

Königliches evangelisches Friedrich-Wilhelms-Gymnasium zu Posen.

Zu der

Dienstag den 27. März 1860 stattfindenden

öffentlichen Prüfung aller Klassen

ladet

im Namen des Lehrer-Collegiums

alle Beschützer, Gönner und Freunde des Schulwesens

ehrerbietigst und ergebenst ein

Professor Dr. J. Sommerbrodt,

Director.

Inhalt: Ad Callimachi hymnos et ad Graeca illorum scholia Parisiensium codicum duorum varias lectiones
enotavit G. Pohl.
Schulnachrichten vom Director.

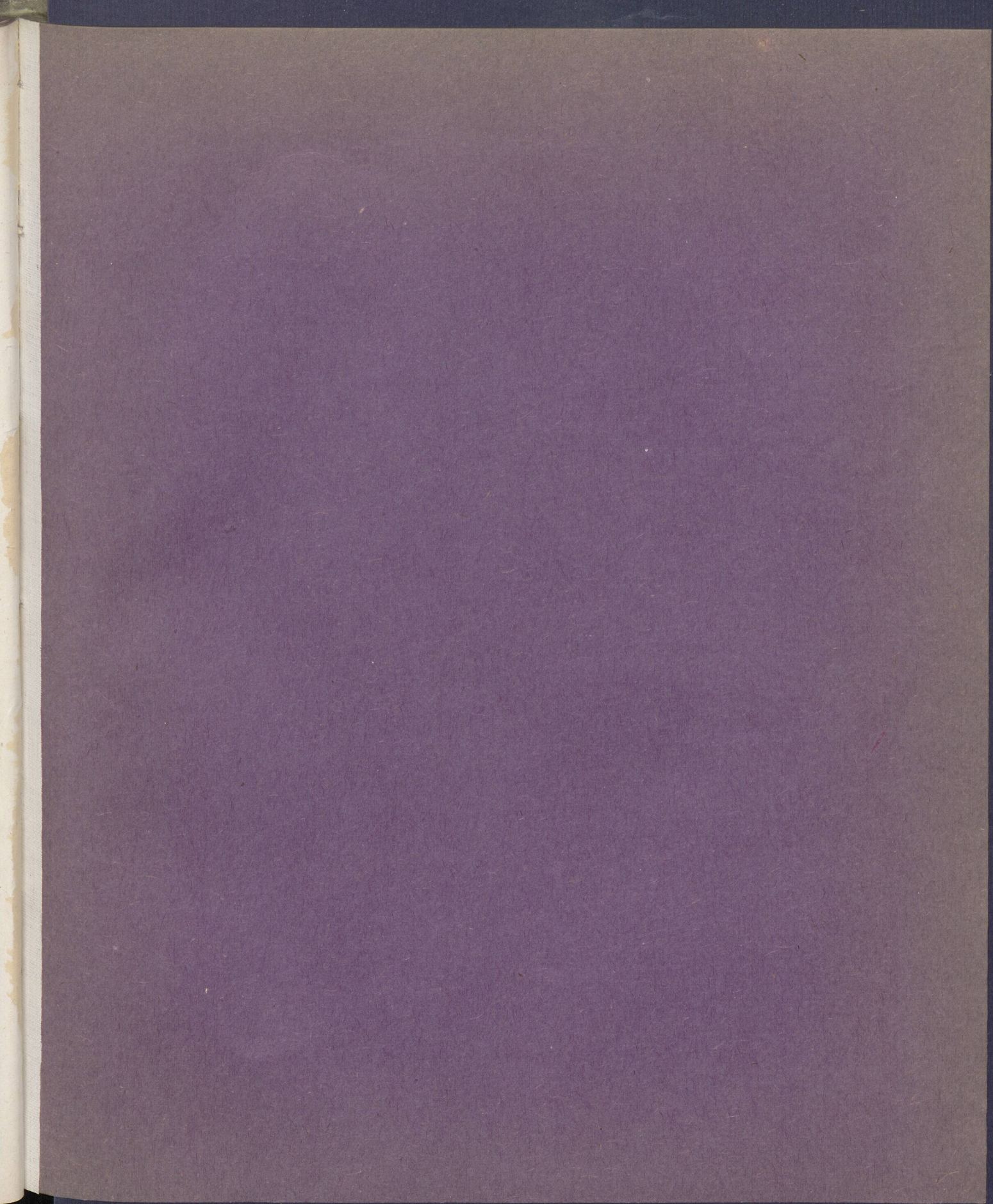

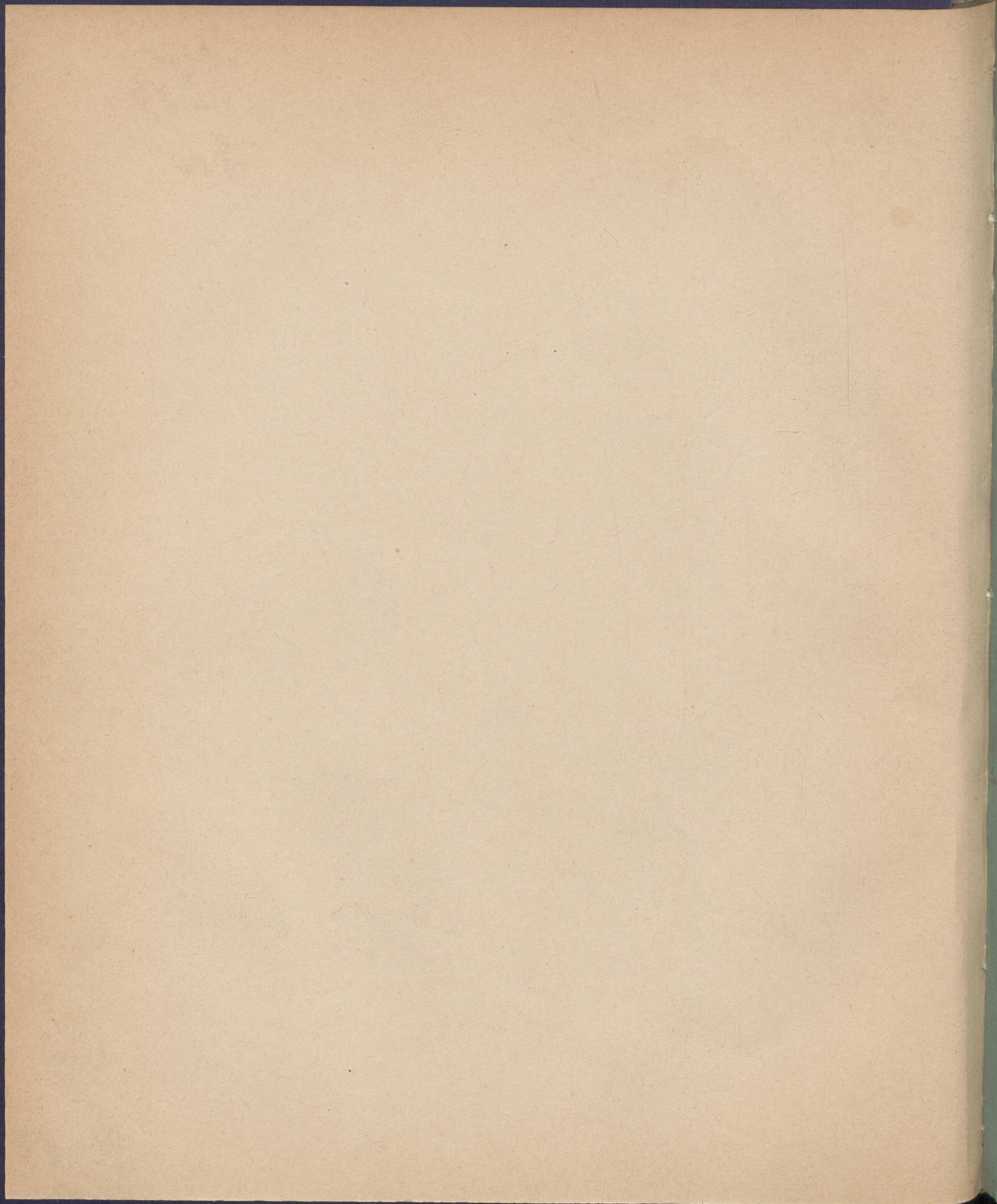
III E 16

POSEN,

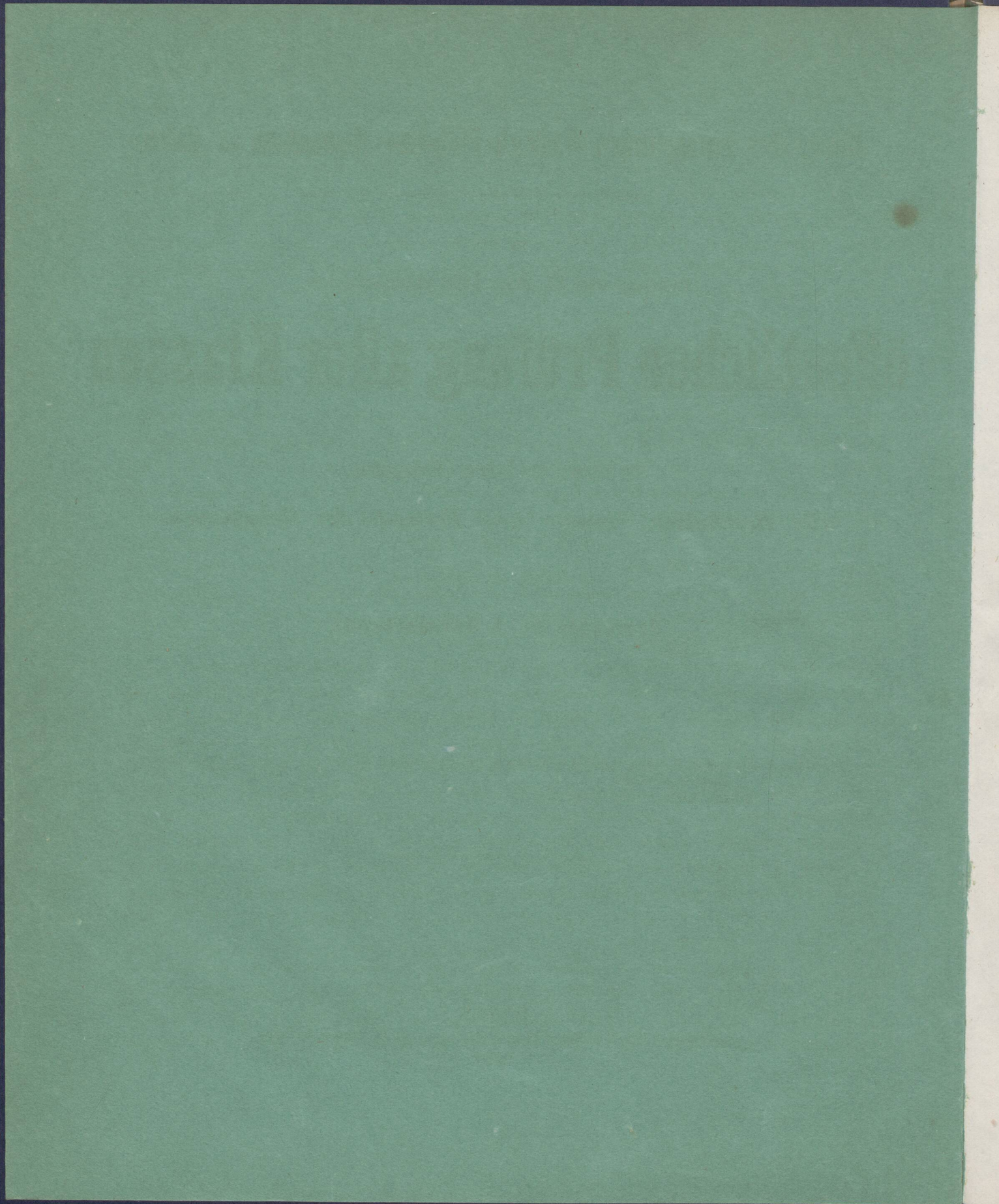
gedruckt in der Königlichen Hofbuchdruckerei von W. Decker & Comp.

1860.

2
1800
700

Königliches evangelisches Friedrich-Wilhelms-Gymnasium zu Posen.

Zu der

Dienstag den 27. März 1860 stattfindenden

öffentlichen Prüfung aller Klassen

ladet

im Namen des Lehrer-Collegiums

alle Beschützer, Gönner und Freunde des Schulwesens

ehrerbietigst und ergebenst ein

Professor Dr. J. Sommerbrodt,

Director.

Inhalt: Ad Callimachi hymnos et ad Graeca illorum scholia Parisiensium codicum duorum varias lectiones
enotavit G. Pohl.
Schulnachrichten vom Director.

III 27 1860

POSEN,

gedruckt in der Königlichen Hofbuchdruckerei von W. Decker & Comp.

1860.

ak 844

Königliches sachsenweises Friedrich-Wilhelms-Gymnasium zu Posen

Dienstag den 27. März 1880 stattfindenden

Öffentlichen Prüfung aller Klassen

im Namen des Lehrer-Collegiums

alle Besichtigten, Gönner und Freunde des Schulerwesens

M. 209463, 77

Professor Dr. I. Sommerbrodt

POSEN

1880

AD

CALLIMACHI HYMNOS ET AD GRAECA ILLORUM SCHOLIA

PARISIENSIIUM CODICUM DUORUM VARIAS LECTIONES ENOTAVIT

GUSTAVUS POHL.

Cum nuper summorum, qui in patria nostra rei scholasticae praesunt, magistratum insigni et benevolentia et liberalitate Parisiis diutius commorandi facultas mihi esset data, quantum ipsum peregrinationis propositum mihi concederet otii, hoc ad antiquitatis studia, in quibus pro muneris mei rationibus imprimis versarer, conferendum existimavi. Itaque cum proximis ante profectio- nem spatii praecipue in Callimachi hymnis pertractandis operam posuissem meam, necdum Regii, quem vocat Ernestius, codicis in bibliotheca imperiali Parisina asservati integra collatio, quod scirem, cum viris doctis esset communicata, et hunc comparare et si quos alios in bibliotheca Parisina reperirem Callimachi codices, excutere constitui. Non ignorabam equi- dem varias lectiones Ruhnkenio auctore a quodam viro docto e Regio codice enotatas et ab Ruhnkenio Lipsiensi Callimachi editori transmissas esse, sed is, si modo integram Regii codicis collationem habuit, de qua re etiamnunc dubito (cfr. praef. ej. edit. Callim. L. B. MDCCLXI p. 6 et epistt. Ruhnkenii, Valckenaerii, al. ad I. A. Ernesti ed. Tittmann. Lips. MDCCCXII p. 9, 92—95), tamen variantes illius codicis lectiones hic illic tantummodo adnotavit, Blomfieldus vero nec plures nec alias quam Ernestius ejusdem codicis lectiones cognitatas et videbatur et videtur habuisse. Idem O. Schneideri „de locis quibusdam Callimachi lacunosis“ disputatione (cfr. Philol. 1851, III p. 512) Ernestium ne omnibus quidem iis locis, ubi lectionis

varietatem apponit, vera retulisse edoctus eram, nec me fugerat jam Ruhnkenium¹⁾ dubitasse, num codicis collatio Ernestio missa satis esset accurata. Ita re comparata, praesertim cum Meinekius, vir clarissimus, consilium meum probasset, codices hymnorum Callimachi Parisinos excussi sperans fore, ut ex hac opera quaecumque commodum in hymnos Cyrenaei poetae redundaret.

Nunc vero in patriam redux factus hac data programmatis scholastici scribendi occasione Parisinorum codicum, qui hymnos Callimachi continent, variantes lectiones paucissimis de meo adjectis notulis statim publici juris faciendas putavi.

Asservantur autem Lutetiae Parisiorum duo codices hymnorum Callimachi: Regius ille, de quo dixi, et alter multo hoc inferior. Prior, qui inter libros mscr. graecos numeratur 2763, olim Colbertinus, chartaceus est et de libr. mscr. graec. catalogi indicio saeculo quinto decimo exaratus. Continet ille Orphei Argonautica, ejusdem et Procli Lycii hymnos, Callimachi hymnos cum scholiis, Homericos hymnos, Moschi Amorem fugitivum, Musaei e. de amoribus Herus et Leandri, Hesiodi opera et dies cum scholiis, ejusdem scutum Herculis, theogoniam, Theocriti idyllia.

Versuum est vicenorum, diligenti exaratus calamo, compendiorum parcissimus. De auctoritate ejus recte jam judicavit O. Schneiderus (cfr. Philol. 1851, III p. 530), qui eum secundi ordinis codicibus adnumerat. Cum enim haud dubie ex eodem unde reliqui omnes fluxerit codice archetypo male illo quidem habito (cfr. Schneid. l. l. p. 519), idem tamen suis quibusdam inquinatus est interpolationibus, quae a primi ordinis codicibus i. e. Veneto et Vaticano I et ab editione principe fere absunt (cfr. Schneid. l. l. p. 511, 515, 529). Accedit, quod socordia et ignorantia librarii vel integrae voces (cfr. c. in lav. Pall. v. 35: καὶ Διομήδεος ἀσπίς Reg. cod. pro καὶ ἅ Δ. ἀσπ.) vel syllabae (cfr. h. in Dian. v. 57: κανῶν ἕδος Reg. cod. pro Σικανῶν ἕδ., h. in Del. v. 83: ἐγένοντό τε δρύες Reg. cod. pro ἐγένοντο τότε δρ.) hic illic spatio non relicto omissae, vel singulae litterae cum neglectae (cfr. h. in Del. v. 224: ἐκάλεσεν Reg. cod. pro ἐκάλεσσαν, ibid. v. 278: ἀφιτετεῖς Reg. cod. pro ἀμφιτετεῖς), tum non raro inter se permutatae (e. gr. ο et ω, cfr. h. in Delum v. 92: καθέρπων Reg. cod. pro καθέρπον, αι et ε, cfr. ibid. v. 319: λέφη Reg. cod. pro λαιφη, ε et ν, cfr. ibid. v. 96: τέχρα Reg. cod. pro τέχνα, υ et ι, λ et ι, γ et ι, ει et η, alia id genus multa), vel voces tenore non recto instructae sunt (cfr. h. in Cerer. v. 55 et 64: δαίτας Reg. cod. pro δαῖτας); est vero etiam, ubi duae voces coaluerint (cfr. h. in Dian. v. 244: διοστέα Reg. cod. pro δι' δστέα), vel syllabae alicujus (cfr. h. in Del. v. 203:

¹⁾ Cfr. Epist. Ruhnk., Valck., al. p. 39. 40: „Dudum etiam mihi suspicio injecta est codicem Regium a Capperonnero non satis accurate esse collatum. Ac jam poenitet me ipsum, cum Parisiis essem, illum non contulisse. Nulla enim varietas notatur in illis lacunis a te indicatis: unde tu coniecisti Benenatum vel Stephanum supplementa lacunarum ex illo codice petiisse. Sed ego minime dubito, quin eadem lacunae sint in mscr. Regio quae in ceteris. Qua de re ut certior essem, nuper amicis meis Parisinis hoc negotii dedi, ut mihi illorum locorum lectionem quam accuratissime enotarent.“

ὅτι τοι Reg. cod. pro ὄ τοι vel singularum litterarum adjectio (cfr. e. gr. h. in Apoll. v. 61: ἔπλεκεν Reg. cod. pro ἔπλεκε, h. in Dian. v. 44: μέγας Reg. cod. pro μέγα) metrum pessumdet.

Cognitione Regius codex proxime mihi videtur attingere Ambrosianos, praecipue Ambrosianum I, quocum etsi, interdum dissidet, e. gr. h. in Apoll. v. 113 (Ambros. I: νόιτο cfr. Ruhnkenii, Valcken., al. epistt. p. 137, — Reg. cod.: νέιτο), h. in Dian. v. 256 (Ambros. I: οὐδ' αἰγός cfr. Ruhnken. l. l. p. 137 — Reg. cod. οὐτ' αὐτός), h. in Cer. v. 119 (Ambros. I: ἕσατε, teste Schneidero cfr. Philol. 1851, III p. 515, — Reg. cod.: δεῦρ' ἴτε), e. in lav. Pallad. v. 129 (Ambros. I: εἰ δ' ἐθάνη cfr. Ruhnk. l. l. p. 138, — Reg. cod. εἶτε θάνη), saepe tamen mirum in modum concinit. Cujus rei ut viris doctis pauca de pluribus proponam exempla, legitur in utroque codice h. in Jov. v. 80: λάξιν cfr. de Ambrosiani cod. scriptura Schneid. disp. inserta Philol. 1851, III p. 512, h. in Dian. v. 244: τετρήναντο, h. in Del. v. 10: Καν pro Κύνδιος, ibid. v. 30: χ' ὡς, ibid. v. 104: Λάρις pro Λάρισσα, ibid. v. 135: ἀποκρύψαι καί, ibid. v. 177: φρούρια καί, ibid. v. 179: ἀμφιπεριστείνονται, h. in Cerer. v. 11: ὅπα χρύσεια μᾶλα omisso articulo praepositivo τά ante χρύσεια μᾶλα, e. in lavaer. Pall. v. 69: ἔσαν, ibid. v. 107: πᾶσα pro πόσσα, cfr. de Ambrosiani cod. scriptura Ruhnk. l. l. p. 138, ibid. v. 108: πολλά pro πόσσα, cfr. de Ambrosiani cod. scriptura Ruhnk. l. l. p. 138.

De ordine hymnorum, quem in codicibus obtinere dixit, si recte affirmavit Blomfieldus¹⁾, Regius codex a reliquis libris mscr. omnibus discrepat. Neque enim in illo is qui Deli laudes celebrat hymnus, carm. sive hymno in lav. Palladis, sed hymno in Cererem excipitur.

Memoratu denique dignum est glossema a Callimacho quidem alienum, quod in Reg. cod. inter hymnum in Cererem et carmen in lav. Palladis interpositum invenitur. Quod quum a vulgaribus lexicis²⁾ absit, integrum juvat apponere:

Φλοιδούμενος ἀντὶ τοῦ βρασσόμενος καὶ ἐφόμενος. Ἐτυμολογεῖται ἀπὸ τῶν δύο τούτων τῶν ἐπὶ ταῖς ἐφήσεσιν εἰωθότων συμβαίνειν. Ἐκεῖ γὰρ τὸ ἐν τῷ λέβητι ὕδωρ οἰδεῖσθαι πέφυκεν τοῦ πυρὸς οὐκ ἔωντος μένειν αὐτὸ κατὰ χώραν, ἀλλὰ κινουῦντος καὶ προωθουῦντος καὶ εἰς φλοκταίνας καὶ πομφόλυγας ἀναγείροντος (ἀναίροντος³⁾) πνεύματος τινος (ser. πνεύματός τινος) τῇ βίᾳ συμπαρεῖσθουμένου καὶ φουσῶντος αὐτὸ καὶ οἰδοῦντος. Καὶ ποῖος τις (ser. ποιός τις) ἤχος φλωάδης (?) ἤχεται, ἐξ οὗ καὶ ἡ φλωξ (ser. φλόξ) παρωνόμασται καὶ ὁ φλοῖσβος. Ἀπὸ τοίνυν τῶν δύο τούτων, τοῦ τε φλωάδους ἤχου καὶ τῆς οἰδήσεως συνθέτως γίνεται τὸ φλοιδούμενος.

Alter codex, qui in supplemento catalogi inter libros mscr. graecos 456 numeratur, minutis litteris exaratus, item chartaceus est et continet primum Lycophronis Alexandram

¹⁾ „(Hymnum in Delum) sequitur in libr. mscr. et editionibus carmen in lav. Palladis.“ Cfr. Call. quae supersunt ed. Blomf. Londini MDCCCXV p. 123.

²⁾ Hesych.: φλοιδούμενος· καιόμενος, βρασσόμενος. Suidas: φλοιδούμενος ἀντὶ τοῦ ταρασσόμενος, Zonar. II p. 1815 ed. Tittmann: φλοιδούμενος· καιόμενος, βρασσόμενος. Praeterea Tzetzes ad Lycophr. v. 35 habet: φλοιδούμενος· φλογιζόμενος. Γίνεται δὲ ἀπὸ τοῦ φλογί καὶ τοῦ οἰδοῦμενος φλογιδοῦμενος ἢ φλοιδούμενος.

³⁾ Henr. Jacobi mavult: ἀνεγείροντος.

cum scholiis locupletissimis et vita poetae, deinde Callimachi hymnos cum scholiis et glossis interlinearibus, tum Lascaris in Callimachum epigramma, postremo poetae vitam ex Suidae lexico petitam.

Assignatur a supplementi catalogi codic. graec. auctore saeculo septimo decimo, fortasse injuria, cum ad illam potissimum aetatem eum detrudere nihil nos cogat; at non ante exitum saeculi quinti decimi eum scribi potuisse documento sunt primum glossa interlinearis h. in Del. vers. 47 appicta, quae Turcicam Sunii promontorii appellationem continet (cfr. h. in Del. v. 47: *Σούνιον ἄχρον· ἄχρ. σούνιον ἢ τὸ τανῶν τουρχειτὶ πατᾶ πουρνὸν λεγόμενον*, quod quid sit, aliis explicandum relinquimus) — captum autem est illius regionis caput Athenae a Turcis primum a. 1455 —, deinde epigramma illud¹⁾ Jani Lascaris, teste Maittairio (annal. typogr. I p. 267, vid. Boerner. de doctis homin. graec. Lips. 1750 p. 215 not. 2) hymnis Callimachi a J. Lascari a. 1494 editis subjunctum, cui ipsa editio componendi ejus causa videatur fuisse²⁾. Jam cum scripturae genus Hasii, viri illustrissimi, arbitrio ineunti saeculo sexto decimo bene conveniat, non multum, opinor, a vero aberrarit, qui ad priora ejus saeculi decennia codicem retulerit. Quod si recte statuimus, suspicari jam possit quispiam de libro typis excuso eum transcriptum esse, si quidem propter librorum editorum et paucitatem et

¹⁾ Epigramma, quod etiam in Taurinensi codice hym. Call. n. CCXLI notato invenitur (cfr. Callim. Cyren. hym. etc. ed. Angel. Mar. Bandinius, Medic. bibl. praef. Flor. MDCCLXIII p. 36), hoc est:

*Ἰχθία μαστεύων ῥυθμίσσατο σῶμα πέλωρον
Πάνσοφος Ἡρακλέους πρὶν ποτε Πυθαγόρης
Δοῦρας^{a)} Ἀλεξάνδρου δ' Ἰπποῦς^{b)} παρὰ^{c)} πῖονι νηῶ
Δηρὸν ἔην μεγάλης μνημόσυνοι παλάμης
Καὶ σέο^{d)} δ' οἷα λέοντος ὄνουξ, τότε, Καλλιμάχ' ἦρωσ,
Λεΐφανον εὐδύμων λαμπρὸν ἔδειξε νόον,
Ὡς γόνιμον σοφίην πιστούμενον εἴσιδε^{e)} τέχνην,
Ἄεσαον φωνήν, ἐνθεον ἁρμονίην.^{f)}
Ἰστιάκις εἰ δ' ἑκατὸν^{g)} στίχα βιβλίων ὄλεσεν αἰὼν
Λευγαλέος, βαῖν Ζεὺς τόδ' ἔνευσε μέλος
Ἀρχέτυπον τελέθειν, θεῖον γένος ἦν τις αἰεὶδη,
Μορφῆς ὡς πλάσταις κνάμεον βλέφαρον
Μήποτε δ' ἐξάρχοντος ἔοι σπάνις ὑμνοπόλοισι
Μολπῆς, χαλκογράφων ξυνὸν ἔθιχε τέχνη.*

^{a)} *δοῦρα* noster c., ut tamen post litteram *a* liturae vestigia appareant. Liber mscr. bibl. Paris. imper. n. 2879 notatus, qui Lascaris epigrammata continet, hanc quam supra dedimus lectionem praebet; eandem ed. Lasc. epigr. Paris. a. 1544 et ed. Callim. hym. a Bandinio cur. p. 28 offerunt. ^{b)} *Ἰππον* nost. c., sed iterum non sine manifestis liturae in ultima syllaba factae vestigiis; lib. msc. 2879, ed. Paris. a. 1544, Call. h. ed. Band.: *Ἰπποῦς*. ^{c)} sic cod. 2879, nost. cod. *ἐπί*, Band. l. l. *ἐνί*. ^{d)} *καὶ σεο* nost. cod. et lib. msc. 2879. ^{e)} sic cod. 2879, ed. Paris., Band. l. l., nost. c. *εἴσι δε*. ^{f)} *ἁρμονίην* vitiose nost. c. et ed. Paris. ^{g)} nost. c. vitiose *ἑκατόν*.

Hos in Callimachum versus propter vitia, quibus in nost. c. deformati sunt, verisimile est, de libro quodam manu scripto, non de l. typis excuso a librario transcriptos et Call. hymnis subjectos esse.

²⁾ Epigrammata Lascaris primum in lucem prodierunt Basileae 1537; repetita sunt Lut. Paris. 1542 et 1544. Vide Boerner. l. l. p. 217.

caritatem illis temporibus nonnunquam acciderit ¹⁾, ut librorum impressorum rursus exempla conficerentur manu scripta. Equidem istud non crediderim, quum codex, etsi saepenumero cum editionibus vetustis consentit, idem tamen interdum ab iis discrepet.

Exaratus est liber ab homine Graeco neque vero in Italia exsulante, sed in ipsa patria, puto, degente, quorum illud ex scripturae indole apparet, hoc ex tegumenti genere recte colligere mihi videor; charta codicis Veneta quidem est, sed eam in Orientem importari esse solitam constat. Bibliothecae Parisinae thesauris a demum 1841 codicem accessisse emptum ex auctione librorum a Millone, in Sorbona quondam professore, relictorum, Claudius, bibliothecae praefectorum unus, benigne me docuit. Ad emendandos Callimachi hymnos numquis eum jam adhibuerit, ignoro equidem, sed factum esse non putem, qui nulla usquam lectionum ejus deprehenderim vestigia. Poeta ex hac neglectione haud ita magnum detrimentum cepit; est enim codex sine dubio iis libris manu scriptis addendus, quos Schneiderus (cfr. l. l. p. 530) tertii ordinis codicum nomine complectitur; maxime propterea quod, quae in melioris notae codicibus apparent lacunae, eas ille omnes per conjecturam expletas habet. Caeterum idem librarii, hominis litterarum admodum rudis, erroribus scaturit. Quorum varia genera quum fere in omnibus codicibus reperiantur in ipsoque Regio codice describendò supra jam a nobis sint commemorata, recensione eorum non iterum lectorem morabimur. Hoc vero silentio non videtur praetereundum, eo socordiae et oscitantiae librarium esse progressum, ut non solum absurdis vocum diremptionibus poetam deformarit (cfr. h. in Jov. v. 4: *ἀείσο μὲν* pro *ἀείσομεν*, h. in Del. v. 278: *ἀλλά τοι ἀμφοτεῖς δὲ κατηφόροι αἰὲν ἀπαρχαί* pro *ἀ. τ. ἀ. δεκατηφόροι αἰ. ἀπ.*), sed saepius etiam integros versus omiserit postea margini appingendos; atque adeo semel ei accidit, ut non minus quattuordecim vv. (h. in Apoll. 6—19) alieno loco (ibidem post v. 57) repeteret, quamquam cognito errore ipse rursus delevit.

Artiore codex conjunctus esse videtur cognatione cum Robortelliano codice, quippe quocum teste editione Veneta a. 1555 plerumque conspiret [e. gr. in lectt. *ἑαδὸτα τέθμια δῶκε* et *δπερβασίας ἀλέηται*: hym. in Cerer. v. 19²⁾ et 23³⁾], etsi interdum propius modo ad Stephanianum cod., modo ad Ruhnkenianum accedit. Velut cum Stephaniano codice haec communia habet: *ἔσσης δ' ἐν μέσσησι· κατοικτεῖρασα δὲ Αἰγῶ, | φῶκος ἅπαν κατέφλεξας, ἐπεὶ περικαίει πυρί*, h. in Del. 200, 201⁴⁾, cum Ruhnkeniano autem hym. in Cerer. v. 24, quo loco in Robortelliano cod. nihil nisi unam vocem *ιδέσθαι* exstare jure suo Schneiderus (l. l. p. 536) suspicatur, integrum versum praebet hunc in modum suppletum: *θήγατο Τροισπίδην (Τροισπίδην Ruhnk.) ἐχθρὸν καὶ οἰκτρὸν ιδέσθαι*. Insignius etiam consensus, qui inter nostrum et Robortell. codd.

¹⁾ Cfr. Ern. praef. p. 6. Carm. Valer. Catonis cum A. Naekii annot. cura L. Schopeni. Bonnae 1847 p. 364.

²⁾ De Robort. cod. scriptura cfr. Schneid. l. l. p. 535.

³⁾ De Robort. cod. scriptura cfr. Schneid. l. l. p. 536.

⁴⁾ De Stephan. cod. script. cfr. Schneid. l. l. p. 527, 528.

intercedit, exemplum hymn. in Cerer. vv. 15, 16 reperitur. — Est ibi in primi ordinis codd. et editione principe: *τρὶς δ' ἐπὶ Καλλι . . .*, in Reg. cod.: *τρὶς δ' ἐπὶ Καλλιχόρον . . .*, in Meermanniano: *τρὶς δ' ἐπὶ Καλλιχόρω χαμάδις ἐκαθίσασα φρητί*, in reliquis secundi ordinis codicibus excepto Ambrosiano II, de quo Schneiderus (l. l. p. 531) non constare refert ¹⁾: *τρὶς δ' ἐπὶ Καλλιχόρω χαμάδις ἐκαθίσασα* (vel *ἐκαθίσασα*) *φρητί*, denique in Robortelliano: *τρὶς δ' ἐπὶ καλλίστην Σικελῶν πόλιν ἤλυθες Ἐνναν*²⁾. Soli noster codex et Ruhnkenianus quos modo apposuimus duos versus conjunctos exhibent ne lectione quidem magnopere variante; noster cod.: *τρὶς δ' ἐπὶ Καλλιχόρω χαμάδις καθίσασα φρητί*, | *τρὶς δ' ἐπὶ καλλίστην Σικελῶν πόλιν ἤλυθες Ἐνναν*, Ruhnk. cod.: *τρὶς δ' ἐπὶ Καλλιχόρω χαμάδις ἐκαθίσασα φρητί*, | *τρὶς δ' ἐπὶ καλλίστην Σικανῶν πόλιν ἤλυθες Ἐνναν*. — Ordinem hymnorum ut postremo tangam, idem is est, quo illos in libris mscr. et editionibus legi Blomfieldus dicit (cfr. ej. ed. p. 123). De Regii codicis discrepantia cfr. supra p. 3.

Praeter hymnorum Callimachiorum varietatem lectionis scholiorum, quae in utroque codice exstant, licet non magni sint pretii, tamen non prorsus spernendorum, cfr. Heck. comm. Callim. p. 48, 49, discrepantiam lectionis infra apponere visum est. Jam Regii codicis scholia, quorum pars margini appicta, pars inter versus conjecta est, haec rubro, illa nigro pigmento, omnia vero una eademque manu scripta, ab impressis non diversa reperiuntur, nisi quod alibi Regii codicis scholia, alibi Ernestiana paullo sunt pleniora. Alterius codicis scholia quae in margine habentur ab iis distinguenda sunt quae versibus interposita leguntur. Priora eadem sunt, quae libri editi praebent, contra altera, quantum scio, typis nondum excusa atque ex parte vel vulgari graeca lingua conscripta. Quae quum editis etiam inferiora sint, delectum quendam eorum viris doctis offerre satis habeo. Caeterum in duobus nostris codicibus et hymni Callimachi et scholia ab iisdem librariis sunt exarata; quo factum est, ut haec quoque perinde atque ipsi hymni in utroque codice frequentissimis mendis sint contaminata.

Editiones sequor in recensenda lectionis varietate hymnorum Tauchnitianam (a. 1829), scholiorum Ernestianam. Notabo autem Regium, quem Ernestius nuncupavit, codicem littera R, alterum littera S.

Reliquum est, ut duorum virorum summa in me merita hoc loco collaudem ac praedicem, C. B. Hasii, qui pro singulari, quam in viro perillustri omnes admirantur, benevolentia consilio suo doctrinaeque copia studia mea egregie adjuvit, et Claudii, viri doctissimi, cui propter bibliothecae opes eximia cum urbanitate officioque commodatas insigniter me devinctum esse lubens volensque testor. His igitur duobus viris quantum debeam, nunquam obliviscar eorumque nomina pio gratoque animo semper prosequar.

¹⁾ Schneiderum secuti sumus, quamquam Checotius ab Ambros. I totum hunc versum abesse, in altero autem: *τρὶς δ' ἐπὶ Καλλιχόρω χ. ἐ. φρ.* legi dicit. Cfr. Ruhnken. Valcken. al. epp. p. 138.

²⁾ Similem versum praebet Stephanianus: *τρὶς δ' ἐπὶ καλλίστης νήσου δράμης ὀμφαλὸν Ἐνναν*.

I. AD HYMNUM IN JOVEM.

V. 3. Πηλαγόνων: Πηλογόνων R. et S. — 4. ἀείσομεν: ἀείσο μὲν S. — 6. ἐν οὔρεσι φασί: ἐν οὔρεσσι φασί S. — 9. ἐτεκτῆραντο: sic vitiose Tauch. ed., recte R. et S. ἐτεκτῆραντο. Quum Tauch. ed. ubique iis formis verborum in αἰνω et αἰρω, quas hodie recte sola littera η scribimus, ι quod vocant subscriptum addat, nostri vero codices rectam scribendi normam sequantur, e. gr. h. in Jov. v. 59, h. in Dian. v. 97, ubi Tauch. ed. ἐμέγηραν et σημῆναι, nostri codd. ἐμέγηραν et σημῆναι praebent, supervacaneum nobis videtur, singulas has lectiones variantes enumerare. Sufficiat semel lectorem monuisse. — 10. ἐν δέ σε Παρράσιω: ἐ. δ. σ. Παρρασίη R. — ἐ. δ. σ. Παρράσιη S. — Ρεΐη: Ρεΐη S. — 12. Εἰλειθυΐης: Εἰλειθύης S. — 13. ἐπνίσσεται: ἐπιμίσγεται. R. et S. — 18. οὔπω: οὔπω S. — 19. ἔτι: ἔτι S. — 20. μάλ' εὐδρος: μᾶλ' εὐδρος S. — 23. ὄχησεν ἀμάξας: ὄχησεν ἀμάξας R. — ὄχ. ἀμάξ. S. — Lectionem ὄχησε, quae non solum in nostris, sed etiam in aliis codd. et in editionibus princ. et Venet. a. 1555 exstat, et quam scholia codd. R. et S. agnoscunt, recte Blomfieldus Ruhnkenium secutus (cfr. Callim. quae supers. ed. Blomf. p. 75) Callimacho videtur reddidisse. Eandem etiam Naekius praetulit (cfr. Hee. p. 113; adde Lobeck. Paralip. 33). — Καριώνος: Καριώνος R. et S. — 26. ὑπὲρ Κράθιν τε: ὕ. Κράθιν τε R. — πολύστειόν τε Μετώπην: πολύστειβόν τε M. R., sed in margine πολύστειον — 27. ὑπὸ ποσσίν: ὑπὸ ποσίν S. — 31. πουλύ: πολύ R. — 34. κευθμῶν' ἐς Κρηταῖον: Κευθμὸν ἔσω Κρ. R. κευθμῶν' ἔσω Κρ. S. — 35. πρεσβυτάτη: πρεσβυτάτη S. — 36. πρωτίστη: πρωτίστη S. μετὰ γε Στύγα τε Φ.: μετὰ τε Στύγα τε Φ. R. μετὰ τε Στύγα Φ. S. — 39. Λέπρειον: Λέπριον R. et S. — 41. νίωνοί: γυωνοί R. — 42. ἐπὶ Κνωσοῖο: ἐ. Κνωσοῖο R. — 43. ἡ νύμφη σε — Κνωσοῦ: ἡ νύμφη σέ — Κνωσοῦ. — 47. σέ δὲ κοίμισεν: σέ δ' ἐκοίμισεν R., quod vulgato praeferendum videtur. — 48. λίκνω: λείκνω R. et S. — 52. πρύλιν: πρύλην R. — 53. πεπλήγοντες: πεπληγότες R. — 54. μή σεο: μὴ σεο R. — 55. ἤξεν: ἤε ζεῦ. R. — ἐτράφεν: ἔτραφες R. et S. — 61. διὰ τρίχα δώματα νεῖμαι: διάτριχα δ. ν. R. et S. — 64. πήλασθαι: πήλλασθαι S. — τὰ δὲ τόσσον ὄσον: τάδε τόσσ. ὄσον R. — 66. τὰ δὲ τ. ὄσον S. — διὰ πλείστον ἔχουσι: διαπλείστον ἔχ. S. — οὐ σε: οὐ σέ R. — ἐσσῆνα: ἐς σῆνα R., sed in marg. ἐσσῆνα. — 67. ἦ τε Βίη: σῆ τε B. R. et S. — ὃ καὶ πέλας: ὃ κεν πέλας R. — Pro vulg. ὃ καὶ reponi malit Blomfield in ed. sua (p. 80) ὄθεν. Fortasse non injuria. — εἴσασ: εἴσασ S. — 73. ἀλλὰ μέλει: sic Tauch. ed. operarum, opinor, errore, cod. R. et S. recte ἄλλα μέλ. — ἐτέροισι: ἐτέροισι S. — 74. ἴδρις: ἴδρις S. — 75. τί δ' οὐ κρατέοντος: δίδου κρατ. R. — 76. ὕδειομεν: ὕδειομεν R. — 80. τῷ καὶ σφι: τῷ κέ σφι R. — λάξιν: λάξιν R., non λάξιν, quam lectionem in Regio codice inesse Ruhnkenius ap. Blomfield. p. 80 et Ernest. t. I p. 31 affirmant. Forma λάξιν Callimacho restituenda est (cfr. Schneid. l. l. p. 512). — τάξιν S. — 82. ἄχρης ἐν πολίεσσιν: ἄχρης S. — ἐν πολίεσσιν recte R., cfr. quae de formarum πόλις et πτόλις in Callim. hymn. usu Schneiderus (l. l. p. 497, 498) disputavit. — 84. ἔβαλές σφισιν: ἔβαλες σφισιν S. — ἐν δ' ἄλις ὄλβον: ἐν δ' ἄλις ὄλβου S. — Scripserunt Blomfield. (cfr. ej. ed. p. 80), qui se edit. princ. et vetustum quendam codicem sequi profitetur, Linckius (cfr. Callim. Cyrenaei

h. in Jovem ed. J. E. Lincke. Dresdae 1784, p. 16), Bandinius (cfr. l. l. p. 48) ἄλβον; minus recte: nam cum Reg. cod. et teste Ernestio (I p. 32) etiam Ambros., Voss. codd., edit. ante Benenatum omnes ἄλβον praebeant, et Blomfieldus vetustum suum codicem accuratius describere supervacaneum habuerit, nihil video caussae, cur accusativum rejiciamus. Certe ἄλις ἄλβον et graece dictum et apud ipsum poetarum principem haec structura usu recepta est. Documento sint:

Π. Γ, v. 384: περὶ δὲ Τρωαὶ ἄλις ἦσαν.

Ξ, v. 122: ἄλις δὲ οἱ ἦσαν ἄρουραι.

Φ, v. 319: ἄλις χέραδος περιγεύας (cfr. Aristonicum).

Χ, v. 340: ἄλις χαλκὸν χρυσὸν τε δέδεξο.

Alia hujus modi exempla suppeditant lexica, neque adversantur haec: Π. Γ, vv. 137, 279. Quid, quod ipse Blomfieldus illum Hecalae versum (cfr. Ruhnken. ap. Ern. I p. 578, Naek. Hec. p. 145, Heck. commentt. Callim. p. 97), qui inter Callimachi fragmenta n. CCCCLIV notatur, mutata codicum lectione sic dedit:

ἐκ δ' ἄρτους σιπύηθεν ἄλις κατέθηκεν ἐλοῦσα?

Ne ab latini quidem sermonis indole, ut hoc obiter moneam, quamvis raro inveniatur, prorsus abhorret haec constructio. Cfr.:

Ovid. metam. III v. (148), 149: lina madent, comites, ferrumque cruore ferarum,
fortunamque dies habuit satis: (quem versum jam Ernestius, cfr. I p. 32, laudavit).

Catull. carm. XXVIII vv. 4, 5: satisne cum isto
vappa frigoraque et famem tulistis?

Vergil. Aen. XI vv. 366, 367: sat funera fusi
vidimus, ingentis et desolavimus agros.

85. πᾶσι: πᾶσι S. — 86. ἡμετέρω: ἡμετέρω S. — 87. ἦρι νοήση: ἦοι νοήσει R. — ἦοι νοήση S. — 88. νοήση: νοήσει R. — νοήση S. — 90. ἐνέκλασας: vitiose conspirant codd. R. et S. cum Tauchn. ed. Recte Brunckius ἐνέκλασας (cfr. ed. Blomf. p. 85). — 91. ἐάων: ἐάων R. — 92. ἔργματα: ἔργματα R. — 93. ἔργματ' ἀείσει: ἔργματ' ἀείσοι R., non ἀείση, ut Ernestius (cfr. I p. 35) neglectis schedis Ruhnkenianis (cfr. Ruhnken. alior. epistt. p. 92) refert. Verum quum futuri optativus potentialis graeci sermonis legibus prorsus repugnet (vide F. Bellermann de graeca verbor. timendi structura prolus. schol. Berol. 1833 p. 16, Madvigium Philol. supplem. vol. II, 1847, p. 29 not.), legendum erit aut ἀείδοι, quod H. Stephanus proposuit (cfr. Ernest. ed. I p. 35), aut cum Blomfieldo (cfr. ed. p. 86) ἀείσαι. — 95. οὐτ' ἀρετῆς ἄτερ: οὐτ' ἀρετῆς ἄνευ S.

II. AD HYMNUM IN APOLLINEM.

V. 1. Τάπόλλωνος: τῶ πόλλωνος R. et S. — 2. οἶα: οἶο R. — 4. ἐπένευσεν: R. in margine ἐπένευσεν, in contextu autem ἐπέπνευσεν, unde Schneidewinus et Heckerus (cfr. Philol. 1849, III

p. 479) rectissime fecerunt ἔπνευσεν. — φοῖνιξ: φοίνιξ R. contra doctrinam Herodiani *περὶ διχρόνων* p. 285 Cram. (p. 345 Lehrs), quocum conferas, si tanti sit, Etym. M. p. 511, Choerobosc. Gaissf. p. 221, 311, 312 (Bekk. anecd. p. 1429); ex nostratibus plenissime hunc locum persecuti sunt praeter Schaeferum ad Soph. Philoct. v. 562 (p. 374 Tauch. ed. a. 1810) Goettl. de accentu p. 254, Ellendt. lex. Sophocl. s. v. κῆρυξ et φοῖνιξ, Lobeck. Paralipp. p. 409 sq. Recte igitur Tauchn. ed. exhibet φοῖνιξ. — 6. ἀνακλίεσθε: ἀνακλίεσθε R., in margine autem ἀνακλίεσθε. — 7. κληῖδες: κληῖδες R., κληῖδες S. — 8. ἐς χορόν: ἐς κόρον R., sed in margine ἐς χορόν. — 9. Ὀπόλλων: ὦ Ὀπόλλων S. — 10. ὅς μιν ἴδῃ: ὅς μιν ἴδῃ R. et S. — Sine ulla idonea caussa ἴδῃ a Blomfieldo (cfr. ed. p. 85) in ἴδεν mutatum est¹⁾; etenim singulari ista relatione historica: qui eum vidit, quanto et cautior et modesto poetae sensui aptior conditionalis haec erit enuntiatio: si quis eum viderit! Contra in iis, quae sequuntur, non aliena videtur indicativi ratio, quae ad absolutum perfecti temporis eorum, qui non viderunt, statum referenda sit. — οἶτος: οἶτος R. — 18. αἰδοί: αἰδοί S. — 19. χιάθρον: χύθαρν S. — 21. ἀκούση: ἀκούση S. Cod. S. quum nusquam fere in conjunctivis ι subscriptum habeat, in iis, quae sequuntur, annotationibus istam varietatem, nisi singularis fuerit caussa, non apponemus. — 22. ἄλγεα: ἄλγεα S. — 28. Ὀπόλλων: ὦ Ὀπόλλων S. — ὅτι οἱ κατὰ θυμὸν αἰεῖδει: ὅτι κατὰ θυμὸν αἰ. S. — Quotiescunque hunc locum legebam, haec „τὸν χορὸν Ὀπόλλων, ὅτι οἱ κατὰ θυμὸν αἰεῖδει, | Τιμήσει“ arrogantius poeta locutus esse mihi videbatur. Eadem de caussa etiam Valckenaerium offendisse e conjectura ejus: ὅτι οἱ κατὰ θυμὸν αἰεῖδοι (cfr. Callim. hym. in Apoll. c. emendd. inedd. Valcken. et interpret. lat. L. Santenii p. 5, vel Blomf. ed. p. 397) colligendum erit. Praestat fortasse: ὅτε οἱ κατὰ θυμὸν αἰεῖσει. Libri manu scripti, quantum scio, non variant, nisi quod Voss. cod. αἰεῖδοι (cfr. Ernest. not. ad h. vers.; I p. 46) praebet. Ex interpretibus Vulcanius (cfr. Bandin. l. l. p. 256) locum latine ita vertit: qui sibi grata canunt, hos Phoebus honoribus auctat; Ernestius (cfr. I p. 47): chorum Apollo, si ei grata cecinerit, praemiis afficiet; Ahlwardtius autem germanice: herrlich wird Apollo den Reigen, der würdig ihn singet, lohnen (cfr. Callim. hym. et epigr. ex graeco in patrium serm. transl. Berol. 1794, p. 21). — 31. εὖμνος: τίς ἂν οὐ ῥέα Φοῖβον αἰεῖδοι: εὖμνος τις ἂν οὐ ῥεα Φοῖβοῦ αἰεῖδεν. R. αἰεῖδει S. — 32. Τῷ Ὀπόλλωνι: Τῷ Ὀπόλλωνι R. Τῷ Ὀπόλλωνι S. — 36. καὶ μέν: καὶ μὲν R. καὶ κεν S. — 39. οὐ λίπος: οὐ λίπος R. — 40. ἐν ἄστει: ἐν ἄστει R. Posterior lectio quum magis metricae Callimachi arti conveniret, certatim eam viri docti poetae reddebant. Ac potiore judicantur dactylum H. Stephanus, Vulcanius, Heusingerus (cfr. ejus emendatt. Callimach. periculum. Guelpherbyti 1766, p. 7), Santenius (cfr. l. l.), Jacobsius, Blomfieldus, Boissonadius, Naekius (cfr. Hec. p. 104), solis, quod sciam, refragantibus inter recentiores Volgero (cfr. ed. p. 8) et Tauch. ed. auctore. Qui metricas Callimachi rationes norit, quin solum ἄστει sit genuinum, non dubitabit. Caeterum idem teste Santenio (cfr. l. l. p. 6) Ven. cod. auctoritate firmatur. — 42. τόσον: τόσον S. — 47. ἐξέτι κείνου: ἐξέτι

¹⁾ Manifesto errore in ipsis verbis Callimachi (cfr. ed. p. 6) vulgata lectio ἴδῃ relicta est.

κείνου R. et S. — 48. ἐξότ' ἐπ' Ἀμφροσῶ: ἐξ' ὄτ' ἐπ' Ἀμ. S. — ἐξότ' ἐπ' Ἀμφροσῶ R. — Ζευγήτιδας: Ζευγίτιδας. R. Recte post Valckenaerium (cfr. Ruhnken., Valcken., al. epp. p. 53) hanc lectionem, quae eadem in Voss., Venet., Est., Ambros. I codd. reperitur, Blomfieldus (cfr. ed. p. 90) in ordinem recepit (cfr. Schneider. l. l. p. 510 not. 8). — 50. τελέθιοι: τελέθει S. τελέθει^{οι} R. — 51. δεύοινο βρεφέων ἔπι μηγάδες: δ. βρ. ἐπιμηγάδες R. et S., quibuscum reliqui codd. conspirant. Quod in lemmate est, praeceunte Ruhnkenio (cfr. Ruhnken., Valck., epp. p. 4) Volgerus et Tauch. ed. auctor scripserunt, sed minus illud placet. Nobis quidem ex numero conjecturarum, quas viri docti proposuerunt, ut vocem nihili ἐπιμηγάδες e Callimachi editionibus expellerent, duae potissimum memoratu dignae videntur: Heckeri (cfr. Philol. 1849, III p. 480) restituentis Ἐπιμήλιος, ut ea vox ad Apollinem referatur, et ἐριμηγάδες Meinekii, quae etiam magis altera arridet. Vide ipsum Meinekium emendationis rationes explicantem in novis annal. philol. et paed. a Fleckeiseno et Dietschio ed., vol. 80. 81, I p. 42. — 52. βοσκομένης: βοσκομέναις R. — ἀγάλακτες: ἀγάλακτοι S. — 53. ὄιες: οὔιες R., cum quo Voss., Venet. codd. et ex edd. Ald. et Venet. a. 1555 (cfr. ed. Blomf. p. 91) faciunt; et sic scribi iussit R. Bentl. (cfr. ed. Ernest. II p. 5). Sed quum ed. princeps et Etym. m. p. 55, 13 (quibus nunc addendus est cod. S.) ὄιες praebeant, Ernestius, Volgerus, Tauch. ed. auctor, Meinekii (cfr. Theocriti, Bionis, Moschi ed. tert. p. 172), nixus hic quidem Homericō illo versu, qui legitur Od. ι, 425:

ἄρσενες ὄιες ἦσαν ἐντρεφέες δασύμαλλοι,

recte lectionem ὄιες videntur retinuisse. Prorsus inutilis est Blomfieldi conjectura οἰίδες (cfr. ed. p. 91), quae vox derivari non potest nisi ab nominativo οἰίς, de quo vide Ahrensii praefat. ed. II Bucolic. Graec. a. MDCCCLVI p. 3. — 54. διδυματόχος: διδυμοτόχος R. — 56. πολίεσαι: πολίεσαι vitiose S. Cfr. quae ad h. in Jov. v. 82 adnotavimus. — 57. κτιζομέναις: κτιζομένης R. et S. — Post hunc versum codicis S. librarius vv. 6—19 repetiit, sed cognito errore delevit. — 58. τὰ πρῶτα: ταπρῶτα S. — 61. ἔπλεκε: ἐπλεκεν R. ἐπελεκε S. — 63. ὑπεβάλλετο: ὑπερβάλλετο R. Ὑπεβάλλετο quum minus aptum videretur, conjecturis viri docti locum sanare studuerunt. Una firmata illa Voss. codice et Hemsterhusio (cfr. Ern. ed. I p. 55) et Schneidero (cfr. l. l. p. 511) probata Arnaldi est (cfr. Ern. l. l.) ἐπεβάλλετο scribentis, altera Valckenaerii, qui περιβάλλετο τριγχοῦς legi iubet (cfr. Call. h. in Ap. ed. Sant. p. 9). Jam is τοίχους cur mutaverit, quum praesertim codd. in lectione τοίχους consentiant, caussa idonea non apparet. περιβάλλετο autem rei quidem accommodatius est quam ἐπεβάλλετο, sed idem codicum auctoritate adhuc parum munitum erat. Nunc ei conjecturae a Regii codicis lectione ὑπερβάλλετο non contemnenda accedit commendatio. De figura etymologica περίξ περιβάλλεσθαι vide sis Lobeckii annot. ad Ajac. v. 741 et exempla quaedam apud H. Jacobi in com. dict. ind. v. κάτω 525, 1208, v. περί p. 830. Reponendum igitur putaverim: κεραοὺς δὲ περίξ περιβάλλετο τοίχους. — 64. τὰ πρῶτα: ταπρῶτα S. — 69. Ὀππολλον: ὦ Ὀππολλον S. — πολλοί σε: πολλοί σέ R. — 72. τό γε: τόδε R. et S. — 74. ἐκ μὲν σε Σπάρτης: ἐκ μὲν σέ Σπ. R. — 80. πολύλλιτε: πολύλλιστε R. — 82. ἐέρσην: ἔρσην R. — 90. αὐτοῦ: αὐτός R. Recte Meinekii e vulgata lectione αὐτός, quippe quae

loco minus apta esset, rejecta Hemsterhusii conjectura *αὐτόσ'*, *ἐῆ* e. q. s. (cfr. ed. Ern. I p. 61), nuper fecit *αὐτόθ'*, *ἐῆ* e. q. s. (cfr. Nov. ann. philol. et paed. a Fleckeiseno et Dietschio ed. vol. 80. 81, I p. 42, 43). — 93. *εἶδε*: *ἴδε* R. — 94. *ἔνειμεν*: *ἔδειμεν* R. — 96. *Φοίβοιο*: *Φοίβω* R. — 104. *ἔξέτι κείθεν*: *ἔξ ἔτι* x. S. — 105. *ἐς οὕατα*: *ἐπ' οὕατα* R. et S. — 106. *οὐχ ὄσα*: *οὐδ' ὄσα* R. et S. Quum codicum scriptura *οὐδ' ὄσα* vix commodum sensum praerberet, Scaliger ad Catull. p. 112 et 122 *οὐχ ὄσα* conjiciebat (cfr. h. in Ap. ed. Sant. p. 15), quod Dawesio, Ernestio, quamquam is in ipso carmine tralaticium illud *οὐδ' ὄσα* reliquit, Blomfieldo, Volgero, Tauchn. ed. auctori probatur. Nuper vero Meinekios aliam eamque meliorem conjecturam proposuit, scribi jubens: *οὐ τόσα* (cfr. l. l. p. 43). — 107. *Ἐπόλλων*: *ὦ πόλλων* S. — 109. *ὕδατι*: *ὕδασι* R. — 110. *Δηοῖ*: *Δαοῖ* R. *δοιῆ* S.

III. AD HYMNUM IN DIANAM.

V. 1. *ἀειδόντεσσι*: *ἀειδόντεσι* S. — 3. *ἐψιάσθαι*: *ἐψιάσθαι* R. et S. — 4. *ἀρχομέν'*, *ὡς ὅτε*: *ἀρχόμενοι*, *ὡς ὅτε* R. et S. Haec nostrorum codicum lectio, quae eadem in Vossiano et in edd. principe et Veneta a. 1555 est, manifesto laborat vitio; quod ut tollerent, Ernestius, Volgerus, Tauch. ed. auctor in ordinem receperunt *ἀρχόμεν'*, *ὡς ὅτε* vitium vitio sanantes. Neque enim unquam apud Callimachum longae vocales — nam quod carm. in lav. Pall. v. 93 in Tauch. ed. legitur: *ὡς φαρμέν' ἀμφοτέραισι φίλον περι παῖδα λαβοῖσα*, nihil est nisi infelix Volgeri¹⁾ conjectura — aut diphthongi ecchipsin passae sunt, excepta sola diphthongo *αι*, quam aliquoties poeta ante vocalem subsequentem legitime elisit, v. gr. h. in Del. v. 152: *... χάριτος δέ τοι ἔσσειτ' ἀμοιβή*, carm. in lav. Pall. v. 137: *Ἐρχετ' Ἀθαναία νῦν ἀτρεχές*, fragm. CXVI Bl.: *Ἀρσινόης, ὃ ξεῖνε, γάμον καταβάλλομ' ἀεῖδεν*. Scripsit igitur Blomfieldus *ἀρχόμενοι* (cfr. ed. ej. p. 96); sed ne sic quidem versum mendo carere Schneiderus (cfr. l. l. p. 499) evicit. Qui quum primus recte intellexisset, *ὡς ὅτε* formulam nisi in comparationibus locum non habere, probata Blomfieldi conjectura scribi jussit *ἀρχόμενοι*, *ὡς ὅτι*. Verum ipse animadvertit apud vetustiores ista vocabula aliis interjectis dirempta legi; ex recentioribus autem quae conjunctarum affert particularum exempla, novitia admodum videntur, ut Callimacho eum particularum *ὡς ὅτι* usum conjectura assignare lubricum censeamus. Satis igitur fortasse erit scripsisse: *ἀρχόμενοι*, *ὡς τότε πατρός ἐφεζομένη γονάτεσσι*, qua de re penes alios esto judicium. Cfr. de simili particulae *τότε* usu Meinekium ad Philemonis rell. p. 382. — 8. *ἔα*: *ἔα* R. — 12. *ζώνουσαι*: *ζώνουσαι* S. — 13. *χορήτιδας*: *χορήτιδας* S. vitiose; cfr. Ruhnck., Valcken., alior. epp. p. 54 et Schneideri disput. l. l. p. 510 not. 8. — 16. *ἐνδρομίδας τε*: *ἐνδρομίδας τέ* S. — 17. *εἰ κομέοιεν*: *εἰ κομέοιεν* R. — 21. *ὀξείησιν*: *ὀξείησιν* R. *ὀξείαισιν* S. — 22. *βοηθόον*: *βοηθίον* S. — 23. *τὸ πρῶτον*: *τοπρῶτον* S. — 24. *ὅτι*: *ὅτι* S. — 25. *κόλπων*: *γυίων* R. — 29. *ὅτε*: *ὅτι* R. — 32. *καὶ τ' ἄλλα*: *καὶ δ' ἄλλα* R. et S. — 35. *ἀλλὰ μόνον σέ*: *ἀ. μόνην σέ* R. et S. — 37. *μεσόγεως*, *νήσους τε*: *μεσόγεως* *νήσους τέ* R. —

¹⁾ Cfr. praef. ed. ej. p. V.

ἐν πάσῃσιν: ἐν ἀπάσῃσιν R. ἐν ἀπάσ. S. — 38. βωμοί τε: κῶμοι τε R., in marg. autem βωμοί τε. —
 44. μέγα: μέγας R. — 45. οὐνεκα θυγατέρας Λητωίδι πέμπεν: οὐνεκα Λητωίδι θυγατέρας πέπεν S. —
 46. ἔτετμε: ἔτετμεν R. — 47. νήσῳ ἐνὶ Λιπάρῃ: νήσῳ ἐνὶ Λιπάρῃ R. — 50. Ποσειδάωνι: Ποσειδάωνι S. —
 52. εὐκίοντα: εὐκίοντας R. — 54. ὑπογλαύσσοντα: ὑπογλαύσσοντα R. et S. — 55. ἐπί: ἐπέι R. et S. —
 56. αἶε γὰρ Αἴτνη: αἶε γὰρ Αἴτνη S. — 57. Τρινακρίη, Σικανῶν ἕδος: Τρινακίης κανῶν ἕ. R., in marg.
 autem Τρινακρίης. — ἕδος S. — 58. οἳ γε ραιστῆρας ἀειράμενοι: οἳ γε ῥραιστῆρας ἀ. R. — 61. ἀμβολαδὶς
 τετύποντες, ἐπὶ μέγα μοχθήσειαν: ἀμβολαδὶς τε τυπόντες. S. ἀ. τετυπόντες, ἐπεὶ μ. μοχθήσειαν R. Pro
 vulgato μοχθήσειαν Meinekius nuper μοχθίσειαν scripsit, cui a Regii codicis lectione non mediocris
 commendatio accedere videtur (cfr. l. l. p. 43). — 66. ἀλλ' ὅτε κουράων τις ἀπειθέα μητέρι τεύχει: ἀ. δ. κ. τίς
 ἀ. μητ. τεύχοι R. ἀ. δ. κουράων τις ἀπ. μ. τεύχοι S. — Voces ἀπειθέα τεύχει quum sensum praebere non
 viderentur, variis modis a viris doctis tentatae sunt. Jam quod Heckerus (cfr. ej. comm. Callim.
 p. 141) proposuerat: κουράων τις πένθεα μητέρι τεύχει, Schneiderus (cfr. Philol. 1846, II p. 273)
 propter pessimam tertii pedis caesuram Callimacho, versuum pangendorum artificii sollertissimo,
 obtrusam merito repudiavit; nec vero magis ipsius conjectura nobis probatur: quod enim scribit
 ἀπειθέα τεύχοι (cfr. Philol. l. l.), hoc neque ad Homeri locum Od. γ, v. 88 respondere neque
 Callimachi sententiae videtur aptum esse. Melius Hauptius coniecit ἀπεχθέα μ. τεύχοι (cfr. rell.
 menstr. acad. Sax. 1849, p. 45); sed ne eum quidem poetae manum assecutum puto, quoniam ἀπεχθέα
 μητέρι τεύχοι de parvula puella matri negotium facessente acerbius, nisi fallor, dictum fuerit.
 Quapropter Hauptii conjectura leviter mutata equidem malim ἐπαχθέα μητέρι τεύχει¹⁾. —
 69. κερρημένος: idem R. suo loco, in margine autem κερριμένος. — 70. τὴν κούρην μορμύσσειται:
 τὴν κόρην μορμύσσειται R. — 73. Λητώ, σέ: Λητώ σε R. — 77. βίηφι: βίηφι R. — 78. κόρη: κόρησιν
 R. et S., sed R. praeterea in margine κόρησιν. — 79. ἐνιδρυθεῖσα: ἐνιδρυθεῖσα R. — 80. προσ-
 ελέξαο: προσελέξατο R. Binis punctis supra τ et infra illud pictis librarius hic et verss. 87, 168,
 quum alibi perperam scripta lineola transversa deleverit, istam litteram loco cedere jussit. —
 81. καὶ μοί τι: ἦ ἦ μοι sic R., ἦ μοί τι S. — 83. Λητωιάς: Λητωιάς R. — 84. αἰ δέ κ' ἐγώ: αἰ δέ
 κέγώ R. — ἦ τι πέλωρον: ἦ τοι πέλ. S. — 85. τότε κεν: τὸ δέ κεν S. — 86. ὠπλίσαο: ὠπλίσαο
 S. — 87. ἔκεο: ἔκετο R., cfr. v. 80. ἔκεο S. — 88. Ἀρκαδικὴν ἔπι Πανός: Ἀρκ. ἐπὶ Π. R. — 89. ἔδοιεν:
 ἔδοιεν R. — 90. τὴν δ' ὁ γενειήτης: τὴν δ' ὁ γεν. R. — 91. αἰόλον: αἰόλον R. — 93. εἶλκον: εἶλκε S. —
 97. ἐπ' ἔχρινον: ἐπ' ἔχρινον S. — 100. μέγα τι: μέγά τι R. — 101. μελαμφηφίδος: sic vitiose (vide Lobeck
 paralipp. p. 240 sq.) Tauch. ed., recte μελαμφήφιδος R. et S. — 102. ἀπελάμπετο: ἐπελάμπετο R. —
 104. τοῦτό κεν: τοῦτο κεν R. — 108. ἐνεσίγησιν: αἰνεσίγησιν S. — 109. Κεράνεις: Κεραύνιος S. —
 114. Αἴμφ ἐπι Θρήϊκι: Αἴμφ ἕ. Θρ. S. — 116. ποῦ δ' ἔταμες: ποῦ δὲ τάμες R. — 117. ἐν Οὐλύμπῳ:
 ἐν Οὐλύμπῳ S. — 122. εἰς ἀδίκων ἔβαλες πόλιν: ἐς ἀ. ἕβ. π. S. — περί σφεας: περί σφέας R. —
 123. πόλλ' ἐτέλεσκον: πολλὰ τέλεσκον R. Recte hanc lectionem, quae eadem in Voss., Ambros. II,

¹⁾ Henr. Jacobi aliquando mecum conjecturam ad hunc versum communicabat, quae fortasse omnibus aliis
 praeferranda est, scribi jubens ἀπηνέα μητέρι τεύχει.

Ven. codd. est, in ordinem receperunt Naekius (cfr. Hec. p. 166) et Schneiderus (cfr. l. l. p. 554); nam cum Callimachus sicuti Homerus (cfr. Bekkeri disput. insert. rell. menstr. acad. Boruss. a. 1859, p. 268) in versuum exitu 3 syllabarum voces quum aliis tum 4 syllabarum vocibus praetulerit ¹⁾, illae, ubicunque firmantur codicum auctoritate, restituendae videntur. — 125. *λοιμός*: *λιμός* S. — 129. *οἷς*: *οἷς* R. — *ἀγράσσαι*: *ἀγράσειε* S. — 132. *πολυχρόνιον* τι: *πολυχρώνιον* τι R. — 133. *τρώει*: *τρώγει* S. — 135. *γαλόω* τε: *γαλώω* τε R. — Versum 139 *ἐν δὲ καὶ Ἀπόλλων* e. q. s. codicis S. librarius in ipso hymno omisit, sed cognito errore margini appinxit. — 144. *φέρησθα* R. — 145. *οὐκ ἔτι*: *οὐκέτι* R. — 150. *δγαι*: *δτε* R. et S. — 151. *φέρων*: *φέροι* R. — 152. *μύθω* σε: *μύθω* σέ R. — 153. *ἐπὶ θῆρας*, *ἵνα θνητοὶ* σε: *ἐ. θῆρ.*, *ἵνα θνητοῖσι* R. *ἐπὶ θύρας*, *ἵνα θνητοῖσι* S. — 154. *κικλήσκωσιν*: *κικλήσκουσιν* R. *κικλήσκουσιν* S. — 155. *τί δέ κεν*: *τί κεν* R. — 157. *καχὸν μέγα*: *καχόν*, *μέγα* R. — 161. *ἀροτριῶντι*: *ἀροτριῶντι* R. *ἀροτριῶντι* S. — 162. *Ἀρμισιάδες*: *Ἀρμισιάδες* R. — *ὕπὸ ζεύγλῃφι λυθείσας*: *ὕπὸ ζεύγλῃφι* λ. R. *ὕπ. ζεύγλῃφι λυθείσαι* S. — 163. *φήχουσιν*: *φήχουσι* R. — 165. *ὠκύθοον*: *ὠκύθειον* S. — 168. *ἔρχεται*: *ἔρχεται* R. cfr. v. 80. — 171. *Ἰνωπιῶ*: *Εἰνωπιῶ* S. — 173. *Ἀλάς*: *Ἀλάς* S. — 176. *τετράρου*: *τετραρυῖον* S. — 177. *ἦ γάρ κεν γυῖαί* τε: sic vitiose Tauch. ed. operarum errore, opinor; *ἦ γάρ κεν γυῖαί* τε R. *ἦ γάρ κεν γυῖάς* τε S. — *κεκμηῖται*: *κεκμηῖται* R. — 178. *κόπρον ἐπι*: *κόπρον ἐπί* S. — *Τυμφαῖδες*: *Στυμφαῖδες* R., non *Τυμφαῖδες*, ut Ernestius (cfr. I p. 129) refert, quamquam scholion codicis R. huic versui appictum, ni egregie fallor, plane cum eo congruit, quod Ernestius dedit. — *Στυμφαλίδες* S. — 179. *κερααλχέες*: *κεραελχέες* R. — 181. *ἦλθε πᾶρ' Ἡέλιος* (immo *ἦλθε παρ' Ἡέλ.* cfr. Lehrsii quaestt. epice. p. 76): *ἦλθε παρηέλιος* S. — 184. *ἔξοχα νυμφέων*: *ἔξοχον νυμφῶν* R. — 187. *Δολίχη*: *Δολίχην* R. — 189. *ἔξοχα*: *ἔξοχα* R. — 190. *ἦς ποτέ*: *ἦς ποτε* R. — 191. *πτοιηθεῖς*: *πτοιηθεῖς* S. — *κατέδραμε οὔρεα*: *κατέδραμε οὔρεα* R. — 192. *ἦ δ' ὅτε μέν*: *ἦ δ' ὅ. μ.* R. — 193. *εἰαμενήσιν*: *εἰαμένησιν* S. — 195. *ἦλατο*: *ἦλατο* S. — 197. *ἐσάωσεν*: *ἐσάωσαν* R. — 198. *νόμφαν*: *νόμφην* R. *ἦλατο*: *ἦλατο* S. — 200. *ιερά* τε *ῥέζουσι*: *ιερά* τε *ῥέζουσι* R. — 206. *ἐγαρίσσαι*: *ἐγαρίσσαι* S. — 207. *δύω*: *δύο* R. — *τοῖς ἐνι κούρη*: *τοῖς ἐνὶ κ.* R. — 212. *πρῶται*: *πρῶτα* S. — 213. *ἀσύλλωτοι*: *ἀσύλλωτοι* R., quocum teste Ernestio (cfr. I p. 133) Vatic. conspirat. Vocem *ἀσύλλωτοι* geminato λ in duobus his codd. reperiri Toupius (cfr. animm. ad Suid. Oxon. 1790, II p. 283), Blomfieldus (cfr. ed. p. 110), Hauptius (cfr. ind. lect. per sem. hib. 1858—59 hab. Berol. p. 6) videntur ignorasse. — 215. *ἦνγσας* δ' ἔτι: *ἦν*. *δὲ* τι S. — *ποδορρώγην*: *ποδορρώγην* R. — 222. *μωμήσεσθαι*: *μωμήσαισθαι* R et S. Quae lectio quum eadem in Ven., Voss., Ruhnk. codd., in Vascos. et Froben. edd. exstaret, recte a Boissonadio et Schneidero (cfr. l. l. p. 500) in ordinem recepta est. Certe aoristi infinitivus ex sperandi verbo pendens nihil offensionis habet; cfr. e. gr.: Od. φ, vss. 157, 158: *νῦν μὲν τις καὶ ἔλπετ' ἐνὶ φρεσὶν ἠδὲ μενονῶ | γῆμαι Πηλεόπειαν, Ὀδυσσεῖος παρὰχοιτιν.* Od. γ, vss. 318—20: ... *κείνος*

¹⁾ E. gr. de 96 versibus hym. ad Jov. exeunt in 6 syllabarum voces: 1, in monosyllabas voces: 3, in 5 syllab. voc.: 3, in 4 syllab. voc.: 16, in 2 syllab. voc.: 30, in 3 syllab. voc.: 43; hymn. in Apollinem, qui 113 versuum est, in clausula numerantur monosyllabae voces 2, 6 syllab. voc. 2, 5 syllab. voc. 2, 4 syllab. voc. 9, 2 syllab. voc. 44, 3 syllab. voc. 54.

γὰρ νέον ἄλλοθεν εἰλήλουθεν | ἐκ τῶν ἀνδρώπων, ὅθεν οὐκ ἔλποιο γε θυμῷ | ἐλθέμεν, οὐτινα ο. q. s. — 224. Μαιναλίη: Μεναλίη R. — νῦεν: νᾶεν R. νᾶε S. — 233. δύο ἐκαθήσατο: δύο ἐκαθήσατο R. — δύο ἐκαθήσατο S. — 235. Ἀζήγια: Ἀξείγια R. et S. — ἐνὶ Λούσοις: ἐνὶ Λούσοις R. et S. — 236. οὔνεκα: οὔνεκα S. — 238. ἐν κοτε παρράλιη Ἐφέσου: ἐν χ. παρράλιη Ἐφέσω. R. — 239. φηγῶ ὑπὸ πρέμφ: φηγῶ ὑπο πρ. S. — τέλεσεν: τέλεσεν S. — 240. περὶ πρύλιν ὠρχήσαντο: π. πρύλιν ὠρχ. in ipso hymno R., in margine autem πρύλιν. — 242. λιγῆαι: λίγαι S. — 243. πλήσωσιν: πλήσωσιν S. — 244. νέβρεια δι' ὀστέα: νέβρεια διοστέα R. — τετρήνοντο: τετρήναντο R., quod Volgerus (cfr. Add. et corrig. ad calcem. ed. ej.) et Boissonadius rejecta voce nihili τετρήνοντο recte Callimacho reddiderunt. Exstat praeterea genuina lectio in Ambros. I et Vossiano. — 248. κείνο: κείνοι R. — εὔρυ: εὔρου S. — θέμεδλον: θέμειλον R. — 251. ἠπειλήσε: ἀπειλήσεν R. — 254. ναίουσι: νέουσι R. — 256. οὔτε τις: οὔ τέ τις S. — 257. ἐν λειμῶνι: ἐν λιμῶνι S. — 259. Μουνυχίη: Μουνυχίη R. — χαῖρε, Φεραίη: χαῖρέ φερα R. — 260. μή τις ἀτιμήση: μή τις ἀτιμήσει R. ἀτιμήση S. — 261. ἀτιμήσαντι: ἀτιμάσαντι S. — πόλιν: πόλιν recte R. cfr. h. in Jov. v. 82. — 262. μηδ' ἐλαφηβολίην: μὴ δ' ἐλ. S. — μηδ' εὐστοχίην: μὴ δ' εὐ. S. — 263. ὀλίγω: ὀλίγω S. — 264. μηδὲ τινα: μὴ δέ τινα. R. et S. — 266. μηδὲ χορόν: μὴ δὲ χ. R. et S. — μέγα: μεγα S.

IV. AD HYMNUM IN DELUM.

V. 4. Δῆλος δ' ἐθέλει: Δῆλ. δὲ θέλει S. — 5. αἰοιδάων: αἰοιδέων R. — 8. τῶς: τῶς R. et S. — 9. οὔτις: οὔτις R. — 10. Κύνδιος: Καν.... R. — 13. πόντω ἐνεστήρικται: πόντω ἐν ἐστήρικται S. — ὁ δ' ἀμφὶ ἐ: ὁ δ' ἀμφὶ ἐ S. — 15. ἐννάσαντο: sic vitiose Tauch. ed., recte R. ἐννάσαντο, S. ἐνάσαντο. — 16. νεμνηστών: νέμνηση τόν S. — 17. ἐς Τιτηνίδα: ἐς Τιθηνίδα R. — 18. ὀδεύει: ὀδεύη R. — 19. Κύρονος: Κύρονος S. — ὀπηδεῖ: ὀπηδεῖ S. — ἔρκος: ἔρκος R. — 25. τείχεα μὲν καὶ λάες ὑπαὶ ῥιπῆς κε πέσοιεν | Στυμμονίου Βορέαιο: τείχεα μὲν καὶ λάες ὑ. ῥιπῆς Στ. Β. R. τ. μ. χ. λάες ὑ. ῥιπῆς καπέσοιεν Στ. Β. S. Proposuit Brunckius (cfr. ed. Blomf. p. 112) pro vulgata lectione ὑπαὶ ῥιπῆς ὑπὸ ῥιπῆς, unde Blomfieldus (cfr. l. l.) ὑπὸ ῥιπῆς fecit. Equidem emendationem Brunckii veram putaverim, quum versus Homeri imitationem manifesto prae se ferat, cfr.:

Il. O, 170 sq.: ὡς δ' ἄτ' ἂν ἐκ νεφέων πῆται νιφὰς ἢ ἐ γάλαζα
φυγοῖ ὑπὸ ῥιπῆς αἰθρηγενέος Βορέαιο.

Ib. T, 357 sq.: ὡς δ' ἄτε ταρφειαὶ νιφάδες Διὸς ἐκποτέονται,
φυχραὶ, ὑπὸ ῥιπῆς αἰθρηγενέος Βορέαιο.

Huc accedit, quod alias quoque apud Callimachum subsequente littera canina brevis vocalis non raro producit, e. gr. h. in Jov. v. 16: δίζητο ῥόον, h. in Dian. v. 59: οἶ γε ραιστῆρας, v. 200: ἱερά τε βέζουσι, carm. in Iav. Pall. v. 77: ποτὲ ῥόον, h. in Del. v. 159: κατὰ ῥόον, ib. v. 206: παρὰ ῥόον, epig. 44 Blomf. (45 Ern.) v. 3: τὰ δὲ ῥόδα, frag. 138 Btl. v. 1: ἐπὶ ῥάβδω. — 30. ἦ ὡς: χ' ὡς R. et S. — τὰ πρῶτιστα: ταπρῶτιστα S. — 33. εἰσεκύλισσε: εἰσεκύλισσε R. — 34. κατὰ βένθος: κατὰ βυθόν R. et S. — 35. ἀνάγη: ἀνάγη S. — 36. ἐπέπλεες: ἀπέπλεες S. — 37. Ἀστερίη: Ἀστερίη recte R. et S. — 39. τόφρα μὲν οὔπω σοί: ἄφρα μ. οὔπω σοι R. — χρυ-

σέη. χρουεὶη S. — 40. τόφρα δ' ἔτ' Ἀσπερίη: τόφρα δέ τ' Ἀστ. R. et S. — οὐδέ πω: οὐδέπω R. —
 46. ἀνηγαμένη: sic vitiose Tauchn. edit., R. et S. recte ἀνηγαμένη. — 49. ἤχ' σε: ἤχ' σέ R. ἤχισε
 S. — 50. γείτονος: γείτονες R. et S. Ἀρχαίου: Ἀργαίου S. — ἐξείνισαν: ἐξείνισαν S. — 51. ὑπέ-
 σχες: ἐπέσχε S. — 52. ἀντημοιβόν: ἀντημοικόν R. — ἀντι μοιβόν S. — 59. τῶ ρα: τῶρα S. —
 ἔχεν: ἔσχεν S. — 61. δύο: δύο R. — 62. ὑποπτεύοντες: ἐποπτεύοντες R. — Hanc scripturam, quae
 eadem in Venet., Vatic., Voss. codd. reperitur, praeunte Ruhnkenio Blomfieldus (cfr. ed. p. 114)
 recte pro vulgato ὑποπτεύοντες in ordinem recepit. — 63. κορυφῆς ἐπι θρήικος Αἴμου: κ. ἐπὶ θρ.
 Αἴ. S. — 64. ἐφύλασσε σὺν ἔντεσι: ἐφύλασσε δὲ σ. ἔ. R. — ἐφύλασσε σὺν ἔντεσι S. — 66. ἡ δ' ἐπὶ
 ν. — ἦστο: ἡ δ' ἔ. ν. — ἦ. S. — 68. ὕσαι: ὕσαι S. — 70. φεῦγεν δ' ὄρος: φεῦγε δ' ὄρ. R.
 φεύγε δ' ὄρ. S. — 71. φεῦγεν δ' ὁ γέρον: φεῦγε δ' ὁ γέρ. S. Φενειός: Φεναιός R. et S. — 73. ἐμπλην
 Αἰγιαλοῦ: ἐμπλην Αἰ. S. — 77. ὁ δ' εἶπετο: ὁ δ' εἶπ. S. — ὀπισθεν: ὀπισθε R. — 79. ἡ δ' ὑποδινηθεῖσα:
 ἡ δ' ὑποδ. S. — 83. ἐγένοντο τότε: ἐγένοντό τε R. — οὐκέτι: οὐκ ἔτι S. — 91. οὐδ' ἔτι πω: οὐδέ τι
 πω S. — 92. καθέρπων: καθέρπων R. — 93. νηφέντα: νηφέντα R. — 94. τωρώτερον: τωώτερον R.
 et S. — 96. τέχνα: τέχνα R. — 99. ὡς ἄρ' ἔφη: ὡς ἄρ' ἔ. S. αἰθις: αἰτις recte R. Cfr. Frid. Frank.
 ad Hom. h. in Apoll. v. 476, Naek. Hee. p. 141. — 100. πόλῃες: πόλιες R. — 101. Ποσειδάωνος
 ἑταίρη: Ποσειδάωνος ἑταίρα: R. — 102. Οἰκιάδαο: Οἰνιάδαο S. — 104. Λάρισσα, καί: Λάρις, καί R. —
 105. ἐλισσόμενος: ἐλισσόμενος R. — 107. ῥκτισας: ῥκτισας R. et S. — 111. δέχεσθαι (manifesto
 operarum errore Tauch. ed. exhibet δεχέσθαι): τεχέσθαι R. et S. — 124. ἀπ' ἐμεῖο: ἀπ' ἐμοῖο S. —
 126. οὔρεος ἐξ ὑπάτου: οὔρ. ἐξ ὑπάτοι S. — 127. ἐξερούσαι: ἐξ ἐρούσαι S. — 128. ἡδὲ τί τοι: ἡδὲ
 τι τοι S. — 129. εἰ μέλλοιμι: εἰ μέλοιμι S. — 132. Εἰλήθῃαν: idem R. voce Εἰλείθῃαν superser. —
 133. ἡρώησε: ἡρώησε S. — 135. ἀποκρύψεν δὲ ῥέεθρα: ἀποκρύψαι δ. ῥ. S. — ἀποκρύψαι καὶ ῥ. R. —
 137. ἡ δ' ἐλέλιξεν: ἡ δ' ἐλ. S. — 140. ἔβραχεν: ἔβρευεν R. — 143. κινυμένοι: κινημένοι voce
 κινυμένοι superser. R. — 144. θερμανστραί τε: θερμαύστραί τε R. — 146. λαχεῦσαι: λαχεῦσιν R. —
 147. ἔγενετ' ἄραβος: ἐγένετ' ἄρ. R. — 148. αἰθις: αἰτις recte R. et S. Cfr. v. 99. — 150. εἰσέκεν
 οἱ: εἰσό κέν οἱ R. — εἰσέκε οἱ S. — Κοιῆς: Κοιῆς S. — 152. χάριτος δέ τοι: χάρ. δέ σοι R. —
 154. εἰναλίας: εἰναλίδας R. αἰ δ' οὐ μιν: αἰ δ' οὐ μιν S. — 157. Ἴρις: Ἴρις. — ἀφ' ὑψηλοῦ Μίμαντος:
 ἐφ' ὑψηλοῦ M. S. — 158. αἰ δ' ὑφ' ὀμοκλήης: αἰ δ' ὑπ' ὀμοκλήης R. — αἰ δ' ὑφ' ὀ. S. — 159. πασσυδή:
 πανσυδή R. — κατὰ ῥόον: κατὰ ῥρόον R. — 166. ἐστί: ἔστι R. et S. — 167. ἕζεται: ἕζεται S. —
 170. ὁ δ' εἴσεται: ὁ δ' εἴσ. S. — 172. ὕστατον: ὕστερον R. et S.; recte, cfr. Blomf. ed. p. 119
 et Schneideri disp. l. l. p. 522. — ὀππότ' ἂν οἱ μὲν: ὀππ. ἀνοίμεν R. et S. — 173. Ἄρηα: Ἄρηη R. —
 ἐσχατόωντος: ἐσχατόωντος S. — 177. φρούρια καὶ [κῶμαι Λοκρῶν καὶ Δελφίδες ἄκρα]: S. integrum
 hunc versum agnoscit, R. nihil habet nisi φρούρια καὶ.... — 178. καὶ πεδία Κρισσαῖα καὶ ἡπειροῦ-
 [ο πόλῃες]: κ. π. Κρ. καὶ ἡπειροῦ φάραγγες S., R. nihil nisi καὶ π. Κρ. καὶ ἡπειροί..... — 179. ἀμφιπερι-
 στείνωνται: ἀμφιπεριστείνονται R. ἀμφιπεριστείνονται S. — 180. αἰδομένοι: αἰδόμενον S. — ἀκουῆ:
 ἀκοῆ S. — 181. περὶ νηόν: παρὰ νηόν R. et S. Recte hanc lectionem, quae eadem in Venet.,
 Ambross. I, II, Vaticann. I, II, Voss. codd., in editionibus princ., Venet. a. 1555, Ald., Froben.,
 Vascos. exstat, Schneiderus (cfr. l. l. p. 550) Callimacho restituit. — φάλαγγας: φάλαγγες S. —
 185. αἰ δ' ἐπὶ Νεῖλω: αἰ δ' ἐ. Ν. S. — 188. ἐσσόμεναι: ἐσσόμενε R. — 189. αἰνήσεις: αἰνήσεις S. —

τὸν εἶν ἔτι γαστέρι μάντιν: τὸν εἰσέτι γ. μ. male R. et S. Recipienda est in ordinem lectio Voss. cod. praebentis pro εἰσέτι vocem εἰνέτι (cfr. Naek. Heec. p. 71, Schneideri disput. l. l. p. 511). — 190. ἡματα: ἡματα S. — 191. διειδομένη τις ἐν ὑδατι: διειδομένη τις ἐ. ὕ. R. — 193. παλιρρόιη: παλιρρόιη S. — 194. ὀπη φορέησι: ὀπη φορέησι S. — ὀπη φορέησι R. — 195. εἰς ἐθέλουσαν: εἰσελθοῦσα R. εἰσεθέλουσαν S. — 197. κατήεις: κατήεις S. — 199. εἴπετο: εἴπετο S. — φῦκος: φύκος R. — 200. [ἔστῃς δ' ἐν μέσσησι· κατοικτεῖρασα δὲ Λητώ, 201. Ἦρη αὐτίκ' ἔ] λεξας, ἐπεὶ περικαίειο κῆροι: quae in Tauch. ed. uncinis inclusa sunt, R. spatio relicto omittit locoque eorum, quae extra uncinos posita leguntur, haec habet: φλέξας, ἐπεὶ περικαίειο πυρί. In cod. S. v. 200 idem est qui in Tauch. ed., versus 201 a Tauchnitiano hunc in modum discrepat: φῦκος ἅπαν κατέφλεξας, ἐπεὶ περικαίειο πυρί. — 203. Ἦρη: Ἦρη R. — ὄ τοι: ὄ, τι τοι R. — 205. ἔννεπε: ἔννεπε S. — ἡ δ' ἄρρητον: ἡ δ' ἄ S. — ἡ δ' ἄκρητον R. — 206. ἕξτο (manifesto operarum errore Tauch. ed. exhibet ἱρετο): ἕξτο R. παρὰ ῥόον: παρὰ ῥόον R. — βάδιστον: βάδυστον R. — 207. τότ' ἐξάνησιν: τότε ἔξαν. R. — 209. ἀπὸ δ' ἐκλίθη: ἀπὸ δ' ἐκλίθη S. — 212. ἀλυσθαίνουσα: ἀλυσθμαίνουσα R. et S. τί μητέρα: τι μητ. S. — βαρύνεις: βαρύνης R. — 213. φίλε: φέλε S. — 214. ἡπιος: ἡπιος R. et S. — 215. οὐκ ἄρ' ἔμελλες: οὐκ ἄρ' ἔμ. S. — 216. ἔμμεναι: ἔμμεναι R. — 218. Ἦρη: Ἦρη R. — 223. πᾶσαι μιν: πᾶσαι μιν R. et S. οὐδ' ἐδέχοντο: R. et S. οὐδὲ δέχοντο, quod praeferendum putaverim. Cfr. hym. in Dian. v. 123. — 224. ἐκάλεσεν: ἐκάλεσεν R. — 227. ἐφετμῆ: ἐφετμῆ R. — 228. ἕξε: ἕξε R. et S. — 229. ἦτις τε: ἦ τις τε S. — 239. ἡ δ' ἀλεγυόν: ἡ δ' ἀλεγυόν S. — 244. εἵνεκα τῆςδε | ἀμπλακίης: εἵν. τῆς δὲ ἀμ. R. — 246. ἐχαρίσατο: ἐχαρίσατο R. — 248. ἀνθείλετο: ἀνθέλλετο R. — 250. Μηόνιον: sic vitiose Tauch. ed., recte Μηόνιον R. et S. — 253. τοσσάσδε: τοσσάσδε R. — 255. οὐκ ἔτ' ἄεισαν: οὐκέτ' ἦεισαν S. — ὁ δ' ἔκθορον: ὁ δ' ἔκθ. S. — αἰ δ' ἐπὶ μακρὸν νόμφαι: αἰ δ' ἐ. μ. ν. S. — 257. Ἐλειθυίης: Ἐληθυίης S. — 261. ἔρρες: ἔρρες R. — 263. πλήμυρε: πλήμυρε R. et S. — ἐλιχθείς: ἐλιχθείς S. — 266. ὦ μεγάλη, πολύβωμε: ὦ μέγαλ', ὦ π. S. — 268. αὐτή: αὐτή S. — 273. οὐκέτι: οὐκ ἔτι S. — 274. ἔσπασε: ἔσπασεν S. — 278. ἀμφιετεῖς δεκατηφόροι: ἀφιετεῖς δεκατ. R. — ἀμφιετ. δὲ κατηφόροι S. — 280. πρὸς ἦοιην: πρὸς οἴηην S. — 281. ἐστήσαντο: ἐστήσαντο R. — 289. οὐδ' ἔτι μακρὸς: οὐδέ τι μακρὸς R. et S. — 295. οὔποτ' ἐκεῖνοι: οὔποτε κείνοι R. — 298. παρθενικαῖς: R. in ipso hymno παρθενικαῖ, in margine autem παρθενικαῖς. — παρθενικαῖ S. — ἰούλω: ἰούλω S. — 302. σιωπηλήν: σιωπάλην S. — 306. ποδί: ποδόν R. — χορήτιδες: recte R. χορίτιδες. Cfr. h. in Dian. v. 13. — 308. Θησεύς: Θυσεύς S. — 309. εἶσατο: εἶσατο S. — 310. μήκυμα: μήκυμα S. — 316. πολύλλιτε: πολύλλιτε R. — 317. ἔμπορος ἔμπορος S. — 318. ἐπιπνεύουσιν: ἐπὶ πνεύουσιν S. — 319. λαίφη: λέφη R. — 322. ὀδακτάσαι ἀργόν: ὀδακτάσαι ἄ. R. ὀδακτᾶσ. ἀργόν S.

V. AD HYMNUM IN CEREREM*).

V. 2. πολυμέδιμνε: πολυμέδιμνε R. et S. — 3. θασεῖσθε: θασεῖσθε S. — 4. μηδ' ἀπὸ τῶ τέγεος: μηδ' ἀπὸ τοῦ τ. R. et S. — μηδ' ὑφόθεν: μηδ' ὑφόθεν R. et S. — 5. μηδὲ γυνά: μηδὲ γυνά R. et S. — μηδ' ἄ: μηδ' ἄ R. et S. — κατεχεύατο: καταχεύατο R. — 6. μηδ' ἔτ' ἀπ' ἀυαλέων

) In R. et S. hymnus inseribitur εἰς Δήμητραν, non εἰς Δήμητρα, ut in Ernest., Volg., Tauch. edd.

στομάτων: μὴ δ' ὄχ' ἀφ' ἀβαλέων στ. R. et S. — 9. ὄχ' ἄπυστα: ὄτ' ἄπυστα R. et S. — 11. ἕς τ' ἐπὶ τῶς μέλανας: ἕς τ' ἐπὶ τοὺς μ. R. et S. — καὶ ὅσα τὰ χρύσεια μᾶλα: κ. ὅπ. χρ. μ. R. voce τὰ ommissa — 12. [οὐ πίεις, οὐτ' ἄρ' ἔδες τῆνον χρόνον, οὐδ' ἐλοέσω]: agnoscunt versus R. et S.; R. loco οὐδ' ἐλοέσω habet οὐδὲ λοέσω, quod vulgatae lectioni praeferendum videtur. Cfr quae adnotavimus ad hym. in Dian. v. 123. — 13. τρὶς μὲν δὴ διέβης Ἀχελείων ἀργυροδίναν: eadem R. et S., praeterquam quod R. vocem διέβης relicto spatio omittit, et uterque codex ἀργυροδίνην praebet. — 14. ἀενάων: ἀεννάων S. — ἐπέρασσας: ἐπέρασας R. — 15. τρὶς δ' ἐπὶ Καλλι[σ]της νήσου δράμες ὀμφαλὸν Ἐνναν]: hunc versus non agnoscit R.; ejus loco S. habet: τρὶς δ' ἐπὶ Καλλιχόροιο χαμάδις καθίσαιο φρητί. — 16. τρὶς δ' ἐπὶ Καλλι[χ]όρφ χαμάδις ἐκαθίσαιο φρητί]: hujus versus loco in cod. S. leguntur: τρὶς δ' ἐπὶ καλλιστην Σικελῶν πόλιω ἦλυδες Ἐνναν, in cod. R. nihil nisi τρὶς δ' ἐπὶ Καλλίχορον..... — 17. οὐδ' ἐλοέσω: οὐδὲ λοέσω R. Cfr. v. 12. — 18. Hunc versus in ipso poemate omissum librarius codicis S. cognito errore margini appinxit. — ἀγαγε ἦγαγε R. et S. Δηοῖ: Δη... R. — 19. ὡς πολίεσιν: male ὡς πτολίεσιν R. Cfr. hym. in Jov. v. 82. ἐαδότα: ἐαδότα S. — 20. κάλλιον: κάλλιστον S. — πρᾶτα: πρᾶτα R. et S. — 22. τέχναν: τέχνην R. — 24. [θῆχατο βουπεινά Τριόπεω γόνον οἰκτρὸν] ἰδέσθαι: integrum hunc versus R. relicto duorum versusum spatio omittit; S. lacunam ita supplevit: θῆχατο Τροιοπίδην ἐχθρὸν καὶ οἰκτρὸν ἰδέσθαι. — 25. ἱρον: ἱερόν R. — 27. ἦνθεν: ἦλθεν S. — 31. Τριόπφ: Τριόπαι R. Ἐννα: Ἐνναι R. — 33. ἂ χέρων: ἂ χ. S. — 34. ἔχων: ἔκων S. — 35. Hunc versus in ipso hymno omissum cognito errore librarius codicis S. margini appinxit; ἀρκίος: ἄρκιος R. ἄρκοιο S. — 36. ἀξίναισιν: ἀξίνησιν R. — 38. ἦς: ἦν R. — 39. τῷ δ' ὕπο: τ. δ' ἐπι R. τῷ δ' ἐπι S. — ποτὶ τῶνδιον: π. τ' ἄνδιον S. — ἐψίωντο: ἐψιῶντο R. et S.; R. praeterea in margine ἐτιῶντο, non ἐστιῶντο, ut Ernestius refert (cfr. ed. I 241). — 40. πρᾶτα: πρᾶτα S. — 42. χωσαμένα: χωσαμένη R. — 43. Νικίππα: Νικίπη R. et S. — 44. δαμοσίαν: δημοσίαν R. — 45. κατομαδίαν: κατομαδίην R. — 47. ὅτις: ὅστις R. — 48. ἐλίνυσον: ἐλίνυσον S. — 51. Τὰν δ' ἄρ' ὑποβλέψας: Τὰν δ' ἄρ' ὕπ. S. — 53. τᾶς: ταῖς S. — 54. παξῶ: πάξω R. et S. — 55. θησεῖ: θασσεῖ S. — στεγανόν: στεναγόν R. in ipso hymno, in margine autem στεγανόν. — δαῖτας: δαίτας R. — 56. ἀξῶ: ἄξω R. — 59. χέρσω: χέρσφ S. — Ὀλύμπω: Ὀλύμπφ S. — 60. οἱ μὲν ἄρ' ἡμυνηῆτες: οἱ μ. ἄρ' ἡμυνη. S. — 61. ἐξαπίνας: ἐξαπίνης S. — 62. ἂ δ' ἄλλως μὲν ἔασεν: ἂ δ' ἄλλ. μ. ἔασσεν S. — ἂ δ' ἄλλους μ. ἔασσεν R. — 63. ὑπὸ χεῖρα: ὑπὸ χέρα R. — ἀπαμείφατ' ἄνακτα: ἀπ' ἀμείφατ' ἄνακτα R. — 64. δαῖτας: δαίτας R. — 65. ἐς ὕστερον: ἐσῦστερον R. et S. — 69. πάσαιτο: πάσσαιτο R. — 71. et 72. Tauch. editionis R. et S. inverso ordine praebent. 71 (codd.) 72. (Tauch. ed.). Διώνυσον: Διώνυσον S. — Δάματρα: Δάμαρτα R. — 72. (codd.) 71. (Tauch. ed.) συναργίσθη Διώνυσος: συναργίσθη Διώνυσος R. — Hunc versus in ipso hymno omissum librarius codicis S. cognito errore margini appinxit. — 76. ἀπ' ὦν ἠρονῆσατο: ἀπ' οὖν ἦρ. R. et S. — 77. ἐνδοῖ: ἔνδοι R. — Κρανῶνα: Κρανῶνα S. Κράνωνα R. — 80. κιλήσχοισα: κιλήσχουσα R. et S. — 81. δακρυχέισα: δακρυχέουσα R. — 84. τί τ' οὐκ ἐψεύσαο: τί δ' οὐκ ἐψ. R. — 85. εἰλαπίνας: εἰλαπίναν R. — 87. ποίμνι' ἀμυρρεῖ: ποίμνια ἀμ.... voce ἀριθμεῖ superscripta R. — ποίμνι' ἀριθμεῖ S. — 88. πανάμερος: πανήμερος R. et S. — 90. θαλάσσας: θαλάσσης R. et S. —

92. πλαγγών: πλάγγων S. — 93. μέσφ' ἐπὶ νευραῖς: μ. ἐ. νευράς R. et S. — 94. ῥίνός τε καὶ ὀστέα μῶνον: ἴνές τε καὶ ὀστέα μῶνον S. ἴνές τε κ. ὀστέα μῶνον R. — 96. ἔπινε: ἔπω^ζε R. — Recte ἔπινε, quod idem teste Ernestio (cfr. I 251) in Ambross. codd. legitur, in ordinem videtur recepisse Meinek. (cfr. Theocr., Bion., Mosch. ed. III p. 295). — 98. Ποσειδαῶνα: Ποσειδάονα R. — 108. μεγαλᾶν: μέγαν R. et S. — ἀμαξᾶν: ἀμαξᾶν S. — 109. ἔφαγεν: ἔφαγε R. — 112. κεῖτο: κεῖντο R. — 113. μῶνοι ἄρ' οἰκεῖοι: μ. ἄρ. οἰκ. S. — 115. τόθ' ὁ τῶ βασιλῆος: τότ' ὁ τ. β. S. — 116. ἀκόλως: ἀκόλους R. et S. — 118. μηδ' ὁμότοιχος· ἐμοὶ κακογείτονες: μὴ δ' ὁμότοιχος· ἐ. κ. S. μὴ δ' ὁμότ. ἐμοί, κ. R. — 119. εἴπατε: δεῦρ' ἴτε R. τεκοῖσαι: τεκοῦσαι R. et S. — 120. πουλυμέδιμνε: πολυμέδ. R. et S. — 121. χ' ὥς αἰ τὸν κάλαθον λευκότεριχες ἴπποι: χ' ὦσαι τ. κ. λ. ζ. R. χ' ὦσαι τὸν κάθον λ. ζ. S. — 123. φέροισα: φέρουσα R. — 126. ὡς πόδας, ὡς κεφαλὰς παναπήρεας ἔξομες: ὡς π., ὡς κ. παναπήρεας ἔξομες S. — 127. (χρυσῶ): sic Tauchn. et Volg. edd.; agnoscit vocem χρ. R.; S. habet χρυσῶ. — 128. ἄμμες: ἄμες R. — πασαίμεσθα: πασσαίμεθα R. πασσαίμεσθα S. — 130. τᾶςδε: τὰς δὲ R. et S. — 131. αἰ δὲ βαρεῖαι: αἶ τε βαρ. R. et S. — 133. ὡς ἄλις, ὡς αὐτᾶν: ὡς ἄλις, ὡς αὐτᾶν S. — ὡς ἄ., ὡς αὐτᾶν R. — 135. ἐν θ' ὁμοιοῖα: ἐν δ' ὁμον. R. ἐν τ' ὁμον. S. — 137. φέρβε: φέ^βρε R. — φέρε μᾶλα: φέρβε μ. S. — φέρε στάχυν: φέρβε στάχυν S. — 138. ἴν', δς ἄροσε, κείνος ἀμασεῖ: ἴν' δς ἄρ...., κ. ἀμάσει R. ἴνα, δς ἄροσε, κ. ἀμάσει S. — 139. ἴλαδι: ἴλαδι S. — μέγα κρείοισα: μεγακρείουσα R. μέγα κρείουσα S.

VI. AD CARMEN IN LAVACRUM PALLADIS.

V. 1. πᾶσαι: πᾶσαι R. — 3. εὐτυχος: εὐτυχτος in ipso carmine, in margine autem εὐτυχος R. — οὐ ποκ' Ἀθαναία: οὐ ποτ' Ἀθηναία R. οὐ ποτ' Ἀθαναία S. — 7. φέροισα: φέρουσα R. — 10. λυσαμένα: λυσσαμένα S. — 13. μηδ' ἀλαβάστρωσ: μὴ δ' ἀλαβάστρου^ως R. — 14. ὑπαξιόνων: ὑπαξιόνων R. — 15. μηδ' ἀλαβάστρωσ: μὴ δ' ἀλ. R. — 16. Ἀθαναία: Ἀθηναία R. — 17. μηδέ: μὴ δέ R. — 19. οὐδ' ἐς ὀρείγαλκον: οὐ δ' ἐς ὀρ. R. — 20. διαφανομένην: διαφανομένην R. — 21. Ἥρα: Ἥρη R. et S. — 25. λαβοῖσα: βαλοῖσα R. et S. — 27. κῶραι: κόραι R. κοῦροι S. — οἶαν: οἶον R. — 28. σίβδας: σίβδης R. et S. — κόκχος: κόκος S. — χροῖαν: χροῖτην R. χροῖτην S. — 29. μῶνον: μῶνον R. et S. — 31. 32. ὡς ἀπὸ χαίταν | πέξηται: ὡς ἀποχαίταν | π. R. — 33. Ἀθαναία: Ἀθηναία R. — 35. Ὠθάνα: Ὠ^θάνα R. et S. — φέρεται δὲ καὶ ἡ Διομήδεος ἀπίς: φέρ. δ. καὶ Διομήδ. ἀ. voce ἡ omissa R. φ. δ. κ. ἡ Διομήδ. ἀ. S. — 40. ᾤχετ' ἔχων: ὄχετ' ἔχ. S. — φκίσατο: ὠκίσατο S. — 41. ἦρος· σὲ δέ: ἦρος, σὲ δέ R. — 43. Ἀθαναία: Ἀθηναία R. — 45. βάπτετε: βάπτεται^ε R. — 46. μηδ' ἀπὸ τῶν ποταμῶν: μὴ δ' ἀπὸ τ. π. R. — 47. αἰ δῶλαι: αἰ δῶλαι R. — ἦ ἐς Φυσάδειαν: ἦ'ς Φυσ. R. et S. — 49. ὕδατα: ὕδατι R. — 50. ἦξει: ἦξει S. ἐξ ἕρεων: ἐξ ἕρεων R. — 51. Τᾶθάνα: τᾶ^θάνα R. et S. — 52. μὴ οὐκ ἐθέλων: μ' οὐκ ἐθέλων S. — 54. τῶργος: τ' ὄργου^ν R. τ' ὄργος S. — 58. πολὺ τι: πολὺ τι R. — τᾶν ἑταιρᾶν: τ. ἑταιρᾶν R. — 61. ἦ' πὶ Κορωνείας: ἦ' πὶ Κορωνείαν R. — 62. ἴππους: ἴππους R. et S. — διερχομένα: διερχόμενα R. — 63. ἦ εἰς Χειρωνείαν: sic vitiose praeceunte Volgero (cfr. ed. ej. p. 38) Tauch. ed.; certe scribendum erat ἦ εἰς Χαϊρώνειαν: ἦ' πὶ Κορωνείας S.

ἤ 'πὶ Κορωνεῖαν R. — 65. ἃ δαίμων: ἃ δ. S. — ἐφ' ἐπεβάσατο δίφρω: ἐῶ ἐπεβ. δίφρω R. Recte habet genet. Cfr. Heck. comm. Call. p. 126, Schneider. l. l., p. 551, not. 27. — 66. οὐδὲ χοροστασίαι: οὐ δὲ χ. R. — 69. εἶσαν: ἔσαν R. — 70. δῆ ποτε: δῆ τότε R. — λυσαμένα: λυσσαμένα R. et S. — 71. ῥεοῖσα: ῥεοῖσα R. — vv. 73, 74 agnoscunt R. et S. — 73. λῶοντο: λῶοντο S. ὦραι: ὦραι S. — 75. μῶνος: μῶν. R. et S. — 78. τὰ μὴ θέμιδες: τὰ μὴ θεμιτά R. — 80. οὐκέτ' ἀποισόμενον: οὐκ ἔτ' ἀπ. R. et S. — 81. χαλεπὸν: χαλεπὴν R. et S. — 83. ἐστάθη: ἐστάθη R. — ἀνῖαι: ἀνῖαι S. — 85. ἐβόασε: ἐβόησε R. et S. — 87. τῷ παιδός: τοῦ π. S. — ἀφείλεο: R. in ipso carmine ἀφείλετο, in margine ἀφείλεο. — 90. οὐκέτι: οὐκ ἔτι R. et S. — 93. ὡς φαρμέν' ἀμφοτέραισι: ἃ μὲν ἀμφ. R. et S. — λαβοῖσα: λαβοῦσα R. — 94. ῥοερῶν: ῥο ἐρῶν S. οἶκτον: οἶτον R. et S. — 95. ἄγε: ἄγε R. — κλαῖοισα: κλαίουσα R. et S. — 99. Ἀθαναία: Ἀθηναία R. — 105. ἀνῖκα: ἡνῖκα R. — κομίζεν: κομίζου R. — 106. ἀφειλόμενον: ἀφειλόμ. R. — 107. πόσσα: πᾶσα R. — ἃ Καδμηγῆς ἐσῶστερον: ἃ K. ἐς ὕστ. S. — κανσεῖ: κούσει R. et S. — 108. πόσσα: πολλά R. — 109. Ἀκταίονα: Ἀκταίονα R. — 112. ῥυσεῖνται: ῥυσεῖνται R. ἐκαβολῖαι: ἐκηβ. R. ἐκαβ. S. — 113. λῶετρα: λῶετρά S. — 116. δεξεῖται: λεξεῖται R. δεξεῖται S. — 117. ὀλβίσταν τ' ἐρέει σέ: ὀλβ. δ' ἐρέει σε R. ὀλβ. ἐρέει σέ S. — 119. μινύρεο: μινύρεο R. τῷδε: τῷ δέ R. — 121. ἐσομένοισιν: ἐσομέν. R. — 125. θεοπρόπα: θεόπροπα R. — 127. ἄξει: ἄξει R. — 128. δωσῶ καὶ βιώτω τέρμα πολυχρόνιον: δ. κ. βιώτου τ. π. S.; nihil nisi πολυχρόνιον R. — 130. φοιτασεῖ: φοιτάσει R. Ἀγεσίλα: Ἀγεσίλα R. — 132. μόνγα: μόνγα R. μόνγα S. — 134. ἔτικτε: ἔτικτεν R. — 135. οὐκ ἐπινεύει: ᾧ κ' ἐπινεύει S. — 136. φεῦδεα [οὐδέ ποκ' ἀν φεῦδετα] ἃ θυγάτηρ: ἔμπεδον, ὡς 'δ' οὕτως ᾧ κεν ἄ τε θυγάτηρ S.; R. nihil nisi φευ, non φε, ut Keil. refert (cfr. Schneideri disput. l. l. p. 521). — 137. ἔρχετ' Ἀθαναία: ἔρχεται Ἀθηναία R. ἀτρεκές: ἀτρεχές S. — 138. τῶργος: τ' ὄργ. R. et S. — 140. Ἰναχίω: Ἰναχίου R. et S. — 141. αἰδεις: αἰδεις male R.; cfr. h. in Del. v. 99. — ἐλάσαις: ἐλάσαις R. — 142. ἵππος: ἵππους R. et S.

SCHOLIORUM VARIETAS LECTIIONIS¹⁾.

I. AD HYMNUM IN JOVEM. V. 4. Κρηῖτα. Δίκη γὰρ ὄρος Κρήτης. Ἀρκάδα. Λυκαῖον, Ἀρκαδίας ὄρος: Δικταῖον δὲ ὄρ. Κρ. καὶ Λυκαῖον τὸν ἐξ ὄρους Ἀρκαδίας ὄντα R. — 8. ῥηθεῖσα: κληθεῖσα R. — τὰ κρείττω: τ. κρείσσω R. — ἐπὶ τὸ κρύψαι: ἐ. τοῦ κρ. R. — τάφον αὐτῶν: τ. αὐ. ποιεῖν R. — 10. ὄρος Ἀρκαδίας τὸ Παρράσιον, ἀπὸ Παρράσιου τοῦ Λυκάονος: R. nihil nisi ὄρ. Ἀρ. — 13. οὐ χρήζει: οἶον χρήζειν R. — 22. καὶ ὄχησεν: καὶ ὄχησεν R. et S. — 24. φωλεούς: φωλαίους S. — 26. Κράδης: Κράδ. R. et S. — Scholia vss. 32, 33 adscripta om. R. — 34. κενθρόν (sic R.): σπήλαιον R. Hoc sch. om. Ernest. — 35. ἔθρεψαν: ἔτρεψ. R. — 38. τὸ μὲν: τὸ γεῦμα R. Hoc sch. om.

¹⁾ Sunt paucissima quaedam codicis R. scholia, quae apud Ernestium non in ipsa scholorum recensione leguntur, sed vel in annotatione vel in „Notis ad scholia“ (I p. 266—269) dispersa habentur. Ea, etiamsi nihil ego discrepantiae observassem, tamen lectorum commodo ut prospiceretur, eidem huic parti suo quodque loco inserenda putavi.

Ernest. — 39. προκαλεσάμενος: sic Ernest. Regium cod. secutus (cfr. I p. 266), S. προσκαλ. — ἀπὸ Λεπρέα: ἀ. Λεπρέος R. — 40. Νηροῖ: τῇ θαλάττῃ R. Hoc sch. om. Ernest. et S. — 41. εἰς Ἄρτεμιν: εἰς ἄρκτον R. — 47. ἀδελφῇ Κουρήτων: ἡ Νέμεσις R. — 48. ἐν γὰρ λίκνοις τὸ παλαιόν: ἐ. γ. λείκνοις τουτέστι κοσκίνοις R. λίκνον οὖν: λείκ. οὖν R. — 49. ἔβρωσι: ἔφαγες R., om. Ern. — 52. ὑγιεινῶς: ὑγιῶς R. — ἐνόπλιον: ἐνοπλιον ὄρχησον R. — 62. καλά: καλῶς R., om. Ern. φρόνιμος: φρονῶν R. — ἀνάσχοιτο: ἠγέσχετο R. — αἰόλλειν: αἰολεῖν R. — 63. ὁ οὐρανὸς δὲ καὶ ὁ ἄδης πλεῖστον διαφέρουσι: ὁ οὐρ. δ. κ. ὁ ἄδ. τοσοῦτον διαφέρουσι ὅσον καὶ διεστήχασαν R. — 65. λείπει, λέγων: om. R. — 71. τοὺς ἐμπείρους: sic Ern. Regium cod. secutus (cfr. l. l.), S. τοὺς ἐμπόρους. — 77. μετόχησεν: μετόχισεν R. — τὴν ὀνομασίαν: τὸ ὄνομα R. — ἀντιθέσαν: ἀντίθ. R. — ἡρτημένον: ἡρτημένην S. — 82. (apud Ernest. perperam 81). Schol. huic vers. adser. om. R. — 90. ὦ Ζεῦ: ὦ Πτολεμαῖε R. — 95. Schol. huic vers. adser. om. R.

II. AD HYMNUM IN APOLLINEM. V. 1. ἀντὶ τοῦ οἴως: ἀ. τ. οἴ., ὄπως R. — λέγεται δὲ ἐπὶ τῶν μαντευομένων τὰ θεῖα καὶ ἐπιδημεῖν: λ. δὲ καὶ τῶν μαντ. θεῶν τὰ θεῖα ἐπιδημ. R. — καὶ ἀποδημεῖν: om. S. — 4. παρὰ τῷ δένδρῳ: περὶ τ. δ. τούτῳ R. — Ἀπόλλωνα: Ἀπόλλω R. — 7. αὐτόματοι: om. R. — ἡδ' ἐπιθεῖναι: om. R. — v. 8. οἱ δὲ νέοι: ὡς τῶν νέων καθιερευομένων τῷ Ἀπόλλωνι R., eadem Ern. in not. ad sch. (cfr. I p. 266), om. S. — 14. γάμων ἐντός: γάμου ἐ. — πολιᾶσαι: πολιᾶσαι R. — καὶ γὰρ ἀχειρεχόμενος ὁ Ἀπόλλων: om. R. — 15. παρακείμενος: παρακειμένου R. — Συρακούσιοι: Συρρακ. R. — 32. ἐπιπορπίς δὲ ἡ περόνη: ἐπιπ. δ. ἡ περ. ἡ λεγομένη φίβλα R. — 35. Πυθοῖ ἐν πετροῦσση: πετρ. om. R. — 37. φόφος, ξυσμός: hoc sch. om. R. — 41. ἀφθαρτα καὶ ἄνοσα: κ. ἄν, om. R. — 42. ἀμφιλαφῆς: πλούσιος R.; hoc sch. Ern. in not. ad sch. affert (cfr. I p. 267), om. S. — 48. Ἀμφρουσόν: Ἀμφρουσσόν R. — ζευγήτιδας δέ: ζευγίτιδας δ. R. — 49. ἀγάμου, ἄπαιδος: R. om. ἄπ. — 50. ἐπεξηγγεῖται· μῆλ' οἷός τε καὶ αἶγες λαύεσκον: ἐπεξηγούμενος, τί εἰσι μῆλα, φησί· μῆλα οἷες τ. κ. αἶ. R. — ἀντὶ τοῦ θήλειαι ἐστίν: ἀ. τ. θύλ. ἐ. S. — 51. ἐπιμηλάδες: αἱ γόνιμοι R., idem Ern. in annot. (cfr. I p. 52), om. S. — 53. κύθος γάρ: κευθός γ. R. — 59. κυκλοτεροῦς: κυκλωτ. S., om. R. — εἰς ὄρτυγα: ἐν ὄρτυγα S. — 65. ἐπιδημήσας: ἐπιδήσας S. — αἰφνιδίως: αἰφνιδόν R. — τὴν φλέβα: τὴν φλέβαν S. — ὅθεν ἐστὶν ὁ Καλλίμαχος: β. ὁ K. R. — 66. sch. huic vers. adser. om. R. — 71. ἐνέβαλεν: ἐνέβαλλεν R. — 74. Οἰδίπους, οὗ Πολυνεΐχης — οὗ Τισαμενός — ἀπόχησεν: Οἰδίποδος Πολυνεΐχης — οὗ Τισαμενός — ἀπόχισεν R. — 76. παρὰ τὴν φωνήν: πρὸς τ. φ. R. — παρεμφαίνει: παραφαίνει S. — 88. μετοικήσαντας: μετοικίσ. R. — 90. ἐῆ νόμφη: Κυρήνη R., om. Ernest. et S. — 91. Μύρτουσα: Μύρτους S. — ἡ Κυρήνη φονεύσασα: ἡ K. ὡς φ. R. — αὐτῆ: αὐτῆ R. — κυνηγέτις: κυνηγέτης S. — Ὑφέως: Ὑφέων S.

III. AD HYMNUM IN DIANAM. V. 4. ποτὶ γούνασι παππάζουσι: R. om. παππ. — 8. καὶ ὄξυνόμενον: κέν ὄξυν. R. — εἴ ποτε: εἰ τότε R. et S. — 12. τοῦ ἱματίου: μέχρι τ. ἱμ. R. — οἱ χρῶσσοί: οἱ χρῶσσοί R. οἱ κρωσσοί S. — θυσάνους: θυσανούς R. — θύσανοι παγχρόσοι: vocem παγχρ. om. R., θ. παγχρόσειον S. — Cum hoc sch. id, quod Ern. (cfr. not. ad sch. I p. 267) recte v. 16 adseripsit, in R. et S. conjunctum reperitur. — 15. ποταμὸς Κρήτης: πόλις Κρ. R. — ἀφ' οὗ Κρητικῆς: om. R. — 19. περιττὸν τὸ ἦν: om. R. — τῆδε καθίζας: om. R. — 30. Schol. huic v. adser. om. R. — 36. ὁπάσω

σοι μὲν: fecit Ern. Stephanum et Palmerium secutus μὲν e vulgato μετά; idem μὲν R., μετά S. — κοινῇ δὲ σοι καὶ τῶν Ἀπολλωνι: κ. δ. καὶ τ. Ἀπ. S. — 41. ἐνικῶς — πληθυντικῶς: om. R. — 44. καὶ πόλις ἢ Καίρατος οὕτω λεγομένη: κ. π. ἢ Κέρατος οὐ. λ. S. κ. π. ἢ κερατοφόρος οὐ. λ. R. — 46. τὸ ἐξῆς, τοὺς μὲν ἔτετμεν ἐπ' ἄκροσιν Ἡφαίστιο: om. R., τ. μ. ἔ. ὑπ' ἄκ. Ἡ. S. — ἢ Λιπάρη Σικελίας: ἢ Λιπάρη πλησίον Σ. R. — πεπανθέντα: ἀναλιπανθέντα R. — σίδηρα: σιδηρᾶ S. — ἐκλήθη: ἐκλίθη R. — 49. μύδεσθαι: sic codicem R. secutus Ern. scribit (cfr. I p. 268); S. praebet vulg. lect. μύρεσθαι R. — 53. sch. huic v. adser. om. R. — 54. ὑπολάμποντα, ὄθεν καὶ γλαῦκος: δ. κ. γλ. om. S., integrum sch. R. — 56. sch. huic v. adser. om. R. — 58. ἀντικρὺ τῆς Σ.: πρὸ τῆς Σ. R. — 59. ραιστῆρας: ραιστῆρα S. — 81. ἀφ' οὗ Κρητικόν: om. R. — 90. πηγεσιμᾶλλω: πηγεσιμᾶλω S. — 94. Λακωνικῆς: Λακωνικός R. — 114. κατάξ δὲ ἢ λεγομένη καταγίς: κατά τινας δὲ ἢ λ. κ. R. — 117. καὶ Μακεδονίας: κ. ἄλλος M. R. — 124. ἐμβάλῃς: ἐμβάλλεις R. — 134. αἱ εἰνάτερες: αἱ εἰνάτεραι R. — τίθενται: τίθεται S. — 143. παραίτιος: παραίτιον R. — 154. διὰ τὴν ἀδηφαγίαν e. q. s.: τοῦτο δ. τ. ἀδ. λέγει R. — αὐτήν: αὐτόν S. — 159. Τραχίνος: Τραχεῖνος R. — 165. ἀνατέλλον: ἀνατέλων S. — 171. πλημμυρεῖ: πλυμμυρεῖ S. — τοῦ ὕδατος: ἐκ τ. ὕδ. R. — πόλις Μακεδονίας: ποταμὸς M. R. — 173. τῆς Ἀττικῆς: τ. Ἀττικῆς S. — Ἀλαὶ Ἀραφανίδες καὶ Ἀλαὶ Αἰξωνίδες: Ἀ. Ἀραφην. κ. Ἀ. Ζωνίδες R. — Ἀ. Ἀφανίδες καὶ Ζωνίδες S. — 176. κυκλώσονται: κυλώσονται S. — γίγνεσθαι: εἶναι R. — 178. Τύμφαι γάρ: Στύμφαι γ. S. — 187. Παμφυλίας: Παμφιλίας R. — 188. ὁ μεταξὺ Εὐβοίας: ὁ μετ' Εὐβ. R. — διὰ τὸ ἐπιμήχη αὐτὴν κείσθαι: δ. τ. ἐπὶ μῆκος κ. R. — 190. Διογενιανός: Διογέλανος R. — 204. ἐπίξασθαι: ἐπίξασθαι S. — τὰς τικτούσας: τ. τ. αὐτήν R. — ἀπὸ μιᾶς μὲν: ἀ. μὲν τῆς μιᾶς R. — 209. τὴν Πρόκριν: τ. Πρόκνην R. et S. — 215. ὀρούουσαν: ὀρούσαν R. — 224. τῶν κενταύρων: om. R. — νᾶμα: νάμα R. — Μαιναλίη: ὄρος Ἀρκαδίας R., hoc sch. om. Ern. et S. — 232. Ῥαμνοῦς: Ῥάμνος R. — 235. τὰ Λοῦσσα ὡς Ἡρωδιανός: τ. Λοῦσα οὐδετέρως ὡς Ἡ. R. — 236. ἡμερώθησαν: ἡρεμώθησαν R. — ἐν δὲ Ἡμερίης: ἐν δ. ἡμέρης R. — 238. ἔνιοτε παρραλίη Ἐφέσω (sic R. loco vulgatae lectionis ἐ. κ. παρραλίη Ἐφέσου cfr. p. 14): vocibus π. Ἐ. in R. superser. est τῇ παραθαλασσίῃ, quod Ern. et S. om. — 253. Κιμμερίων: Σκυθῶν R., om. Ern. et S. — 259. Μουνόχιον γάρ: Ἀττικῆ, Μουνιχία γ. R. Μουνίχιον γ. S. — Πειραιῶς: Πειραιῖος R.

IV. AD HYMNUM IN DELUM. V. 11. ἡνεμομένη τινάσσεται καί: κατασειομένη τιν. ὡς καί R. — 14. ἀπορρόπτει: ἀπορρίπτει R. — ἄχνην: ἀφρόν R., om. Ern. et S. — 18. οὐχ ὅτι αἱ νῆσοι ἀδροίζονται e. q. s.: οὐχ δ. αἱ ν. ἀδροίζονται S. Loco hujus sch. R. nihil praebet nisi ἀολλίζονται: ἀδροίζονται. — καὶ ἦν: ἢ Κόπρος R., om. Ern. et S. — 31. ἄορι: τριαίνη R., om. Ern. et S. — 48. τό: τόν R. — 57. μεγάλως: μεγάλην R. — 60. ὀργιζομένη: ἀπερχομένη, ὀργίζ. S. — 66. τὴν διαίρεσιν· οὐ γάρ: τ. δ. νησῶν· οὐ γ. R. — 73. Schol. huic v. adser. om. R. — ἔμπλην: χωρίς R., om. Ern. et S. — 76. ταῖς Βοιωτίαις: om. R. — 77. καὶ Ἀσωπός: om. R. — 78. ἀρπαγῆναι: ἀρπασθεῖσαν R. — διώκειν αὐτήν: καταδιώκειν αὐτόν R. — 79. ὑπότρομος γενομένη: ὑ. γινομένη R. — ὑπότροπος γεν. S. — 80. ἀλλ' ἀπλῶς: ἀλλὰ ἀπλ. R. — 88. Sch. huic v. adser. om. R. — 92. παρὰ τὸν Παρνασσὸν ῥέων, ὃ ἔστιν: π. τ. Παρνησόν ῥ., ὃς ἐ. R. — 94. σαφέστερον: σαφ., ὀξύτερον R. — 96. ἐν Θήβαις γάρ κατῴκει: om. R. — 97. Sch. huic v. adser. om. R. — 102. ἐκεῖ δὲ τὰ βοουστάσια: ἐ. γάρ τ. βοουστάσια R. ἐ. δ. τ. βοουστάσια S. — 104. διὰ τὸ τὸν Χεῖρωννα ἐκεῖ οἰκῆσαι: om. S.,

R. δ. τ. τ. X. ἐκέϊσε οἶ. — Λάρισσα (Λάρις R. cfr. p. 15): πόλις Θεσσαλίας R., om. Ern. et S. — 105. ποταμὸς Θεσσαλίας: om. S. — Τέμπη e. q. s.: loco hujus sch. R. nihil habet nisi ὄρη Θεσσαλίας. — 109. περὶ τὸν Πηγεῖον: παρὰ τ. Π. R. — 112. τί νῦν ἀνέμοισιν ἐρίζεις: ἐν τῷ τρέχειν R. superscr., om. Ern. et S. — 122. Sch. huic v. adscr. om. R. — 130. διψαλέην ἄμπωτίν: ξηρασίαν R., om. Ern. et S. — 132. τὸ φδέγγομαι: τ. φθ. δηλονότι R. — 139. Πεδράϊβιον: Περαΐβιον S. — 143. οἱ μὲν Βριαρέω: οἱ μ. Βριαρέως S. οἱ μὲν φασὶ Βριαρέως R. — 150. ἕως Κοιαντίς: om. R. — 156. Schol. huic v. adscr. om. R. — 160. ἢ ὅτι Μέροπος θυγάτηρ ἢ Κῶς: horum loco verborum R. praebet θυγάτηρ δ' Εὐρύπυλον βασιλέως Κῶ. — 165. ἐν τῇ Κῷ: om. R. — 166. ὑπὸ τὴν βασιλείαν, ὑπὸ τὴν ἀρχήν: ὑπ. τ. βασ. om. R. — 167. Πτολεμαίω: om. R. — 170. πατρός: τοῦ Σωτῆρος R., om. Ernest. et S. — 174. τῆς δύσεως: om. R. — 175. τῶν Γαλλῶν: τ. Γάλλων R. συναγαγόν: συλλαβόν R. τὰ χρήματα διαρπάσαι: τ. χρ. αὐτῆς ἀρπάσαι R. πλησίον δὲ γενομένων: πλ. δ. γενομένου αὐτοῦ R. τοὺς πλείους: τ. πλέους R. περιλειφθέντων: παραλειφθέντων R. Ἀντίγονός τις: Ἀντίγος τις S. αὐτῶ: αὐτῶ S. τούτου στρατεύματος: τούτου τοῦ στρ. R. συλλαμβάνει: λαμβάνει R. κατέκλυσεν: κατέκλυσεν R. — 183. ἐχθομένας: τοῖς Γαλλοῖς R., idem Ern. in annot. (cfr. I p. 182), om. S. — 185. ὄντινων: ὄτ. R. ἐς γέρας: εἰς γ. R. — 210. Καὶ παρ' Ὀμήρω· Δῆλω δὴ ποτε τοῖον: Καὶ Ὀμηρος· Δῆλω τοι R. ἐνόησα: om. R. — 212. πνευστιῶσα, ἀσθμαίνουσα: R. nihil nisi πνευστιῶτα. — 215. Ἥρην: Ἥραν R. et S. — 225. τὸ κάλυντρον: τὸ κάλυντρον R. et S. — 236. πλάγως: πλαγίως R. πλαγίος S. — 246. καὶ γὰρ κακῶς: καίτοι περ κ. R. — 256. ποταμοῦ: τοῦ Ἰνωποῦ R., om. Ernest. et S. — 258. ἐρχήν: om. R. — 261. λίμνη τις ἐν Δῆλω περιφερέης: ἡ περιφερῆς λίμνη ἢ ἐν τῇ Δῆλω R. — 271. Λεχαιῶν: Λέχαιον S. Κερχνίς: Κ. ἐστιν R. ἔνθα: ἔνα S. — 275. νησάων: παραλόγων τὸ νησάων R., om. Ern. et S. — 289. Ἐν Εὐβοίᾳ πεδίον Ἀγλάντιον ἀπὸ Ἀγλαντος βασιλέως: Ἐν Εὐβ. ἀπὸ βασιλέως R. — Scholia vss. 295, 298, 299 adscr. om. R. — 302. ἀκτίων: ἀκτίων R. et S. — 308. Θησεύς: Θυσεύς S. — 312. ἔφη: εἶπεν R. — 314. νῦν: om. R. ὠρῶν: ὀρῶν R. et S. ὃ ἐστι φυλάσσων: καὶ φυλ. R. — 315. ὄπλα νεῶς παρὰ Λάκωσι: τὰ ὄπλα τῆς νεῶς Λάκωνες R. — 321. τοῦ Ἀπόλλωνος: om. R. — 322. δρᾶξασθαι: om. R. — 325. τῷ δόμῳ: τοῦ δόμου R. ἐστία: ἰστία R.

V. AD HYMNUM IN CEREREM. V. I. καλάδιον: κάλαθον R. — 5. μὴ δ' ἂ κατεχεύατο χαιταν: μὴ δ' ἦτις ἄγαμος ἐστίν R., non μὴ δ' ἦτις ἄγαμος ἐ., ut Ern. refert (cfr. I p. 235), om. S. — 6. μὴ δ' ἔκ' ἀφ' ἀυαλέων (μὴ δ' ἔκ' ἀφ' αὐ. R. cfr. p. 17) — ἄπαστοι: μὴ δὲ ὅταν ἐκ τῶν ἀυαλέων χειλῶν τοῦ στόματος πύωμεν ἄπαστοι, τουτέστι μετὰ τὸ δεῖπνον· τότε γὰρ οὐ μεταλαμβάνομεν τῶν σιτίων R., priorem scholii partem om. Ern., posteriorem inde a τουτέστι usque ad fin. in notis ad sch. (cfr. I p. 269) affert, integrum sch. om. S. — 7. ἔσπερος ἐκ νεφῶν: ἔσπερος μόνος θεάσατο τὸν κάλατον, ὅστις ἔπεισε τὴν Δήμητραν μεταλαβεῖν σιτίων μετὰ τὸ παύσασθαι ζητοῦσαν τὴν κόρην R., eadem Ern. in not. ad sch. (cfr. l. l.) emendato vitioso κάλατον, om. S. — 11. Sch. huic v. adscr. om. R. — 12. λοέσσω: ἀντὶ τοῦ ἐλούσω R., om. Ern. et S. — 13. Ἀγελῶιον: ποταμὸς Αἰτωλίας R., om. Ern. et S. — 16. τρεῖς δ' ἐπὶ Καλλιχόρω (Καλλιχόρον R. cfr. p. 17): Καλλιχόρον φρέαρ ἐκαλεῖτο ἐν Ἐλευσίνι· ἐστὶ δὲ καὶ δῆμος Ἀττικῆς R., ead. Ern. in n. ad sch. (cfr. l. l.), om. S. — 22. Τριπτόλεμος: Τριπτόλεμον λέγουσιν υἱὸν Κελσοῦ, ὃν Δημήτηρ ἐδίδαξεν (Ern. ἐδίδαξε) σιτουργίαν R., eadem

Ern. in n. ad sch. (cfr. l. l.), om. S. — 30. ἀμάρης ἐξ ἔχματα βάλλων: ἐξ ἀμ. ἐξ ἔχ. β. R. ἀ. ἐ. ἔχ. βαλάν S. — 39. περὶ τὸ μεσημβρινόν: παρὰ τὸ ἔνδιον τὸ μεσημβρ. R. — 44. εἴσατο: om. R. — 45. τὴν κλείν: τ. κλείν R. — 78. ἐπίσημος: ἐπίσημον S. — 85. οἰκήμασον: om. R. — 109. ἦντινα: ὄντινα R. et S. — 111. οἱ μύες: om. R. — 116. ἄρτως: ἄρτους R. et S. — 127. Schol. huic v. adser. om. R. — 128. πασαίμεσθα (πασσαίμεθα R. cfr. p. 18): κτησύμεθα R., om. Ern. et S.

VI. AD CARMEN IN LAVACRUM PALLADIS. V. I. καὶ τὸ Διομήδους: om. R. — Scholia vss. 2, 4, 5 adser. om. R. — 5. ἀπὸ μέρους: ἀ. μέρος S. — Schol. vss. 8, 11 adser. om. R. — 13. ἀπὸ κοινοῦ τὸ οἴσατε: hoc sch. in cod. R. versui 17 adscriptum est. — 15, 24. Scholia his v. adser. om. R. — 24. οἱ Διόσκουροι: οἱ ἀστέρες τῆς τῆς (!) Λακεδαιμονίας, ἦγρον οἱ Διόσκουροι, ὁ Κάστωρ καὶ ὁ Πολυδεύκης S. — 25. ἀσκεύαστα, ἄμικτα: om. R., ἀσκ., ἄμοικτα S. — 28. σίβθης (sic R. cfr. p. 18): ροιᾶς R., id. Ern. in n. ad sch. (cfr. l. l.), om. S. — 33. ἡ τῶν νυμφῶν φρατρία καί: om. R., ἡ τ. ν. φατρία x. S. — 37. Ὀρεστιαδῶν: Ὀρεστειδῶν R. Ἀρεστιαδῶν S. καὶ παρεγένετο εἰς ὄρος τὸ καλούμενον Ἰφειον: x. π. εἰς τὸ ὄρος Ἀργους τὸ καλούμενον Κρεῖον R. — Schol. vss. 41, 42 adser. om. R. — 60. θέσπεια: θέσπια S., R. om. integr. sch. — 76. ὑπὸ τῆς φύσεως τῶν τριχῶν: om. R. — 81. Εὐήρους: Εὐήρου S. — 90. παριτέ: παραβατέ, παροδέυσιμε R., eadem Ern. in not. ad sch. (cfr. I p. 269), om. S. — 106. τέλθος: χρέος R., om. Ern. et S. — 115, 120. Scholia his vers. adser. om. R. — 124. μάτην: ματέως S., om. R.

Ex codicis S. scholiis, de quibus dixi p. 6, paucissima haec apponere satis habeo ¹⁾. Ad hym. in Jov. V. 3. δικασπύλον οὐρανίδησαν: τὸν κριτὴν τῶν θεῶν τῶν υἱῶν τοῦ οὐρανοῦ. — 10. μάλιστα: ἐξαιρέτως. — 49. ἐπὶ δέ: καὶ ἐπὶ τούτοις. — 94. αἶθι: πάλιν. — Ad hym. in Apoll. V. 57. ὑφαίνει: κτίζει. — 99. ἐκηβολίην: μακροτοξίαν. — 106. οὐκ ἄγαμαι τὸν ἀοιδόν: Καλλήμαχον. — III. Ad hym. in Dian. V. 11. φασεφορίην: φωτοφορίαν. — 12. λεγνωτόν: κλωσοτόν. — 65. ἀφρικτί: χωρὶς φόβου. — 113. κερύεις ὄχος: ἐκ τῶν ἐλάφων κερατώδεις γὰρ ἔλαφοι ἔφερον αὐτόν. — 117. ἐνέγκας: ἔπεμφας. — 126. ἐφ' υἰάσιν: τεθνηκόσι δηλονότι. — 204. εὐῶπι: καλόφθαλμε. — 213. ἀσύλωτοι: γυμνοί. — 217. εὐστοχίην: καλοτοξίαν. — 218. Καλυδωνίου ἀγρευτῆρες | — κάπριοι: κάπρος τις μὲν ἦν λιμαίνων τὴν Καλυδωνίαν, Καλυδωνιοὶ δὲ τοξότας ἀλλαχόθεν ἐκάλεσαν δεξιὸς πρὸς τὸ τοξεύσθαι καὶ φονεῦσαι τοῦτον, καὶ μηδ' ἄλλως τι κατορθηκότων τούτων τῶν τοξευτῶν Ἀταλάντη αὐτὸν τοξεύσας ἐφόνευσε. — 227. ἠγεμόνην: ὀδηγόν. — 230. μείλιον: κειμήλιον. — 266, 267. οὐδὲ γὰρ Ἰππῶ | ἀκλαυτεῖ: αὕτη γὰρ μὴ τελέασα τὴν ἐτήσιον ἑορτὴν μυρία ὑπὸ τῆς Ἀρτέμιδος ἤλγησε. — Ad hym. in Del. V. 12. ἐπίδρομος: ἐπίτροχος. — 13. ἀμφὶ ἐ: περὶ αὐτὴν τὴν Δῆλον. — 15. τῷ σφε: αὐτὴν. — ἀλίπλοοι: οἱ ἐν θαλάσῃ πλέοντες. — 47. Σούνιον ἄχρον: ἄχρ. Σούν. ἢ τὸ τανῶν τουρκιστὶ παπᾶ πουρνὸν λεγόμενον. — 59. αὐτή: ἡ Ἥρα. — 64. θεῶρος Ἀρης: ὁ ὀρμητικὸς Ἄρ. — 75. τὸν ἕνα δρόμον: τὴν αὐτὴν ὁδόν. — 83. ἐτεόν: κατὰ ἀλήθειαν. — 108. ὀρέγουσα: ἀνατείνασα ἢ Αἰγτώ. — 120. ὠμοτόχους ὠδῖνας: τὰ σκληρογέννητα. —

¹⁾ Monitos volo lectores, haec me scholia afferre, qualia in codice legantur.

164. εὐβοτος: εὐτραφής. — 170. εἴσεται: γνωρίσει, οἷον τοῖς τοῦ πατρὸς ἀγαθοῖς ἤθεσιν τὰ οἰκεῖα ὁμοιώσει. — 201. περικαίειο πυρί (sic S. cfr. p. 16): τῷ πυρὶ τῆς λύπης δηλονότι. — 232. κόρη: ἡ Ἴρις. — 282. αἷμα: τὸ γένος. — 297. ἤθεα κουράων μορμύσσεται: λυποῦνται γὰρ αἱ παρθένοι, ὅταν ὁ ὑμέναιος ὑπὲρ αὐτῶν ᾄδεται. — Ad hymn. in Cerer. V. 32. Τριοπίδαισι: Ἐρυσίχθων υἱὸς Τριόπου, ἐξ οὗ Τριοπίδαι οἱ παρ' αὐτοῦ ἀρχόμενοι κέκληνται. — 38. αἰθέρι κῦρον: μέγροι τοῦ αἰθέρος ὑπάρχον. — 43. 44. πόλις — ἔστασαν: ἀντὶ τοῦ ἢ πόλις ἔστησεν. — 104. ἀπόστασον: μάχουνε. — 128. ἀφειδέα: ἀφθονον. — Ad carm. in Iav. Pall. V. 17. τήνας: ἐκείνης. — 19. ἐς ὀρεῖγαλκον: διαφανῆς τις σίδηρος τὴν σκιὰν δεικνύων ὡς κάτοπτρον. — 54. ἐσοφεῖται πανυστάτιον: τυφλωθήσεται δηλονότι. — 64. ἐπὶ Κουραλίῳ: ποταμὸς Βοιωτίας. — 107. πόσσα μὲν ἂ Καδμηῖς — | 108. πόσσα δ' Ἀρισταῖος: Καδμηῖς καὶ Ἀρισταῖος ὁμόζυγοι. — 123. αἴσιος: δεξιός, ἐπιτήδειος.

Scholiorum vulgari lingua graeca scriptorum haec sint exempla. Ad h. in Iov. V. 70. οὐ σύ γε: δὲν ἔλαβες ἐσύ. — νηῶν: τῶν καραβίων. — Ad h. in Apoll. V. 86. μετὰ (ξανθῆσι) Λιβύσσης: μὲ ταῖς γυναικαῖς ταῖς Λιβυκαῖς. — 106. οὐκ ἄγαμαι: δὲν θαυμάζω. — Ad h. in Dian. V. 91. αἰόλον: πλουμιστόν. — Ad h. in Del. V. 113. οὐ μὴν ἵππον ἀέθλιον ἀμφιβέβηχας: δὲν ἐκαβαλλίκευσες. — 123. ὠδῖνας: κοιλοπονήματα.

Schulnachrichten.

Verfügungen von allgemeinerem Interesse.

L. Schwenke's evangelische Schulgebete werden empfohlen. — Königl. Provinzial-Schulcollegium. Posen, den 8. April 1859.

„Es ist in neuerer Zeit wiederholt über die Unsitte des Ausnehmens der Vogelnester behufs Anlegung von Eiersammlungen Klage geführt worden. Wenn nun auch bestimmte Thatsachen nicht vorliegen, dass dergleichen Unfug von den Schülern der höheren Lehranstalten unserer Provinz verübt wird, so nehmen wir doch Veranlassung, die Herren Directoren der zu unserem Ressort gehörenden Anstalten an unsere Verfügung vom 8. März 1856 zu erinnern.“ — Königl. Provinzial-Schulcollegium. Posen, den 13. Mai 1859.

Das Königl. Provinzial-Schulcollegium theilt unterm 9. Juli 1859 Abschrift folgender Verfügung des Königl. Ministers der geistlichen, Unterrichts- und Medicinal-Angelegenheiten vom 2. Juli 1859 zur Kenntnissnahme mit: „Auf den Bericht vom 23. April d. J. empfängt das Königliche Provinzial-Schulcollegium zur weiteren Veranlassung beglaubigte Abschrift des Allerhöchsten Erlasses vom 14. v. M. wegen Annahme der dem Friedrich-Wilhelms-Gymnasium zu Posen von dem Königl. Director Dr. Marquardt überwiesene Stipendienstiftung. Gleichzeitig genehmige ich, dass der verfügbare Ueberschuss der bei dem Gymnasium unter Leitung des Directors bestehenden Vorbereitungs-klasse mit 580 Thaler jener Stipendienstiftung überwiesen und sowohl das Kapital-Vermögen als die Einnahme und Ausgabe dieser Stiftung auf den Etat des Gymnasiums übernommen werde.“ — Der Stipendienfonds beläuft sich demnach für jetzt auf 700 Thaler.

Mittheilung der neuen Unterrichts- und Prüfungsordnung für die Realschulen und die höheren Bürgerschulen vom 6. October 1859. — Königl. Provinzial-Schulcollegium. Posen, den 28. October 1859.

Die Instruction für den geschichtlichen und geographischen Unterricht an den Gymnasien und Realschulen der Provinz Westfalen wird zur Kenntnissnahme und Beachtung mitgetheilt. — Königl. Provinzial-Schulcollegium. Posen, den 15. November 1859.

Ein Exemplar der Bestimmungen über die Organisation der Kriegsschulen wird zur Kenntnissnahme übersendet. — Königl. Prov.-Schulcollegium. Posen, den 15. November 1859.

„Durch den Beitritt des neu errichteten Gymnasiums zu Pyritz zum Programm-Austausch erhöht sich die uns einzusendende Anzahl der Programme von 201 auf 232.“ — Königl. Provinzial-Schulcollegium. Posen, den 12. December 1859.

Chronik.

Das Königl. Friedrich-Wilhelms-Gymnasium hat durch den zu Ostern 1859 erfolgten Abgang des Herrn Directors Dr. Marquardt*), welcher einem ehrenvollen Rufe nach Gotha folgte, einen sehr empfindlichen, schweren Verlust erlitten. Da der höheren Orts berufene Nachfolger durch seine Verpflichtungen noch bis Michaelis in seiner Stellung als Director des städtischen Gymnasiums zu Anclam zurückgehalten war, so wurde die Anstalt von Ostern bis Michaelis interimistisch durch die beiden ersten Professoren, die Herren Martin und Dr. Neydecker, verwaltet. Mannigfache Umstände vereinigten sich, dieses Halbjahr zu einem ungewöhnlich mühevollen zu machen. Gleichzeitig mit Herrn Director Dr. Marquardt hatte sich Herr Professor Dr. Müller verabschiedet, um in den Ruhestand zu treten, dessen Stelle zunächst wegen Ordnung der Pensionsverhältnisse nicht wiederbesetzt werden konnte. Den ordentlichen Lehrer Wende hielt schwere Krankheit, die auch jetzt leider noch nicht gehoben ist, von seinem Amt entfernt. Herr Pohl verweilte noch bis Michaelis in Paris. Einen Theil der zur Vertretung herangezogenen jungen Lehrkräfte nahm die durch den Krieg zwischen Frankreich und Oesterreich nöthig gewordene Rüstung Preussens für das Heer in Anspruch. Dazu kam die Erkrankung des Herrn Dr. Jacoby, die mehrwöchentliche Abwesenheit des Hrn. Divisionspredigers Licent. Strauss und endlich der lähmende Einfluss der starken und lange andauernden Hitze.

Am 12. October wurde der Unterzeichnete**) durch Herrn Consistorial- und Provinzial-Schulrath Dr. theol. Mehring in Gegenwart des Herrn Ober-Präsidenten v. Puttkamer, des Hrn. Regierungs-Präsidenten v. Mirbach, des Hrn. General-Superintendenten Dr. theol. Cranz

*) Herr Director Dr. Marquardt hat die Güte gehabt, folgenden Lebensabriss mir zur Veröffentlichung mitzutheilen: „Ich bin geboren den 19. April 1812, gebildet auf dem Gymnasium zu Danzig, das ich 1823—1830 besuchte, sodann auf der Universität Berlin und Leipzig, wo ich namentlich Böckh, Lachmann, Schleiermacher und G. Herrmann von 1830 bis Ostern 1834 gehört habe. Ostern 1834 wurde ich Lehrer am Königl. Friedrich-Wilhelms-Gymnasium zu Berlin, Michaelis 1836 Oberlehrer am Gymnasium zu Danzig, 1840 Professor daselbst. Mai 1856 bis Ostern 1859 war ich Director des Friedrich-Wilhelms-Gymnasiums zu Posen. Geschrieben habe ich ausser verschiedenen Recensionen und kleinen Abhandlungen in Zeitschriften: *Cyzicus und sein Gebiet*. Berlin 1836. 8. — *Historiae equitum Romanorum libri IV.* Berol. 1840. 4. — Notiz über die Münzsammlung des Danziger Gymnasiums. Danzig 1846. 4. — Handbuch der Römischen Alterthümer nach den Quellen bearbeitet, begonnen von W. A. Becker, fortgesetzt von J. Marquardt, II. 3. Leipzig 1849. III. 1. 1851. III. 2. 1852. IV. 1856. 8. — Zur Statistik der römischen Provinzen. Leipzig 1854. 4. — *De numo Pergaeorum Pamphyliae.* Posen 1857. 4.“

**) Ich bin im December 1813 in Liegnitz geboren. Den ersten Unterricht erhielt ich in einer Privatanstalt zu Breslau, wohin mein Vater, der verstorbene Hofrath Sommerbrodt, im Sommer 1819 versetzt worden war. Vom Jahr 1825 an besuchte ich das dortige Gymnasium zu St. Elisabet, das ich zu Ostern 1831 verliess, um Philologie zunächst in Breslau zu studiren. Von Ostern 1832 an setzte ich meine Studien in Leipzig fort, wo ich Mitglied der Griechischen Gesellschaft des unvergesslichen Gottfried Hermann wurde. Im October 1833 ging ich nach Berlin, trat als Mitglied in das von Böckh und Lachmann geleitete philologische Seminar, bestand im November 1834 die Oberlehrerprüfung und wurde nach Vertheidigung meiner Abhandlung: „*Rerum scenicarum capita selecta*“ von der philosophischen Facultät zu Berlin im April 1835 zum Doctor promovirt. Im Sommer desselben Jahres begleitete ich einen schlesischen Edelmann auf einer Reise nach Italien, verweilte den Winter 1835/36 in Triest, vom Mai 1836 bis zum Mai 1837 in Rom, darauf einige Monate in Neapel und kehrte von dort allein durch das südliche Frankreich und die Schweiz nach Breslau zurück. Unmittelbar nach meiner Ankunft daselbst im December 1837 begann ich das vorgeschriebene pädagogische Probejahr am Gymnasium zu St. Elisabet. Im August 1838 wurde ich

und mehrerer Herren Rätthe des Königl. Provinzial-Schulcollegiums und des Consistoriums in sein neues Amt eingeführt und begann dasselbe mit einer Ansprache über die Seelsorge des Lehrers auf Grund von Ephes. 6, v. 14. 15. und dem herzlichen Gebete, dass Gott sein Wirken segnen möge.

Auch im Winter hatten wir mehrfache Erkrankungen der Herren Prof. Martin, Dr. Neydecker, Dr. Jacoby zu beklagen. Während des ganzen Halbjahres wurde ausser Herrn Wende der Lehrer des Hebräischen, Herr Divisionsprediger Licentiat Strauss, an Ausübung seines Berufs verhindert. Doch war wenigstens innerhalb dieses Zeitraums kein Lehrerwechsel mehr nöthig, da der zum Militär einberufen gewesene Candidat Schäfer zu Michaelis wieder zurückkehrte, und an Stelle des Dr. Frohberger und Cand. theol. Wenzel zur Leistung des Probejahres Dr. van den Bergh aus Coblenz und mit besonderer Genehmigung der vorgesetzten hohen Behörde Cand. der Philologie Kretschmer aus Bargischow bei Anclam zur Hülfe eintraten.

Der 15. October war wegen der fortdauernden Krankheit Sr. Majestät unsers geliebten Königs auch diesmal mehr ein Trauer- als ein Freudentag. Die Festrede des Herrn Professor Dr. Neydecker gab dieser wehmüthigen Stimmung Ausdruck.

Am 16. October ging das erste Vierteljahrhundert des Friedrich-Wilhelms-Gymnasiums zu Ende. Der erste Director war der vor Kurzem verstorbene Provinzial-Schulrath Wendt, zuletzt zu Magdeburg. Ihm folgte im Jahr 1843 der jetzige Provinzial-Schulrath und Director des Joachimsthalschen Gymnasiums zu Berlin, Herr Dr. Kiessling. Vom Jahre 1850—1856 verwaltete der jetzige Director des Stettiner Gymnasiums, Herr Professor Heidemann, das Directorat; von Mai 1856 bis Ostern 1859 Herr Director Dr. Marquardt. Von dem bei der Gründung im Jahre 1834 vorhandenen Lehrercollegium ist nur ein einziger, Herr Prof. Martin, übrig.

Am 31. October genoss das Lehrercollegium gemeinschaftlich das heilige Abendmahl.

Am 10. November feierte das Gymnasium das Andenken an Schiller im Kreise der Lehrer und Schüler. Den ersten Theil des Actus bildete nach dem Morgenliede aus Macbeth die Festrede des Oberlehrers Herrn Ritschl, auf welche die Declamation des „Mädchen aus der Fremde“, mehrerer Balladen und des „Spaziergang“ folgte. Dem zweiten Theil, in welchem Scenen aus Wallensteins Lager, Piccolomini und Wallensteins Tod von Primanern und Secun-

als Inspector an der Königlichen Ritterakademie zu Liegnitz angestellt. Im Mai 1844 erfolgte meine Ernennung zum Professor. Durch Kabinettsordre Sr. Majestät des Königs (d. d. Oberschlesische Eisenbahn, den 29. August 1853) wurde mir das Directorat des Königlichen Gymnasiums zu Ratibor huldreichst übertragen. Ostern 1854 folgte ich einem Ruf an das städtische Gymnasium zu Anclam, dem ich bis zu Michaelis 1859 in schöner Eintracht mit einem ebenso tüchtigen als ehrenwerthen Lehrercollegium vorgestanden habe. Im Druck sind von mir folgende Schriften erschienen: *Rerum scenicarum capita selecta*. Berol. 1835. 8. — *Disputationes scenicae* (1. de thymele; 2. de triplici pantomimorum genere) Lign. 1843. 4. — *De Aeschylī re scenica, pars I*. Lign. 1848. 4.; p. II. Lign. 1851. 4.; p. III. Tangl. 1858. 4. — *Ciceronis Cato maior sive de senectute dialogus*. Leipzig. 1. Aufl. 1851, 2. Aufl. 1854, 3. Aufl. 1858. — *Lucians ausgewählte Schriften*. 2. Bd. Leipzig 1853, 3. Bd. 1857. — *Luciani Somnium sive vita Luciani. Ex codicibus Marcianis recogn.* Tangl. 1859. 4. — Ausserdem Abhandlungen und Beurtheilungen im *Bulletino dell' istituto archeologico*, in der *Zeitschrift für die Alterthumswissenschaft*, in Jahns *Jahrbüchern für Philologie und Pädagogik*, in der *Jenaischen Literatur-Zeitung*, in den *Berliner Jahrbüchern für wissenschaftliche Kritik*, in der *Zeitschrift für das Gymnasialwesen*, im *Rheinischen Museum für Philologie*, in der *Encyclopädie von Ersch und Gruber*.

danern dargestellt wurden, ging ein Vortrag des Primaners Kruska über Schillers altklassische Studien voran. Eine kurze Ansprache des Directors schloss das denkwürdige Fest.

Die Prüfung der diesmaligen Abiturienten, sechs an der Zahl, ist auf den 20. März anberaumt. Das Ergebniss wird daher erst im folgenden Programm mitgetheilt werden können.

Allgemeine Lehrverfassung.

Die im Vorgehenden erwähnten Hemmungen des Unterrichts, namentlich der vielfache Wechsel der Lehrer lassen Entschuldigung hoffen, wenn die übliche Uebersicht diesmal wegfällt. Zu den bestehenden 7 Klassen in zehn Cötus ist Michaelis durch die nöthig gewordene Theilung von Quinta ein Cötus hinzugekommen, so dass das Gymnasium jetzt 11 Cötus zählt und zwar Prima (1), Secunda (1), Ober-Tertia (2), Unter-Tertia (1), Quarta (2), Quinta (2), Sexta (2). Die doppelten Cötus jeder Klasse sind coordinirt. An diese 11 Cötus schliessen sich drei Vorbereitungsklassen an. — Von neuen Lehrmitteln sind seit Michaelis eingeführt worden: die drei Cursus von Süpfles' Aufgaben zu lateinischen Stilübungen.

Statistische Nachrichten.

Seit Ostern 1859 sind aus dem Lehrercollegium geschieden: 1. Director Dr. Marquardt. 2. Prof. Dr. Müller. Von Ostern bis zu Michaelis waren an der Anstalt beschäftigt: 1. Cand. des Schulamts Dr. Frohberger aus Leipzig, 2. Cand. der Theologie Wenzel. Zu Michaelis traten ein: 1. Director Dr. Sommerbrodt, 2. Cand. probandus Dr. van den Bergh, 3. Candidat Kretzschmer. Gegenwärtig unterrichten am Gymnasium ausser dem Director 10 ordentliche, 5 ausserordentliche Lehrer, 6 Hülflehrer, von denen einer zur Vertretung des ordentlichen Lehrers Wende und ein Candidatus probandus, im Ganzen 22 Lehrer; an der Vorschule 2 Lehrer: 1. der Director, 2. Prof. Martin, 3. Prof. Dr. Neydecker, 4. Oberlehrer Müller, 5. Oberlehrer Ritschl, 6. Oberlehrer Dr. Tiesler, 7. ordentl. Lehrer Dr. Starke, 8. ordentl. Lehrer Pohl, 9. ordentl. Lehrer Moritz, 10. ordentl. Lehrer Dr. Jacoby, 11. ordentl. Lehrer Wende, 12. evangelischer Religionslehrer Pred. Herwig, 13. katholischer Religionslehrer Präb. Knoblich, 14. Lehrer der polnischen Sprache Woliński, 15. Divisionsprediger Lic. Strauss, 16. Zeichenlehrer Hüppe, 17. Candidat Schäfer, 18. Candidat Dr. Feldtmeyer, 19. Seminarlehrer Kielczewski, 20. Cand. prob. Dr. van den Bergh, 21. Candidat der Theologie Henschel, 22. Candidat der Philologie Kretzschmer, 23. Lehrer der Vorschule Friedrich, 24. Lehrer der Vorschule Schipke.

Ausser der durch den Abgang des Herrn Prof. Dr. Müller erledigten Lehrerstelle sind noch zwei neu hegründete zu besetzen.

Die Zahl der Schüler betrug nach Ausweis des letzten Programms:

Im I. Quartal 1859 in den Gymnasialklassen	395,	in der Vorschule	123,	zusammen	518,
im II. = = = = =	449,	= = =	92,	zusammen	541,
im III. = = = = =	449,	= = =	90,	zusammen	539,
im IV. = = = = =	450,	= = =	117,	zusammen	567,
im I. = 1860 = = = = =	444,	= = =	117,	zusammen	561.

Von den 561 Schülern des letzten Vierteljahres waren in I. 17, II. 24, III.^a (1) 35, III.^b (2) 34, III.^b 56, IV.⁽¹⁾ 40, IV.⁽²⁾ 47, V.⁽¹⁾ 43, V.⁽²⁾ 43, VI.⁽¹⁾ 55, VI.⁽²⁾ 50, I. Vorb. 58, II. Vorb. 38, III. Vorb. 21.

Aufgenommen wurden im Laufe des Schuljahres in die Gymnasialklassen 128, in die Vorschule 63, zusammen 191.

Zur diesmaligen Abiturientenprüfung haben sich folgende sechs Schüler gemeldet:

1. Paul Theodor Kruska, geb. zu Ciązin bei Czarnikau, Sohn des Domainenpächters Herrn Kruska daselbst, 18 $\frac{1}{4}$ Jahr alt, evangelischer Confession, 5 $\frac{1}{2}$ Jahr auf dem Gymnasium, 2 Jahre in Prima. Er will sich dem Hüttenfach widmen.

2. Ernst Eduard Wilhelm Keil, geb. zu Posen, Sohn eines verstorbenen Kupferstechers, 19 $\frac{1}{4}$ Jahr alt, evangelischer Confession, 9 Jahre auf dem Gymnasium, 2 Jahre in Prima. Er will Philologie und Mathematik studiren.

3. Friedrich Hugo Ernst Knebel, geb. zu Schroda, Sohn des Königl. Kreisgerichts-Directors Herrn Knebel in Posen, 18 $\frac{3}{4}$ Jahr alt, evangelischer Confession, 9 $\frac{1}{2}$ Jahr auf dem Gymnasium, 2 Jahre in Prima. Er will sich dem Bergfach widmen.

4. Isidor Cohnstein, geb. zu Gnesen, Sohn eines verstorbenen Arztes, mosaischen Glaubens, 19 $\frac{1}{2}$ Jahr alt, 5 $\frac{1}{4}$ Jahr auf dem Gymnasium, 2 Jahre in Prima. Er will Medicin studiren.

5. Siegfried Siegmund Radziejewski, geb. zu Posen, Sohn des Kaufmanns Herrn Radziejewski hierselbst, mosaischen Glaubens, 19 $\frac{1}{4}$ Jahr alt, 10 Jahre auf dem Gymnasium, 2 Jahre in Prima. Er will Medicin studiren.

6. Heinrich Franz Sattler, geb. zu Henriettenhütte, Sprottauer Kreises in Schlesien, Sohn des Hüttenbesizers Herrn Sattler in Kreuz, 18 $\frac{1}{2}$ Jahr alt, evangel. Confession, 2 $\frac{1}{4}$ Jahr auf dem Gymnasium, 2 Jahre in Prima. Er will sich dem Bergfach widmen.

Wissenschaftliche Sammlungen.

Für die Gymnasiallehrer-Bibliothek sind aus etatsmässigen Mitteln angeschafft:
 Passow, Handwörterbuch der griech. Sprache. Neue Aufl., bes. von Rost, Palm etc. 2 Bde. — Henr. Stephani, Thesaurus graecae linguae. Ed. nov. Paris 1831 sqq. Vol. I, fasc. 1—8. II—VII, VIII f. 1—6. — Alexandri Aphrodis. in Metaphysica Aristotelis comment., ed. Bonitz. — Arsenii Violetum, ed. Walz. — Empedoclis fragm., ed. Sturz. — Luciani opp., ed. Reitz. 4 voll. — Luciani opp., ed. Jacobitz. 4 voll. — Scholia in Aeschylum, ed. G. Dindorf. — Theodori Metochitae Miscellanea philos. et hist., ed. Kiessling. — Theophrasti Characteres, ed. Petersen. — Thucydides, ed. F. Haase. Paris, Didot. — Scholia Horatiana quae feruntur Aconis et Porphyronis, ed. Pauly. II, 2. — Virgilii Aeneis, ed. Peerlkamp. 2 voll. — Vergilii opp., ep. O. Ribbeck. Vol. I. — Coopman, de Timone misanthropo. — G. Curtius, Grundzüge der griechischen Etymologie. Bd. I. — Engelmann, Bibliotheca scriptorum classicorum et Graec. et Latin. VII. Aufl. 1858. — Genelli, das Theater zu Athen. — Gruppe, Minos oder Ueber die Interpolationen in den römischen Dichtern. — Heimsöth, Beiträge zur richtigen Lecture der griechischen Dramen. Th. I. — Köchly, Opusc. academ. Tom. I et II. — Nägelsbach, Lateinische Stilistik für Deutsche. III. Aufl. — Rheinhard, Griechische und römische

Kriegsalterthümer. — Rossbach, Untersuchungen über die römische Ehe. — Schöll, Ueber die Tetralogie des attischen Theaters und die Compositionsweise des Sophocles. — Schömann, Griechische Alterthümer. Bd. II. — Schoemanni opusc. acad. vol. II. — Schömann, Noch ein Wort über Aeschylus' Prometheus. — J. Cäsar, Der Prometheus des Aeschylus etc. — Schultze, de chori Graecorum tragici habitu externo. — Schwabe, de deminutivis graec. et lat. liber. — Strack, Das altgriechische Theatergebäude. — A. W. Zumptii Studia Romana. — Köhler, Masken, ihr Ursprung und einige der merkwürdigsten. Petersburg 1853. — Siefert, Ueber die Masken und die Theaterkostüme der Alten. — Firmenich, Germaniens Völkerstimmen. III, 6. — Gebr. Grimm, Deutsches Wörterbuch. III, 1. — J. Grimm, Rede auf Schiller, gehalten am 10. November 1859. — Jul. Schmidt, Geschichte der deutschen Literatur seit Lessings Tod. IV. Aufl. — H. Ritter, die christliche Philosophie. 2 Bde. — Herzog, Real-Encyclopädie für protestantische Theologie und Kirche. Bd. I—XI und Lief. 111—112. — Meyer, Kritisch-exegetischer Commentar über das Neue Testament. Abth. X. und XI. — Nitzsch, Akademische Vorträge über die christliche Glaubenslehre, herausgegeben von E. Walther. — Das Preussische Abiturienprüfungs-Reglement vom 4. Juni 1834 etc. Berlin 1859. — Roth, Kleine Schriften. 2 Bde. — H. A. Schmidt, Encyclopädie des gesammten Erziehungs- und Unterrichtswesens. Bd. I und Lief. 11—15. — Schwenke, Evangelische Schulgebete. II. Aufl. 2 Theile. — Dahlmann, Forschungen auf dem Gebiet der Geschichte. Bd. I. — Gregorovius, Geschichte der Stadt Rom im Mittelalter. 2 Bde. — Pertz, Monumenta Germaniae historica. Tom. XVI. — Peter, Zeittafeln der Griechischen Geschichte. II. Aufl. — Kiepert, Neuer Hand-Atlas über alle Theile der Erde. Lief. IX. — v. Kloeden, Handbuch der Erdkunde, Bd. I u. Bd. II, Bog. 1—6. — Ritters Erdkunde. Bd. XIX. — La Frémoire, Sammlung von Lehrsätzen und Aufgaben der Elementar-Geometrie, übersetzt von Kauffmann. — Gandtner und Junghans, Sammlung von Lehrsätzen und Aufgaben aus der Planimetrie. 2 Theile. — Weiss, Handbuch der Trigonometrie. II. Aufl. — Gerhard, Denkmäler, Forschungen und Berichte. Jahrgang 1859. — Grunerts Archiv der Mathematik und Physik, Bd. 32 und 33. — Jahrbücher für Philologie und Pädagogik, Bd. 79 und 80, nebst Supplem. III, 3 und 4. — Mnemosyne, Bd. VIII. — Monatsberichte der Königl. Akademie der Wissenschaften zu Berlin. Jahrg. 1859. — Mützells Zeitschrift für Gymnasialwesen, Jahrg. 1859. — Philologus, Jahrg. XIV. — Rheinisches Museum. Jahrg. XIV. — Stiehls Centralblatt für die gesammte Unterrichts-Verwaltung in Preussen. Jahrg. 1859. — Zarncke's literarisches Centralblatt. Jahrg. 1859.

An Geschenken erhielt die Bibliothek:

Vom Königl. Unterrichts-Ministerium: Carstens Zeichnungen, herausgegeben von W. Müller, Heft 9. Crelle's Journal für Mathematik, Bd. 56. Grammatici Latini, ed. H. Keil, Vol. II und III, 1. Haupt, Zeitschrift für deutsches Alterthum, XI, 3. Hesychius, ed. Schmidt, Vol. II, fasc. 1—5. Kuhns Zeitschrift für vergleichende Sprachforschung, VIII, 1—4. und 6, IX, 1. — Von Herrn Buchhändler Döpner hierselbst: Joh. Scherr, Schiller und seine Zeit, Prachtexemplar. — Von Herrn Director Meiring: Lateinische Elementar-Grammatik. Bonn 1859. — Von Herrn Oberlehrer Paulsiek hierselbst: Hopf und Paulsiek, Deutsches Lesebuch, II. Theil, 1. Abtheilung. — Von Herrn Buchhändler Vieweg in Braunschweig: Pape's deutschgriechisches Handwörterbuch, II. Aufl., bearbeitet von M. Sengebusch.

Für die Schüler-Bibliothek wurden angeschafft: Schiller, sämmtliche Werke; Lessing, Emilie Galotti (2 Exempl.), Minna von Barnhelm (2 Exempl.), Hamburgische Drama-

turgie (2 Exempl.), Laocoon (2 Exempl.); Vilmar, Geschichte der deutschen National-Literatur; Kreyssig, Vorlesungen über Shakespeare; Biernatzki, die Hallig; Max Jahns, Reinhart; Riehl, Culturstudien; Passarge, Aus dem Weichseldelta; Kloeden, der Sternenhimmel; Sommer, physikalische Beschreibung der festen Oberfläche des Erdkörpers, 2. Bd.; Unser Königshaus, 2., 3. und 4. Heft; Häusser, Deutsche Geschichte vom Tode Friedrichs des Grossen bis zur Gründung des deutschen Bundes, 2. Aufl.; Matthias, Der Sieger von Rossbach, Friedr. Wilhelm v. Seydlitz; Hahn, Friedrich der Erste Kurfürst von Brandenburg; Guizot, Geschichte Oliv. Cromwells; Thierry, die Söhne und Nachkommen Attila's; Fryxell, Geschichte Karls XII; Dittmar, die deutsche Geschichte in ihren wesentlichen Grundzügen (2 Exempl.); Derselbe, die Weltgeschichte in einem leicht überschaulichen Umriss (2 Exempl.); Palleske, Schillers Leben und Werke; G. Schwab, Schillers Leben; Gödecke, Göthe und Schiller; Sr. Königl. Hoheit des Prinzen Adalbert von Preussen Reise nach Brasilien; Dieterici, Reisebilder aus dem Morgenlande; v. Schubert, Wanderbüchlein etc.; Heine, Wanderbilder aus Central-Amerika; Gerstäcker, Reisen um die Welt, 4 Bändchen; v. Etzel, Die Ostsee und ihre Küstenländer; Taylor, Nordische Reise; Hebel, Das Schatzkästlein des rheinischen Hausfreundes (2 Exempl.); Wiedasch, Deutscher Haus- und Schul-Homer (3 Exempl.); Ferdinand Schmidt, Jugend-Bibliothek, 28 Bändchen; Fabricius, Jugend-Bibliothek, 7. Jahrg. (2 Exempl.); Kletke, Neues Skizzenbuch; v. Kessel, Reise- und Jagdabenteuer; Stacke, Erzählungen aus der griechischen, römischen, mittelalterlichen und neuen Geschichte, 3 Bändchen; Drei Erzählungen von Richard Baron; Cicero orator, erklärt von O. Jahn (3 Exempl.); Cicero de officiis, von Gruber; Tacit. Agricola, ed. Kritz.

An Geschenken erhielt sie: von Herrn Dr. Jacoby Schneidewin, Sophoclis Antigone, 3. Aufl.; von Herrn Buchhändler Döpner eine Anzahl von Süpfle's Aufgaben zu lateinischen Stilübungen.

Unterstützungen der Schüler.

Das Schulgeld wurde dem fünften Theile der Schüler mit Rücksicht auf Dürftigkeit, gutes Betragen, Fleiss und Leistungen im Betrage von etwa 1800 Thalern erlassen. Zur Anschaffung von Schulbüchern für fleissige und unbemittelte Schüler sind die Zinsen des sogenannten Alphenger'schen Capitals verwendet worden.

Gemäss der Circular-Verfügung des Königl. Unterrichts-Ministeriums vom 6. November 1858 folgt hier nachträglich das Verzeichniss aller im Schuljahre 1859/60 freigegebenen Tage und Ferienzeiten, mit Ausnahme der kirchlichen Festtage evangelischer Confession, so wie des Geburtstages Sr. Majestät des Königs: 11—15. Juni (Pfingstferien), 23. Juni (Frohnleichnam), 29. Juni (St. Peter und Paul), 3. Juli bis 1. August (Sommerferien), 15. August (Mariä Himmelfahrt), 6. September (Mariä Geburt), 3—11. October (Michaelisferien), 31. October (Reformationsfest), 1. November (Aller Heiligen), 8. December (Mariä Empfängniss), 23. December — 3. Januar 1860 (Weihnachtsferien), 6. Januar (Drei Könige), 2. Februar (Lichtmess).

Vertheilung der Lehrstunden im Winterhalbjahre 1859/60.

Nr.	Lehrer.	Ordin.	I.	II.	III. a.	III. a.	III. b.	IV.	IV.	V.	V.	VI.	VI.	Dazu.	Summa.
					Coet. I.	Coet. II.	Coet. I.	Coet. II.	Coet. I.	Coet. II.	Coet. I.	Coet. II.	Coet. I.		
I. Ordentliche Lehrer.															
1	Professor Dr. Sommerbrodt, Director.	I.	8 Lat. 2 Frnz.	2 Grch.											12
2	Professor Martin	II.	6 Grch.	10 Lat.											16
3	Professor Dr. Neydecker		4 Math. 2 Phys.	4 Math. 1 Phys.	3 Math.	3 Math.	3 Math.	3 Math. u.Rech.	3 Math. u.Rech.						26
4	Oberlehrer Müller	III. a. Coet. II.				10 Lat. 2 Dtsch 3 Gsch.	3 Gsch.		3 Geog. u.Gsch.						21
5	Oberlehrer Ritschl	IV. Coet. I.		2 Dtsch	1 Natg.	1 Natg.	1 Natg.	6 Grch. 3 Geog. u.Gsch.						6 Gesang	20
6	Oberlehrer Dr. Tiesler	III. b.	2 Poln.	4 Grch. 2 Poln.			10 Lat. 2 Poln.								20
7	Ordentl. Lehrer Dr. Starke	III. a. Coet. I.	3 Gsch.	3 Gsch.	10 Lat. 2 Frnz. 3 Gsch.										21
8	Ordentl. Lehrer Pohl	IV. Coet. II.		2 Frnz.		2 Frnz.	2 Frnz.		10 Lat. 2 Frnz.						18
9	Ordentl. Lehrer Moritz	V. Coet. I.				6 Grch.				10 Lat. 3 Dtsch 3 Frnz.					22
10	Ordentl. Lehrer Dr. Jacoby		3 Dtsch		6 Grch.		6 Grch.		6 Grch.						21
11	Ordentl. Lehrer Wende														
II. Ausserordentl. Lehrer.															
12	Ev. Religionsl. Pred. Herwig		2 Relig.	2 Relig.	2 Religion		2 Relig.								8
13	Katholischer Religionslehrer Präb. Knoblich		2 Religion		2 Religion			2 Religion						6	
14	Lehrer des Polnischen Woliński				2 Polnisch			2 Poln.	2 Poln.	2 Polnisch					8
15	Divisionspred. Lic. Strauss		2 Hebräisch												2
16	Zeichenlehrer Hüppe		3 Zeichnen				2 Zeich.	2 Zeich.	2 Zeich.	2 Zeich.	2 Zeich.	2 Zeich.	2 Zeich.		17
III. Hülflehrer.															
17	Schulamtscandidat Schäfer	V. Coet. II.			2 Dtsch		2 Dtsch				10 Lat. 3 Dtsch 3 Geog.				20
18	Schulamtsc. Dr. Feldtmeyer	VI. Coet. II.						2 Frnz.			3 Frnz.		10 Lat. 3 Dtsch 3 Geog.		21
	(In Vertretung des erkrankten Wende)									3 Rech. 3 Kalli- graphie	3 Rech. 3 Kall.	3 Kall. 2 Gesang	3 Kall.	6 Turnen	26
19	Seminarlehrer Kielczewski														
20	Candidatus probandus Dr. van den Bergh	VI. Coet. I.										10 Lat. 3 Dtsch 3 Geog. 4 Rech.			20
21	Candidat der Philologie Kretschmer							2 Dtsch 10 Lat.	2 Dtsch	3 Geog.				4 Rech.	21
22	Candidat der Theologie Henschel							2 Religion		2 Religion		2 Religion			6

Ordnung der Prüfung.

Dienstag den 27. März 1860.

Vormittag:

Um 8 Uhr: Choral.

Ober-Tertia (A. und B.):

Religion: Herr Herwig.

Naturgeschichte: Herr Ritschl.

Ober-Tertia A.:

Lateinisch: Herr Starke.

Ober-Tertia B.:

Geschichte: Herr Müller.

Unter-Tertia:

Lateinisch: Herr Tiesler.

Griechisch: Herr Jacoby.

Secunda:

Geschichte: Herr Starke.

Herodot: Herr Tiesler.

Virgil: Herr Martin.

Prima:

Tacitus: Sommerbrodt.

Mathematik: Herr Neydecker.

Entlassung der Abiturienten.

Choral.

Nachmittag:

Um 2 Uhr: Gesang.

Elementar-Klasse III. u. II.: Herr Schipke.

Elementar-Klasse I.: Herr Friedrich.

Sexta A.: Lateinisch: Herr v. d. Bergh.

Sexta B.: Lateinisch: Herr Feldtmeyer.

Quinta (A. und B.): Rechnen: Herr Kiel-
czewski.

Quinta A.: Lateinisch: Herr Moritz.

Quinta B.: Geographie: Herr Schäfer.

Quarta A.: Lateinisch: Herr Kretschmer.

Quarta B.: Französisch: Herr Pohl.

Quarta (A. und B.): Religion: Herr Hen-
schel.

Gesang.

Zwischen den einzelnen Prüfungsgegenständen finden Declamationen statt.

Sonnabend den 31. März wird das Schuljahr mit Censur und Versetzung geschlossen. Der Anfang des neuen Cursus ist auf Dienstag den 17. April festgesetzt. Die Anmeldung neu eintretender Schüler erbitte ich mir für die Vorbereitungsschule Montag den 2. April Vormittags von 10 bis 12 Uhr, für die Gymnasialklassen Sonnabend den 14. April Vormittags von 10 bis 12 Uhr.

Dr. Julius Sommerbrodt.

Ordnung der Prüfung

Dienstag den 27. März 1860.

Nachmittag:
Um 2 Uhr: Gesang

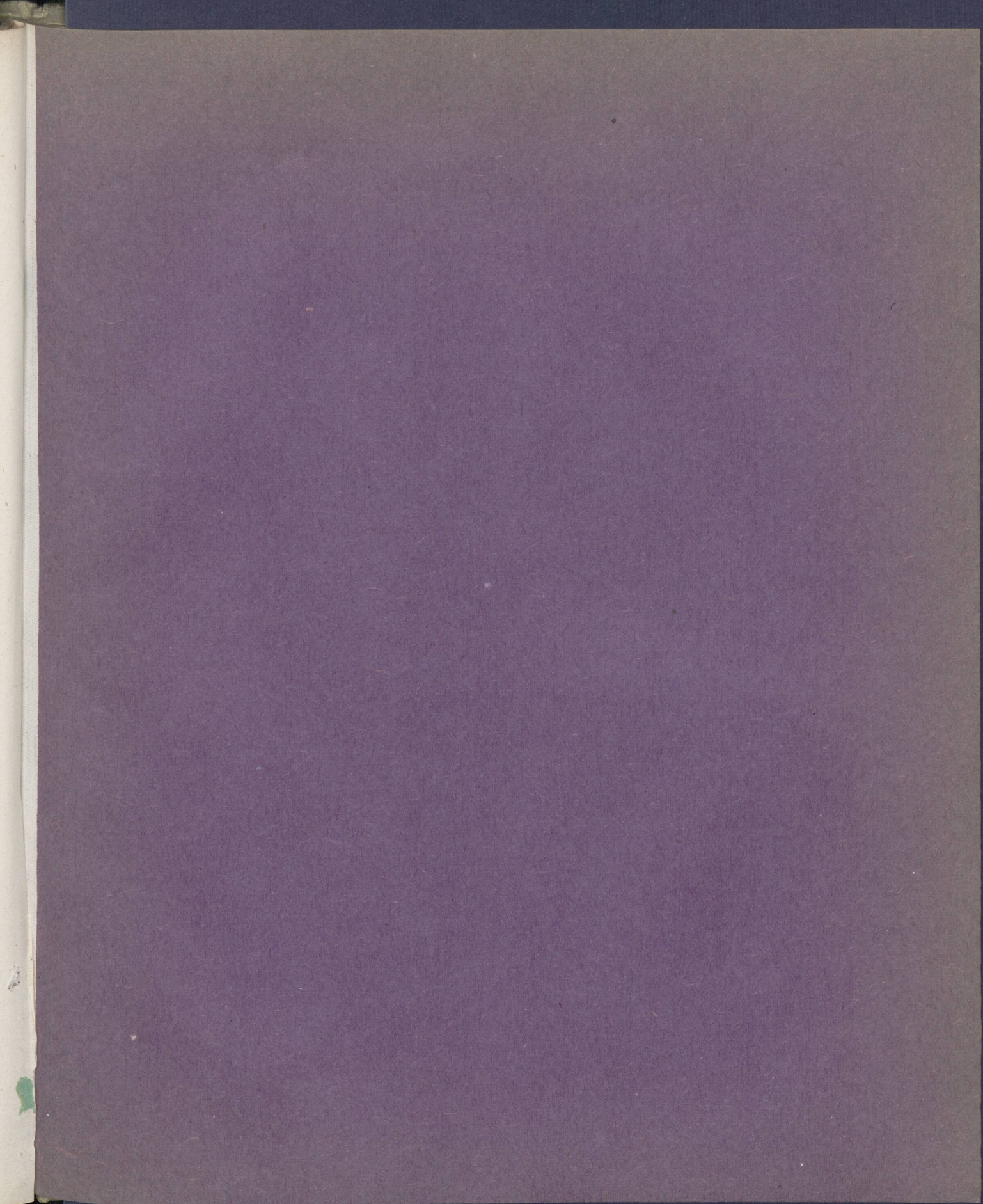
Elementar-Klasse III. u. II.: Herr Schöke
 Elementar-Klasse I.: Herr Friedrich
 Sexta A.: Lateinisch: Herr v. d. Bergh
 Sexta B.: Lateinisch: Herr Feldmeyer
 Quinta (A. und B.): Rechnung: Herr Kiel
 exakt
 Quinta A.: Lateinisch: Herr Morix
 Quinta B.: Geographie: Herr Schäfer
 Quarta A.: Lateinisch: Herr Kerschmair
 Quarta B.: Französisch: Herr Pohl
 Quarta (A. und B.): Religion: Herr Hen-
 schel
 Gesang

Vormittag:
Um 8 Uhr: Choral

Ober-Tertia (A. und B.):
 Religion: Herr Hartwig
 Naturgeschichte: Herr Hirschel
 Ober-Tertia A.:
 Lateinisch: Herr Starke
 Ober-Tertia B.:
 Geschichte: Herr Müller
 Unter-Tertia:
 Lateinisch: Herr Tiesler
 Griechisch: Herr Jaeger
 Secunda:
 Geschichte: Herr Starke
 Herodot: Herr Tiesler
 Logik: Herr Martin
 Prima:
 Technis: Sommerbrodt
 Mathematik: Herr Neudecker
 Einleitung der Arithmetik
 Choral

Zwischen den einzelnen Prüfungsgenständen finden Declamationen statt.
 Sonnabend den 31. März wird das Schuljahr mit Gesang und Verehrung geschlossen.
 Der Anfang des neuen Jahres ist am Dienstag den 17. April festgesetzt. Die Anmeldung
 neu eintretender Schüler erbitte ich mir für die Vorbereitungsschule Montag den 2. April
 Vormittags von 10 bis 12 Uhr, für die Gymnasialklassen Sonnabend den 14. April
 Vormittags von 10 bis 12 Uhr.

Dr. Julius Sommerbrodt.

11
E
16

111
E
16

GYMNASIO SUNDENSI
SAECULARIA TERTIA

DIEBUS XIX. XX. XXI. MENSIS APRILIS

A. MDCCCLX CELEBRANTI

GRATULANTUR

GYMNASII FRIDERICII GUILIELMII

POSNANIENSIS COLLEGAE:

Sommerbrodt. Martin. Neydecker. Müller. Ritschl. Tiesler. Starke. Pohl.
Moritz. Jacoby. Heine. Schäfer. Wende.

INEST: DE HORATHI EPODORUM RATIONE ANTISTROPHICA ET INTERPOLATIONIBUS AUCTORE FRID. MARTINO PROF.

POSNANIAE

IN COMMISSIS APUD A. E. DOEPNERUM.

POSNANIAE

TYPIS DECKERIANIS.

MDCCCLX.

ak 877

III 816

209463 III

DE HORATII EPODORUM

RATIONE ANTISTROPHICA

ET INTERPOLATIONIBUS.

Quemadmodum ante hos sedecim annos Peerlkampii Horatius me moverat, ut ipse quas huius poetae carmina experta essent interpolationes diligentius inquirerem partemque earum quas invenisse mihi videbar scholastica scriptio¹⁾ proponerem, ita sexto abhinc mense Gruppii, viri ingenio, doctrina, elegantia excellentis liber qui Minos inscribitur²⁾ cum in manus meas venisset, me excitavit, ut hanc quaestionem ab illo inde tempore per tot annos paene totam a me sepositam resumerem. Quamobrem Carminum libros quattuor ex ordine legens examinavi, sed, ne meum iudicium occuparetur, ita examinavi, ut, cum singula carmina legissem eaque quae interpolata mihi viderentur notassem, Gruppii sententiam cum mea compararem. Tum absoluta hac lectione etiam ad Epodorum librum accessi, quem argumentis parum delectatus praeter pauca eius carmina antea non tam legeram unquam, quam propter aliquam quaestionem grammaticam aut metricam oculis percurreram, interpolationes num quae inessent nunquam curaveram. Progrediens vero in lectione mox animadverti magnam epodorum partem, quartum, sextum, septimum, octavum, undecimum, quartum decimum, in septimo decimo Horatii orationem ita esse institutam, ut antistrophica ratio appareret clarissime, praetereaue recordabar in quinto carmine a Nauckio strophas et antistrophas esse observatas. Inde orta suspicio omnium epodorum hanc esse legem movit me, ut etiam reliqua carmina examini subicerem. Atque diligentior eorum inquisitio omnem mihi ademit dubitationem, ut certissime mihi persuaderem omnes epodos fuisse antistrophicos, sed in primo, secundo, tertio, nono, decimo, duodecimo,

¹⁾ De aliquot Horatii carminibus commentatio critica. Posnan. 1844.

²⁾ Minos, über die Interpolationen in den römischen Dichtern mit besonderer Rücksicht auf Horaz, Virgil und Ovid. Von O. F. Gruppe. Leipzig. 1859.

tertio decimo, quinto decimo, sexto decimo, tum in septimi decimi oratione Canidiae hanc rationem interpolationibus esse turbatam. Ad eas detegendas perspecta antistrophicae legis ratio necesse est certissimum praebeat adiumentum. Itaque ut de Carm. I. 28¹⁾ biennio abhinc antistrophica ratione duce versus 17—20 esse interpolatos luculente mihi videor demonstrasse, ita nunc etiam in epodis eadem ratio interpolatos et spurios versus monstrat evidentissime, ut poeta ipso invito ac vetante frustra ad librorum manuscriptorum ac veterum grammaticorum auctoritatem confugas. Sed de hac re alibi fortasse dicendi locus erit. Ipsae autem strophae et antistrophae paene omnes in aequales utrimque partes vel membra distinctae sunt. Neque vero una omnium epodorum est ratio; nam cum plerique ex singulis strophis et antistrophis compositi sint, secundi, quinti, septimi decimi plures sunt strophae et antistrophae. Sed iam videamus singulos. Ac primum quidem eos spectemus qui non interpolati antistrophicam rationem prae se ferunt.

Quarti epodi haec est ratio, ut priores decem versus poetae verba quendam insectantia contineant, posteriores decem hominum in eundem indignationem expriment. Similis ratio est etiam duodecimi carminis. Ceterum antistrophicum hoc carmen esse etiam Linkerus, ut nuper vidi, monuit in Actis XVII. conventus philologorum Vratisl. a. 1857, p. 101. Partium responsionis forma haec est: $6 + 4 = 6 + 4$.

Sexti epodi ratio antistrophica quo magis appareat, stropham et antistropham iuxta apposui:

<p>I. <i>Quid inmerentis hospites vexas canis</i> Str. <i>Ignarus adversum lupos?</i></p> <p>II. <i>Quin huc inanis, si potes, vertis minas</i> <i>Et me remorsurum petis?</i> <i>Nam qualis aut Molossus aut fulvus Lacon,</i> 5 <i>Amica vis pastoribus,</i> <i>Agam per altas aure sublata nivis,</i> <i>Quaecumque praecedet fera.</i></p>	<p>I. <i>Tu cum timenda voce complesti nemus,</i> Ant. <i>Proiectum odoraris cibum.</i> 10</p> <p>II. <i>Cave, cave; namque in malos asperrimus</i> <i>Parata tollo cornua,</i> <i>Qualis Lycambae spretus infido gener,</i> <i>Aut acer hostis Bupalus.</i> <i>An siquis atro dente me momorderit,</i> 15 <i>Inultus ut flebo puer?</i></p>
---	---

Hic singulorum distichorum ac versuum e regione positorum sententias ita inter se congruere videmus, ut de antistrophica eorum ratione nulla relinquatur dubitatio. Quasi praeteriens moneo a poeta v. 12 peccatum esse, cum neglecta comparatione cornua canibus tribueret. Aequalitatis forma haec est: $2 + 6 = 2 + 6$.

Non magis dubitari potest quin epodorum septimi et octavi priores et posteriores deni versus ut strophae et antistrophae sibi respondeant²⁾. Septimi carminis forma haec est: $2 + 2 + 6 = 2 + 2 + 6$, octavi $(2 + 4) + 4 = (4 + 2) + (2 + 2)$.

¹⁾ De Horatii Carm. II. 1. et I. 28., Epistola ad Fr. Ritschelium. Posn. 1858. Gruppii de hoc carmine sententia (p. 318. sqq.) vix cuiquam probabitur; mihi quidem, quamquam ipse, cum saepius rem repetat, multum suae rationi tribuere videtur, nusquam minus bene rem videtur gessisse. Quae de mea ratione refert, ita sunt comparata ut inde ea perspicere nequeat. Etiam in iis quae idem de commentatione mea critica quam supra memoravi refert, interdum diligentiam desidero. Vellem de omnibus sic rettulisset, ut p. 396 s. de mea comment. crit. de Carm. IV. 8. Posn. 1837.

²⁾ Ep. 8, 17 s. verba inlitterati — fascinum sententiae repugnant; sed vitium non in minus latet, cum rigendi et languendi verba non iustam condicionem indicent, sed aut corruptum est inlitterati (fort. sic inlitterati?), aut nova vi positum est, ut significet in litteris sive libellis cubantes.

Nec de undecimo epodo vereor ne quis posteriores versus quattuordecim neget prioribus antistrophice respondere et hac quidem forma: $4 + 6 + 4 = 4 + (4 + 2) + 4$, neque in quarto decimo quidquam intercedit quo minus posteriores versus octo prioribus hac ratione coniuncti putentur.

De septimo decimo carmine propter interpolationes Canidiae orationi illatas infra dicetur.

Iam venio ad eos epodos quorum antistrophica ratio interpolationibus turbata est, et primum quidem ad eos qui ex singulis strophis et antistrophis constant.

Primus epodus cum triginta quattuor versus habeat, septemdecim disticha, ergo imparem eorum numerum, res ipsa docet, ut antistrophica ratio restituatur, aut duos certe aut sex versus ut insiticios eiciendos esse. Ac priorem partem, stropham, sententiarum ratione apparet non posse ultra v. 14 produci, ut ex viginti qui relinquuntur versibus sex eliminandi sint. Eorum quattuor iam egregium acumen notavit Peerlkampii, qui saepius in epodis interpolationes vere indagavit. Is enim vv. 19—22 ut adsidens inplumibus pullis avis | serpentium adlapsus timet, | magis relictis, non uti sit auxili | latura plus praesentibus, hanc comparisonem partim eo nomine reprehendit, quod Horatius minus recte dicatur Maecenati aetate maiori timere, partim quod ea verbis obscuris et male cohaerentibus explicata sit; praecipue assidens pullis et magis relictis adeo intelligentiam nostram fugere, ut non nisi longo labore aliquam sententiam extorqueas. Praeterea idem notat repetitiones: qui absentes habet, adsidens, relictis, ut adsit (sic enim Peerlk. cum vulg. pro uti sit), praesentibus, cum absentis notio bis, praesentis ter (bis, meliore lectione recepta) brevi intervallo inveniatur. Vere haec monita sunt, sed non aetas modo illi avis pullis timentis comparationi non convenit; a patrono et amico potentissimo impluvium pullorum comparatio prorsus aliena est. Occasione oblata moneo post timet v. 20 in quibusdam exemplis non recte comma omisum esse; nam sententia est: adsidens pullis timet, sed magis timet relictis. Iam his quattuor versibus eiectis quaerendum est, quinam duo praeterea pro male intrusis habendi sint; dubites enim, utrum vv. 15. 16: roges tuum labore quid iuvenem meo | inbellis ac firmus parum, an qui sequuntur: comes minore sum futurus in metu, | qui maior absentis habet. Nam post v. 22 non inuenies duos versus qui possint exterminari. Sed accuratius eonsideranti non erit dubium quin priores illi: roges — parum ab Horatio alieni sint. Primum enim mireris poetam tribunum olim militum, qui modo forti se esse pectore praedicaverit et inter viros non molles numeraverit, imbellem se dicere, nisi forte ad infirmam id valetudinem (firmus parum) rettuleris; tum quod sequitur responsum: comes — habet non quod expectes ad Maecenatis laborem Horatii labore adiuvandum pertinet; nam quid minor huius timor illi prodesse potest? neque prodesse quidquam etiam avis illa pullis suis timentis comparatione illustratur. Quam difficultatem si sic velis effugere, ut hanc sententiam esse dicas: non ut tuum laborem meo iuvenem, comitari te volo, sed ut metus meus minuatur, vereor ut hoc poeta dicere voluerit. Praeterea cum poeta v. 23 dicit: libenter hoc et omne militabitur bellum, quae tandem est ista militia, quae nullum laborem suscipiat? qui labor, qui nemini pro-sit? At vero omissis vv. 15 et 16 omnia optime cohaerent et congruunt. Laborem militiae cum Maecenate poeta se dicit laturum, quia sic in minore metu futurus sit, atque et hoc et omne bellum militaturum, sed in spem Maecenatis gratiae, non sui ullius commodi causa. Totum igitur carmen hoc habemus:

<p>I. <i>Ibis Liburnis inter alta navium,</i> <i>Amice, propugnacula,</i> <i>Paratus omne Caesaris periculum</i> <i>Subire, Maecenas, tuo.</i></p>	<p>Str.</p>	<p>I. <i>Comes minore sum futurus in metu,</i> <i>Qui maior absentis habet.</i> <i>Libenter hoc et omne militabitur</i> <i>Bellum in tuae spem gratiae,</i></p>	<p>Ant. 17 18 23</p>
<p>II. <i>Quid nos? quibus te vita sit superstite</i> <i>Iucunda, si contra, gravis.</i> <i>Utrumne iussi persequemur otium</i> <i>Non dulce, ni tecum simul,</i> <i>An hunc laborem mente laturi, decet</i> <i>Qua ferre non mollis viros?</i></p>	<p>5 10</p>	<p>II. <i>Non ut iuvenis inligata pluribus</i> <i>Aratra nitantur mea,</i> <i>Pecusve Calabris ante sidus fervidum</i> <i>Lucana mutet pascuis,</i> <i>Neque ut superni villa candens Tusculi</i> <i>Circaea tangat moenia.</i></p>	<p>25 30</p>
<p>III. <i>Feremus, et te vel per Alpium iuga</i> <i>Inhospitalem et Caucasum,</i> <i>Vel occidentis usque ad ultimum sinum</i> <i>Forti sequemur pectore.</i></p>	<p>14</p>	<p>III. <i>Satis superque me benignitas tua</i> <i>Ditavit: haud paravero</i> <i>Quod aut avarus ut Chremes terra premam,</i> <i>Discinctus aut perdam nepos.</i></p>	

Attentius qui haec leget, eum neque eadem aut similes versuum e regione positorum incisiones fugient, neque sententiarum utriusque partis inter se convenientia, neque vv. 3, 4 et 23, 24 paratus et libenter, omne periculum subire et omne militabitur bellum, Caesaris et in tuae spem gratiae sibi respondere. Forma aequalitatis haec est: 4 + 6 + 4 = 4 + 6 + 4.

Tertium carmen viginti duorum versuum cum undecim habeat disticha, impar eorum numerus ipse interpolationem indicat. Priorem partem carminis, stropham, cum appareat non posse ultra v. 8 produci (nam vv. 9—18 ita cohaerent, ut distinctioni non sit aptus locus), reliquorum quattuordecim versuum sex eliminandi sunt. In quo ne nimiae audaciae incuser tanto magis verendum mihi videtur, quod ne Peerlkampius quidem in hoc carmine quidquam damnavit. Nihilominus meam me sententiam probaturum confido. Ac primum magnae offensionis sunt vv. 15. 16: nec tantus unquam siderum insedit vapor | siticulosae Appuliae inter vv. 14 et 17 positi; nam cum et Creontis filia et Hercules veste venenata perierint, ineptissime interiectus est aestivus Appuliae calor. Ergo cum Horatio tantum peccatum crimini verti nequeat, interpolatori tribui necesse est. Sed accedit aliud incommodum maximi momenti. Medea eodem veneno quo Iasonem perunxerit etiam Creontis filiam delibuisse dicitur v. 13. At Iasonem contra ignivomos tauros tueri, Glaucen perdere volebat. Praeterea hoc pronomen v. 12 et 13 cum vix ad aliud nomen referri possit nisi ad allium, hoc veneno Medeam usam esse poeta dicere voluisse nullo pacto potest putari; neque vero hoc pro huiusmodi recte dictum. Auctorem horum versuum apparet hoc ad veneni v. 5 rettulisse, male. Sensit vitium iam C. Scaliger VI. Poet. p. 819, cuius verba Peerlkampius exscripsit: „Non est illud supino aut oscitanti iudicio admittendum. Quippe ait Iasonem a Medea perunctum alio, scilicet ut eo medicamento esset a tauris tutus. At enimvero eadem quo modo unxit vestem qua Creusa flagraret?“ Alii interpretes num hanc difficultatem tollere studuerint nescio; Peerlkampius eam commate post ducem v. 10 deleto, post iuga posito, ut ignota tauris inligaturum iuga praecedentibus verbis iungeretur, evitari putabat; Medeam eo medicamine Iasonem perunxisse, ut pari amore quo ipsa flagraret, quo sensu etiam Commentator: ut per hoc etiam arte magica eum flecteret in amorem sui. Sed ut per se ipsa haec admitti possint, tamen non multum proficimus hac ratione; amoris enim medicamentum hic prorsus est alienum. At versus 9—14: ut Argonautas praeter omnis candidum | Medea mirata est ducem, | ignota tauris inligaturum iuga | perunxit hoc Iasonem; | hoc delibutis ulta donis

pellicem | serpente fugit alite si deleveris, plana omnia sunt et convenientia. Aptissime vv. 15 sqq. ad vv. 5—8 referuntur: illis quam horrenda vis sit allii egregie illustratur duplici comparatione, qua non contentus interpolator alias duas praemisit, ut Canidiam compararet Medae. At Canidiam poeta praeteriens tantum tangit; allii vim perniciosam declarat. Itaque in tam brevi carmine non recte sex versibus illam poterat insectari. Sed unde haec petita sunt? Sine dubio ex Ep. 5, 61 ss.: Quid accidit? cur dira barbarae minus | venena Medae valent? | quibus superbam fugit ulta pellicem, | magni Creontis filiam, | cum palla, tabo munus inbutum, novam | incendio nuptam abstulit. Ubi ipsa Canidia Medae venenis utitur, saepiusque eadem aut similia verba habemus: fugit ulta pellicem, ut in nostro carmine ulta pellicem — fugit, munus inbutum, ut hic delibutis — donis; et haec quidem etiam Ep. 17, 31 imitantur: atro delibutus Hercules Nessi cruore; quo loco pariter de Canidia sermo est. Tam ineptum sui imitatore[m] quis Horatium esse censet? Eliminatis igitur sex illis versibus hoc carmen relinquitur:

<p>I. Parentis olim si quis in pia manu Senile guttur fregerit, Edit cicutis allium nocentius. O dura messorum illia!</p>	<p>Str.</p>	<p>I. Nec tantus unquam siderum insedit vapor Ant. 15 Siticulosae Appuliae, Nec munus humeris efficacis Herculis Inarsit aestuosius.</p>	
<p>II. Quid hoc veneni saevit in praecordiis? Num viperinus his cruor Incoctus herbis me fefellit, an malas Canidia tractavit dapes?</p>	<p>5 8</p>	<p>II. At siquid unquam tale concupiveris, Iocose Maecenas, precor Manum puella savio opponat tuo Extrema et in sponda cubet.</p>	<p>20</p>

Utraque pars duo quaternorum versuum membra habet.

Noni epodi cum sint versus duodequadragesima, undeviginti disticha, unum saltem debet esse spurium. Sed accuratius consideranti apparet alteram partem, antistropham, non posse aliunde incipere nisi a v. 21., Io Triumphe, qua re insitiorum versuum numerus augetur; nam in priore parte duobus versibus maiore nusquam duo versus inveniuntur qui a ceteris possint secerni. Sed haeremus ibi vv. 17—20 in his: at hoc frementes verterunt bis mille equos | Galli canentes Caesarem, | hostiliumque navium portu latent | puppes sinistrorsum citae. Referunt primos duo versus, quos Servius ad Verg. Aen. VI. 613 affert, ad Gallograecorum Amynta et Deiotaro ducibus ab Antonio paullo ante proelium Actiacum defectionem, Plutarch. Ant. 63, Vell. Pat. II. 84, Dio Cass. L. 13; Peerlkampius vero cum pariter ac Bentleius de Gallis ad Augustum transfugis nusquam apud ullum historicum mentionem fieri dicit, Gallograecos vel Galatas negat a poeta Gallos vocari. Hoc ut in medio relinquatur, maior difficultas est vv. 19. 20: hostiliumque — citae, quae verba summos interpretes magnopere exercuerunt: explicare nemo adhuc potuit, licet quidam sibi id facere visi sint aut videri voluerint. Equidem recte Guietum et Peerlkampium hos quattuor versus pro interpolatis habere puto; nec tamen solum propter has obscuritates et difficultates, neque propter dubiam lectionem at hoc, at hunc, ad huc, quibus coniecturae multae accedunt, quamquam haec non sunt levia, sed quia, etiamsi res ipsa vera certaue esset neque obscura oratio, huius et omnino talis rei memoria mihi quidem parum apta videretur esse, sed importunae interpolatoris doctrinae deberi, non Horatii vitio. Accedit v. 17 verterunt, correpta media syllaba idque longa praecedente, quae mensura num alibi in iambis ad Graecorum leges factis inveniatur non mihi; mihi ferri posse non videtur.

Eiectis vero his quattuor versibus cum sedecim in strophæ retineamus, in altera parte quæ duodeviginti habet apparet duos abundare. Hic iterum Peerlkampii acumen decorique sensus rem optime confecit ad vv. 35. 36: vel quod fluentem nauseam coerceat | metire nobis Caecubum, hæc adnotans, „Non impetrare a me possum, ut credam hæc esse Horatii. Scio apud Romanos aliud in hoc genere censei non indecorum atque apud nos censetur. Sed putidum, mentionem rei iniicere quæ vel ipsa est ingrata et suavitatem convivii sola cogitatione corrumpit. Quod si certum sit de nausea, quid de nausea fluente?“ Restat igitur Horatii hoc carmen cuius partes senos habent et denos versus:

<p>I. Quando repostum Caecubum ad festas dapes Victore laetus Caesare Tecum sub alta, sic Iovi gratum, domo, Beate Maecenas, bibam? Sonante mixtum tibiis carmen lyra, Hac Dorium, illis barbarum:</p> <p>II. Ut nuper, actus cum freto Neptunius Dux fugit ustis navibus, Minatus urbi vincla, quæ detraherat Servis amicus perfidis. Romanus, eheu, posteri negabitis, Emancipatus feminae Fert vallum et arma miles et spadonibus Servire rugosis potest, Interque signa turpe militaria Sol adspicit conopium.</p>	<p>Str.</p> <p>5</p> <p>10</p> <p>15</p> <p>16</p>	<p>I. Io Triumphe, tu moraris aureos Currus et intactas boves? Io Triumphe, nec Iugurthino parem Bello reportasti ducem, Neque Africanum, cui super Carthaginem Virtus sepulcrum condidit.</p> <p>II. Terra marique victus hostis punico Lugubre mutabit sagum, Aut ille centum nobilem Cretam urbibus Ventis iturus non suis, Exercitatus aut petit Syrtis noto, Aut fertur incerto mari. Capaciores adfer huc, puer, scyphos Et Chia vina aut Lesbica. Curam metumque Caesaris rerum iuvat Dulci Lyæo solvere.</p>	<p>Ant. 21</p> <p>25</p> <p>30</p> <p>37</p>
--	--	--	--

Decimi epodi cum viginti quattuor sint versus, duodecim disticha, tamen ut nunc est, antistrophicæ rationi repugnat; nam v. 12 sententia non ita terminatur, ut strophæ exitus esse hic possit, sed iis qui sequuntur versibus continuatur; ac res ipsa docet alterius partis initium esse v. 15 a verbis: o quantus instat navitis sudor tuis. Inde efficitur quattuor versus ante v. 15 esse recidendos; hi quin sint vv. 11—14: quietiore nec feratur æquore | quam Graia victorum manus, | cum Pallas usta vertit iram ab Illo | in impiam Aiæis ratem, quamquam per se sunt boni neque ullam offensionem habent et Gruppius p. 325 eos sine ulla suspitione affert, ego tamen minime dubito. Ac si eos post vv. 3—10, quibus summi omnes terrores et pericula enumerantur collocatos esse cogites, languidi sane et supervacanei et quod barbære dicunt post festum positi videbuntur. Et Maevium hominem vilissimum cum Aiæe quamvis nefarii sceleris poenam merito, at viro fortissimo, navemque illius cum Graecorum classe recte comparari non adducor ut credam. Horatii igitur hæc sunt:

<p>I. Mala soluta navis exit alite Ferens olentem Maevium. Ut horridis utrumque verberes latus, Auster, memento fluctibus. Niger rudentes eurus inverso mari Fractosque remos differat.</p> <p>II. Insurgat aquilo, quantus altis montibus Frangit tremantis ilices. Nec sidus atra nocte amicum adpareat, Qua tristis Orion cadit.</p>	<p>Str.</p> <p>5</p> <p>10</p>	<p>I. O quantus instat navitis sudor tuis Tibique pallor luteus, Et illa non virilis eiulatio Preces et aversum ad Iovem, Ionius udo cum remugiens sinus Noto carinam ruperit.</p> <p>II. Opima quodsi præda curvo litore Porrecta mergos iuveris, Libidinosus immolabitur caper Et agna Tempestatibus.</p>	<p>Ant. 15</p> <p>20</p>
---	--------------------------------	---	--------------------------

Hic quoque quanta in versibus e regione positis sit sententiarum et verborum inter se congruentia, fugiet neminem. Forma responsionis partium est $(3 \times 2) + 4 = 6 + 4$.

In duodecimo carmine etsi Horatii tredecim, mulieris totidem versus sunt, tamen contra antistrophicae rationis legem eo peccatum est, quod cum numerus distichorum impar sit, in medio disticho illius oratio desinit, huius incipit. Sed ipsum illud distichon vv. 13, 14: vel mea cum saevis agitat fastidia verbis: | Inachia langues minus ac me, non ex hac una causa pro interpolato habendum est. Senserunt aliquid quidam interpretes; cfr. Peerlkampius, qui hunc locum intellectum esse negans legendum putat: vel mea quam saevis agitat fastidia verbis. Non emendanda haec, sed eicienda sunt. Quam inepta et monstri similia sunt haec: quis sudor vietis et quam malus undique membris crescit odor, — mea cum saevis agitat fastidia verbis! Sic autem ut ista nectamus, vel particula cogit, qua verba mea cum saevis agitat fastidia verbis iunguntur illis: vv. 8—12: cum — rumpit. Tantane virium contentione mulier loquitur, ut sudor fluat et malus membris odor crescat? Deesse scilicet aliquid interpolator ratus quo mulieris oratio introduceretur et v. 13 vel — verbis addidit et, ut plenum esset distichon, v. 14: Inachia langues minus ac me, hic fortasse 8, 18: minusve languet fascinum imitans. Sed mire languet v. 14 praemissus verbis: Inachiam — opus, quo omisso quanto gravior et vehementior mulieris est oratio! quae quod non aliqua dicendi formula est introducta tantum abest ut offendamur, ut aptissime et gravissime hoc factum esse sentiamus. Omissis autem duobus his versibus et stropha et antistropha ex bis senis versibus composita efficitur.

Etiam tertii decimi carminis antistrophica ratio duobus versibus 7 et 8 illatis corrupta est hisce: cetera mitte loqui: deus haec fortasse benigna | reducet in sedem vice. nunc et Achaemenio, ut in utraque parte octo versus, quattuor disticha habeamus. Antistropham enim apparet incipere v. 11: nobilis ut grandi cecinit Centaurus alumno. Quae tandem sunt illa cetera quae amicus loqui mittere iubetur? quo referuntur? ad vina Torquato consule pressa? Tum non magis intelligimus haec, quod pronomen neque ad vina respicere potest neque ad verba obducta solvatur fronte senectus. Achaemenio petitum videtur ex Carm. III. 1., 44: nec Falerna vitis Achaemeniumque costum, quae tamen et ipsa in stropha insiticia leguntur. Cfr. II. 11, 16: Assyriaque nardo potamus uncti. Nardus non magis hic epitheton requirit quam Carm. IV. 12, 16: nardo vina mereberis. Fons autem interpolationis partim esse videtur Epist. I. 5, quae epistola ad Torquatum quendam ei quo consule Horatius natus est cognominem scripta est, ubi v. 8 legimus: mitte levis spes et certamina divitiarum. Rursus illa epistola ex hoc epodo videtur contaminata; recte enim Gruppius Min. p. 253 ss. ut alia quaedam eius epistolae, sic vv. 4—7 non esse Horatii videtur censere, et illa quidem: vina bibes iterum Tauro diffusa, quod Gruppius aut non vidit aut neglexit, imitari videntur haec huius epodi verba: tu vina Torquato move consule pressa meo, ut utrumque carmen alterum ex altero contaminatum sit. Carmen igitur hoc est:

I. Horrida tempestas caelum contraxit, et imbres Str.
Nivesque deducunt Iovem; nunc mare nunc silvae
Threicio aquilone sonant: rapiamus, amice,
Occasionem de die, dumque virent genua
Et deest, obducta solvatur fronte senectus. 5
Tu vina Torquato move consule pressa meo. 6
II. Perfundi nardo iuvat et fide Cylleaea 9
Levare diris pectora sollicitudinibus. 10

I. Nobilis ut grandi cecinit Centaurus alumno: Ant.
„Invicte mortalis dea nate puer Thetide,
Te manet Assaraci tellus, quam frigida tardi
Findunt Scamandri flumina lubricus et Simois,
Unde tibi reditum certo subtemine Parcae 15
Rupere, nec mater domum caerula te revehet.
II. Illic omne malum vino cantuque levato,
Deformis acgrimoniae dulcibus adloquitur.

Aequalitas utriusque partis sic est servata, ut senos versus unam sententiam includentes bini sequantur eiusdem fere argumenti atque adeo eodem levandi verbo adhibito.

Quinti decimi epodi ratio paullo est difficilior; nam cum numerus versuum et distichorum aequalem divisionem admittat, rei ipsius ratio post v. 12 in media sententia stropham distingui vetat, quae postulat ut antistropha a v. 11 o dolitura mea multum virtute Neaera, incipiat. Ergo quattuor versus in altera carminis parte abundant, et si Peerlkampium audiremus vv. 7. 8 efficientem, adeo sex. Offenditur ille duriore zeugmate: dum pecori lupus et nautis infestus Orion | turbaret hibernum mare, quod lupus infestus verbum requirat esset aut foret. At talia non raro occurrunt; cfr. Carm. I. 14, 3 ss.: nonne vides ut nudum remigio latus (int. sit) et malus celeri saucius africo antennaeque gemant. Itaque duo illi versus non sunt impugnandi. Recte vero Peerlk. librorum lectionem turbaret v. 8 et agigaret v. 9 contra Bentleium, qui turbarit et agitarit scripsit, tuetur. Nam Bentleii scriptura et contra grammaticae legem et contra sententiam peccat. Recta oratione dicendum: dum — turbabit — agitabit, ergo in indirecta post iurabas temporum consecutio postulat turbaret — agigaret, non quod fortasse quis velit: turbaturus esset — agitatura esset. Iustissima vero offensio est vv. 14—16: et quaeret iratus parem: | nec semel offensae cedet constantia formae, | si certus intrarit dolor. Molesta in his est triplex irae significatio, iratus, offensae, dolor; tum Peerlkampius ad vv. 15. 16 merito adnotat fieri vix posse ut haec verba probabili modo explicentur, neque quidquam nisi ad paullo faciliorem intelligentiam proficimus Bentleii coniectura offensi; Peerlkampii autem emendatio offenso — cordi (pro formae) et violenta est et difficilis ad intelligendum, neque incommodum illud quod primo loco notavi aufert. Quamobrem quin hic peccatum sit dubitari nequit. Praeterea post v. 13: non feret adsiduas potiori te dare noctis, non et erat dicendum, verum sed. Etiam parem obscurius est, quod non sic positum esse potest ut Ovid. Fast. III. 193: cum pare quaeque suo coeunt volucresque feraeque, cfr. 426, IV. 98: et docuit iungi cum pare quemque sua; unde Torrentius explicat: quae in amore respondeat ac pariter iugum ferat nec sectantem fugiat. At Neerae ab alio amatore occupatae quid refert Horatium aliam parem sibi quaerere? Hac minatione non multum movebitur. Et cum Horatius non laturum se adsiduas Neeram potiori dare noctes minatur, id sane non facit aliam quaerendo. His causis equidem moveor, ut vv. 14 et 15 interpolatos esse censeam Horatiumque sic scripsisse: nam si quid in Flacco virist, | non feret adsiduas potiori te dare noctis, | si certus intrarit dolor. Poeta hic Phaedriae Terentiani in Eunucho similis inter iram et amorem fluctuans simul minatur, simul spem adhuc esse reconciliationis et viam, dum modo Neera velit, ostendit, eoque recte se habet intrarit, non mutandum in intravit. Iam his compositis alii duo versus quaerendi sunt. Hic se mihi offerunt vv. 21. 22: nec te Pythagorae fallant arcana renati, | formaque vincas Nirea. Nam etsi Nireum facile fero et formam ac pulchritudinem vim suam habere concedo, at quid Pythagorae sapientia ad Neeram omnesque id genus puellas? Hae quid potissimum spectent, quo quidem carebat Horatius, expressum est vv. 19. 20; cfr. 11, 11. Pythagoras fortasse desumptus est ex Carm. I. 28, 10, et pro Tithono, qui ibi v. 8 propter pulchritudinem memoratur, cui hic locus non erat, Nireus ex Carm. III. 20, 15. Quodsi quis omissis vv. 20. 21 malit: sis pecore et multa dives tellure licebit, | formaque vincas Nirea, ut et divitiae et pulchritudo in censum veniant, non multum ego repugnaverim, sed altera ratio praestare mihi videtur. Habemus igitur carmen huiusmodi:

ut sit cum execratione eorum qui remanerent. Cfr. Herod. I. 165. Quod denique Peerlk. de mora sententiae afferenda dicit, non intelligere me fateor. Tum vv. 25—38 haec leguntur: Sed iurem in haec: simul imis saxa renarint | vadis levata, ne redire sit nefas; | neu conversa domum pigeat dare lintea, quando | Padus Matina laverit cacumina, | in mare seu celsus procurrerit Apenninus, | novaque monstra iunxerit libidine | mirus amor, iuuet ut tigris subsidere cervis, | adulteretur et columba miluo, | credula nec ravis timeant armenta leones, | ametque salsa levis hircus aequora. | Haec et quae poterunt reditus abscindere dulcis | eamus omnis execrata civitas, | aut pars indocili melior grege; mollis et exspes | inominata perprimat cubilia. Recte Peerlkampius haec omnia inde a v. 27 ab interpolatore esse profecta censet, sed etiam vv. 25 et 26 his addere debebat. Nam quum Horatius v. 17 ad Herodoti narrationem I. 165 respiciens Romanos Phocaeorum exemplum imitari iubeat, horum versuum auctor execratione illa non contentus etiam illud imitari eos vult quod Herodotus narrat: πρὸς δὲ ταύτησι (ταῖς κατάραις) καὶ μύθρον σιδήρεον κατεπόντωσαν καὶ ὄμοσαν μὴ πρὶν ἐς Φωκαίην ἤξειν πρὶν ἢ τὸν μύθρον τοῦτον ἀναφανῆναι. Et pusillum hoc est, et male rem egit interpolator; nam et oratio et sententia est obscura. Apud Herodotum omnia clara; nam cum antea dixisset μύθρον σιδήρεον κατεπόντωσαν, deinde scribit τὸν μύθρον τοῦτον. At quaenam hic saxa intelligenda sunt? Si, ut videtur, quae in mare demittentur, addendum aliquid erat quo id intelligeretur; sin quae iam in maris fundo iacent, et inepta res est, cum nulla causa a Phocaeorum exemplo discessum sit, nec recte dictum est renarint. Atque ipsa sententia mire expressa est: simul — saxa — renarint, ne redire sit nefas, cum dicendum esset: ne priusquam saxa renarint, redire sit fas. Ad reliquos versus Peerlkampius haec adnotat: „Phocaei unum aliquid iuraverunt, quod si fieret sibi reditum licere. Et hoc, puto, in consilio tam celeri et desperato sufficit. An credamus Horatium tam parvi fuisse iudicii, ut luxurianti ingenio indulserit plane oblitus se oratoris partes suscepisse et in ea quidam causa, quae verborum gravitatem et brevitem postularet? Melius ille sciebat, et hoc alios docuit, ubi esset finiendum, et e quo pectore manaret supervacaneum. Est hic locus communis de iis, quae ut naturae contraria fieri non possunt. In istiusmodi locis mire sibi placebant grammatici, eaque, imitantes dicta poetarum, diligenter elaborabant. — Mihi statim illa neu conversa domum pigeat dare lintea suspitionem moverunt. Nam nihil differunt a simplici redire ne nefas sit.“ Tum ad v. 30: „Ridicula exemplorum continuatio in re tam misera. Neque honeste in tali causa posuit libido, subsidere, adulterari. Honestius fuisset unum iungentur.“ Item ad v. 34: „Hircus est setosus. Itaque levis intelligendum levis factus, quod est durissimum.“ (Nimirum non uno miraculo contentus homo iste quasi duo parietes de eadem fidelia dealbaturus erat. Simile est, quod v. 28 Padum non Alpium, sed Matina cacumina lavare vult, Venusinum scilicet poetam se venditans.) Et ad v. 35: „Quasi quae adhuc enumeravit exempla sex non sufficerent.“ ad v. 36: „Idem plane quod supra: velut profugit execrata civitas.“ ad v. 37: „Iam supra communiter, aut melior pars. Neque recta sunt perprimat cubilia. Quasi domi scilicet in medio bellorum civilium furore otio desidi se tradere possent.“

His verissime dictis haec ego addo: miracula illa ne congruunt quidem inter se omnia; qui enim inter se conveniunt versus 33 et 34 quae particula iuncti? V. 33 rem habemus ex aurea aetate petitam atque ut videtur expressam ex Verg. Ecl. 4, 22: nec magnos metuent armenta leones¹⁾, quae res olim aut fuisse in rerum natura aut iterum futura fingebatur,

¹⁾ Vix potest dubitari quin alterum alterius sit imitatio. Atqui Horatius hoc carmen scripsit a. u. c. 713

v. 34 rem naturae simpliciter repugnantem. Praeterea in verbis 35. 36: haec et quae p. r. a. d. e. o. execrata c. cum haec e voce execrata pendeat, quid tandem est res quae fieri non possunt execrari?

In beatarum insularum descriptione vv. 47. 48 haec leguntur: mella cava manant ex ilice, montibus altis | levis crepante lympha desilit pede. Horum prior pars recte se habet; nam illic aurea aetas etiam nunc esse fingitur; cf. Ovid. Met. I. 112: flavaque de viridi stillabant ilice mella; Verg. Ecl. 4. 30: et durae quercus sudabunt roscida mella; Tib. I. 3, 45: ipsae mella dabant quercus: at levis lympha montibus altis desiliens quid sibi vult? beatarum insularum num hoc est proprium? Desumpta haec videntur ex Carm. III. 13, 14—16: cavis inpositam ilicem saxis unde loquaces lymphae desiliunt. Verg. Cul. 17: Castaliaeque sonans liquido pede labitur unda. Cfr. Lucr. V. 272, Ovid. Fast. IV. 428. Verum etiam alia hi versus laborant offensione: vv. 43—46 singulis versibus et plenis quidem singulae includuntur sententiae inter se omnes iunctae particulis et — et — que (eademque fere ratio etiam deinceps vv. 49—52 observatur); iam vero subito vv. 47. 48 sententiae occurrunt neque prioribus neque inter se iunctae, neque suum quaeque versum explentes. Praeterea omissis his versibus inde a v. 43 ad 60 quater quaternos versus habemus ita comparatos, ut suum quisque quaternio argumentum habeat a ceteris distinctum; sin servati illi fuerint, haec ratio perit. Quodsi haec recte observata sunt, quin interpolati sint duo illi versus dubitari non potest. Deinde vv. 61. 62 legimus: | nulla nocent pecori contagia, nullius astri | gregem aestuosa torret in potentia. Hos versus cum non suo loco esse positos appareat, multi eos post v. 52 translocari voluerunt, Fea post v. 56, Linkerus post v. 50; totum ordinem vv. 51—62 mutat Peerlkampius. Non transponendi sunt hi versus, sed amovendi. Nam ut quod nunquam, quod sciam, in Horatii carminibus factum est, hic accidisse et versus suo loco motos esse concedatur, quocumque loco eos posueris, incommodi sunt; de pecoribus sermo est vv. 49—52, de caeli temperie v. 56; ac si de salubritate illius caeli sermo futurus erat, hominum potius quam pecorum ratio erat habenda. Denique hoc quoque distichon ut vv. 47. 48 nulla copula praecedentibus iunctum est, sed ἀσυνδέτως adiectum et anaphora adhibita nulla — nullius a ceteris omnibus differt., neque singuli versus integras sententias includunt. Itaque hos quoque versus damnandos censeo.

Postremo vv. 63—66 habemus haec: | Iuppiter illa piaec secrevit litora genti, | ut inquinavit aere tempus aureum, | aere, dehinc ferro duravit saecula, quorum, | piis secunda vate me datur fuga. Offenderunt in his maxime verba *aere, dehinc ferro duravit saecula*; propterea Peerlkampius cum Gueto vv. 65 et 66 ab Horatio abiudicat: „*Glossa, inquit, incepta a repetita voce. Satis Horatio erat indicasse, postquam aurea aetas praeterierat, secretum tamen a Iove locum fuisse piis hominibus, ubi tuti et securi viverent. Ferrea aetas nihil ad rem facit. Ingrata quoque est verborum constructio: ut, postquam, Iuppiter aurum inquinavit aere; aere, inquam, et postquam deinde ferro duravit saecula. — Odiosum piis, cum praecedat piaec genti.*“ Alii aerea dehinc scribi voluerunt, sed hanc suam coniecturam recte ipse retractavit Meinekius. Peerlkampius quae merito reprehendit non sanavit recidendo vv. 65 et 66. Verba piis secunda vate me datur fuga et ipsa praecleara sunt et egregie totum carmen claudunt, atque Horatium illa dedisse clare demonstrat similis

aut 714, Vergilius quartam eclogam 719. Ergo Vergilium Horatius imitari non poterat, Vergilium id fecisse numquid censebit? Etiam ramos pro Vergiliano magnos positum suspicionem movet imitationis.

strophae v. 24 clausula: secunda ratem occupare quid moramur alite? Non apte contra carmen exit in verba ut inquinavit aere tempus aureum. Omnia egregie comparata erunt, si electis vv. 64 et 65 legemus: Iuppiter illa piae secrevit litora genti, | piis secunda vate me datur fuga. Nihil tum relinquitur incommodi, et quod Peerlk. vituperavit piis post piae genti positum, iam in elegantiam mutatum esse quivis intelliget.

Iam absoluta huius epodi censura carmen habemus quadraginta quattuor versuum, stropham et antistropham viginti duorum. Itaque tertia pars resecta est; sed quantum ademptum est longitudini, tantum et multo plus deletis illis accessit venustatis atque gravitatis. Horatius licet adolescens viginti quattuor aut quinque annorum rudi etiamtum arte hoc carmen fecerit, tamen ne tum quidem tantas ineptias admissurus fuisse mihi videtur, aut cum multo post epodorum librum ederet, certe non servaturus. An casui tribuendum putes, quod resectis illis versibus carmen non modo antistrophicum relinquitur, verum etiam partium membrorumque aequalitate et sententiarum iis inclusarum congruentia egregium efficitur? Forma autem responsionis haec est: $2 + 6 + 4 + 8 + 2 = 2 + 6 + 4 + (4 + 4) + 2$. Postremo dabo ipsum carmen importunis additamentis liberatum et castigatum.

<p>I. Altera iam teritur bellis civilibus aetas, Suis et ipsa Roma viribus ruit:</p> <p>II. Quam neque finitimi valuerunt perdere Marsi Minacis aut Etrusca Porsenae manus, Nec fera caerulea domuit Germania pube Parentibusque abominatus Hannibal, Impia perdemus devoti sanguinis aetas, Ferisque rursus occupabitur solum.</p> <p>III. Barbarus heu cineres insistet victor et urbem Eques sonante verberabit ungula, Quaeque carent ventis et solibus ossa Quirini, Nefas videre, dissipabit insolens.</p> <p>IV. Forte quod expediat communiter aut melior pars Malis carere quaeritis laboribus: Nulla sit hac potior sententia, Phocaeorum Velut profugit exsecrata civitas Agros atque lares patrios, habitandaque fana Apris reliquit et rapacibus lupis, Ire pedes quocumque ferent, quocumque per undas Notus vocabit aut protervus africanus.</p> <p>V. Sic placet, an melius quis habet suadere? Secunda Ratem occupare quid moramur alite?</p>	<p>Str.</p> <p>4</p> <p>7</p> <p>10</p> <p>15</p> <p>20</p> <p>24</p>	<p>I. Vos quibus est virtus, muliebrem tollite luctum, Etrusca praeter et volate litora.</p> <p>II. Nos manet Oceanus circumvagus: arva, beata Petamus arva divites et insulas, Reddit ubi Cererem tellus inarata quotannis, Et imputata floret usque vinea, Germinat et nunquam fallentis termes olivae, Suamque pulla ficus ornat arborem.</p> <p>III. Illic iniussae veniunt ad mulctra capellae, Refertque tenta grex amicus ubera; Nec vespertinus circumgemit ursus ovile, Neque intumescit alta viperis humus.</p> <p>IV. Pluraque felices mirabimur: ut neque largis Aquosus eurus arva radat imbribus, Pinguia nec siccis urantur semina glaebis, Utrumque rege temperante caelitem. Non huc Argoo contendit remige pinus, Neque impudica Colchis intulit pedem; Non huc Sidonii torserunt cornua nautae, Laboriosa nec cohors Ulizei.</p> <p>V. Iuppiter illa piae secrevit litora genti, Piis secunda vate me datur fuga.</p>	<p>Ant. 39</p> <p>40</p> <p>45</p> <p>46</p> <p>49</p> <p>50</p> <p>55</p> <p>60</p> <p>63</p> <p>66</p>
--	---	--	--

Postremo eos epodos examinabimus, qui non unam stropham et antistropham habent, sed ex pluribus compositi sunt. Difficillima hic est secundi epodi ratio. Qui si ut quos adhuc inquisivimus ex duabus partibus, stropham et antistropham constaret, altera pars necessario inciperet a v. 39; nam postquam ad v. 38 usque rustici sub divo vita descripta est, iam sequitur domestica. Sed cum totum carmen sit septuaginta versuum, antistrophae relinquuntur triginta duo, quod apparet rectum esse non posse. Et si vv. 67—70 ut ἐπεφδδν discernere volueris, augetur etiam partium inaequalitas. Nihilominus primo ad hanc rationem inclinabam; nam cum Peerlkampius vv. 37, 38, 51, 52 damnasset, Gruppius p. 269 s. et vv. 37, 38

cum Peerlkampio damnaret, et ipse praeterea vv. 29—36 satis speciose in suspicionem vocaret, efficiebatur stropha duodetriginta versuum, et si vv. 51 et 52 servarentur, totidem versuum antistropha; tum ἐπιφθόσ quattuor versuum. Sed huic rationi cum alia obstant, tum quod hae tam longae strophae ante alterum et vicesimum versum nullam eandem habent incisionem, sed stropha post versum octavum et post sextum decimum, antistropha post decimum et, si velis, minorem post quartum decimum. Lenior paullo ratio foret, si eiectis vv. 23—28, qui versus alieni videri possunt, quod, cum non ad autumnum solum, sed etiam ad ver et aestatem referendi sint, inter autumnus et hiemis mentionem interpositi sunt, et cum Peerlkampio recisis vv. 37, 38, 51, 52 sexaginta versuum carmen relinquitur, stropha triginta versuum, itemque inde a v. 39 antistropha. At et sex illi versus 23—28 facile defendi possunt, et inaequalitatis partium vel membrorum incommodo carmen ita laborat etiam maiore; nusquam enim eadem utrobique reperitur incisio. Minore autem arte poetam in posterioris temporis carmine quam primi usum esse quis sibi persuaserit? Alia igitur circumspicienda est ratio. Ac mihi quidem sic hoc carmen institutum videtur, ut quattuor habeat strophas et antistrophas: a) vv. 1—8 = 9—16; b) 17—22 = 23—28; c) 29—38 = 39—48; d) 49—60 (omissis vv. 51 et 52) = 61—70. Integrum igitur hoc carmen servatur praeter duo illos versus 51 et 52: si quos Eois intonata fluctibus | hiems ad hoc vertat mare, quos iam Peerlkampius recte in suspicionem vocavit, primo quia intonata sine exemplo dictum sit. Mihi dupliciter in hoc vocabulo peccatum videtur, et quia passivi intonari nullum novi exemplum, et quia forma peccatur; nam non minus quam attonitus etiam intonitus dicendum foret; neque vero quia tonaturus, intonaturus dicitur, etiam intonatus recte se habet, non magis quam sonatus propter sonaturus aliaque id genus. Minus ego tribuam ei Peerlkampii argumento, quod negat opus fuisse tanta tempestate ut luxuriosi Romani nanciscerentur scaros, magnasque illas tempestates quae cogent pisces in alienam sedem abire fuisse raras, adeo ut in historiis adnotarentur. Fortasse interpolator, quia Lucrina conchylia, Afra avis, attagen Ionicus commemorantur, scaris quoque, ne patriae significatio deesset, aliquid eiusmodi addendum putavit, in quo mirum est plenum distichon tam levi rei sigioficandae adhibitum esse et in tam simplici quae et praecedat et sequitur oratione verba tam grandiloqua. Colorem autem verborum duxit e v. 29: **tonantis** annus **hibernus** Iovis, et e Verg. A. II. 417: lactus **Eois Euris** equis.

Restat iam ut eos versus defendam quos Peerlkampius et Gruppius ut loco movendos notaverunt. Peerlkampium iam supra dixi vv. 37 et 38: quis non malarum, quas amor curas habet, | haec inter obliviscitur? non esse Horatii arbitrari; dictu enim difficile esse quid hic sit amor, et si intelligendus amor usitata significatione, non intelligi quid feneratori cum amore. Fortasse auctori in mente fuisse Terent. Eun. I. 1, 32: neque praeter quam quas ipse amor molestias | habet, addas. Sed feneratorem non amare solere, quod magni constaret. Assentitur Gruppius p. 270 praecedentes simul versus 29—36 in suspicionem vocans: „Ich habe mich wahrlich nicht zu wundern, dass Peerlkamp gerade diese Verse für dem Gedicht fremdartig hält, sobald nämlich ein wirklicher Fenerator spricht. Ich halte für möglich, dass noch andere Verse eingeschoben sein könnten, wiewohl ich Anstand nehme sie bestimmt zu bezeichnen. Die Durchführung durch alle Jahreszeiten scheint etwas Schwerfälliges und selbst Pedantisches zu haben, und vielleicht widerspricht es dem Charakter unseres Fenerators, dass er auch der Jagd gedenkt, welche damals so gut wie jetzt etwas Ritterliches war und gerade in solcher Art von Horaz dringend empfohlen wird. Lässt man diese Stelle fort

und verbindet die Ruhe und das Schläfchen am Bach sogleich mit der helfenden und für Stärkung sorgenden Hausfrau, so bekommt das *lassi sub adventum viri* und das *Ausruhn vom Nichtsthun* noch eine Beziehung, die so pikant und heiter ist, dass man sie gern dem Horaz geben möchte.“ *Speciosius haec disputata sunt quam verius. Ut mittam quomodo Teuffelius et Lachmannus, quorum sententiam ex Th. Obbarii adnotatione cognovi, vv. 37 et 38 defenderint, Alfium feneratorem Horatius fingit feneratoris personam cogitatione totam exuisse, rustici ita induisse, ut eius cum cetera studia et gaudia sua faciat, tum etiam venandi studium amplectatur. Atqui locupletes rustici praediorumque domini qui iucundo otio dulcique quiete abundarent (vv. 23—28) quin etiam libertinarum se amori dare soliti sint, non est quod dubitemus; nec defuisse ruri Tyndaridas, Lalagas, Phidylas 1), Horatius docet Carm. I. 17, ibid. 24, III. 23. Hic vero admirabili arte poeta Alfium ita depingit, ut quamvis totus sibi rusticus esse videatur, tamen feneratoris illiberale et sordidum ingenium veramque suam naturam quibusdam quasi lineamentis significet atque prodat. Hinc de malis amoris curis illa vv. 37 et 38, quia talium impensarum osor est, hinc maxime parcae diligentisque uxoris matrisque familias praedicatio, hinc inemptarum coenarum laudatio v. 48, hinc haedi lupo erepti mentio v. 60; atque hoc modo praeparamur quodammodo ad exitum illum qui plane necopinantibus nobis venit vv. 66—70. Nihil est igitur cur aut versus 29—36, aut 37 et 38 ab Horatio alienos esse censeamus. Iucundae autem quietis descriptionem vv. 23—28 cum venationis actio sequatur, at particula iunguntur contraria. Elegantissime tum venationis laborem et amoris mala excipit uxoris matrisque liberorum laus domesticaeque vitae commoditas ac iucunditas. Ita postquam illos versus ab interpolationis suspitione mihi videor vindicasse, hoc unum addo, stropharum et antistropharum quas supra indicavi distinctione recepta intelligi quam praeclare M. Hauptius v. 39 pro quodsi emendaverit quid si, et v. 48 post adparet interrogandi signum posuerit. Sic enim, ut alia taceam, aptissime fit ut tertia antistropha plena distinctione a quarta stropha seiungatur. Prima autem stropha et antistropha est octo versuum, secunda sex, tertia decem, quarta iterum decem habet; omnes autem argumentis et sententiis bene inter se esse distinctas nemo erit qui non facile animadvertat.*

Quinti epodi antistrophicam rationem iam supra dixi a Nauckio esse observatam; primis enim decem versibus, pueri orationi, bis denos respondere item pueri vv. 83—102, sex et triginta versibus II—46 parem numerum 47—82. Detecta hac ratione apparet neque vv. 69 s.: *indormit unctis omnium cubilibus | oblivione pellicum, quos Peerlkampius damnat, neque vv. 87 s.: venena magnum fas nefasque non valent | convertere humanam vicem, quos Guetius, Bentleius, Peerlkampius spurios putant, loco movendos esse. Ac posteriores quidem, qui intelligi non possent frustra coniecturis tentati essent, suspitione liberavit felix M. Hauptii acumen egregia hac emendatione: venena **maga non** fas nefasque, non valent | convertere humanam vicem; quam emendationem nuper Scheibius absolvit sic scribi iubens: venena **maga num** f. n., **num** valent | c. h. vicem? Longae autem illius strophae et antistrophae haec est ratio, ut tres partes appareant quaternorum denorum, senorum denorum, senorum versuum; a) vv. 11 — 24 = 47 — 60; b) 25 — 40 = 61 — 76; c) 41 — 46 = 77 — 82, quae partes argumentis suis partimque rerum novarum introductione*

1) De industria omisi Phyllidas; nam Carm. IV. 11 totum non esse Horatii argumentis probaturum me confido gravissimis.

facile discernuntur. Primi decem versus duas partes habent quattuor et sex versuum, ultimi viginti in bis quaternos et bis senos distinguuntur, ut fortasse rectius vv. 1—10 *πρροφδδν* esse, vv. 83—102 in duas strophas quaternorum et senorum versuum dividi putemus: a) vv. 83—86, = 87—90, b) 91—96 = 97—102.

Ita cum omnia in hoc carmine recte se habere videantur, discedere iam mihi ad reliqua liceret, nisi pedem retineret haesitatio gravissima. Totum enim hunc epodum Gruppius p. 271 ss. ab Horatio abiudicat et tribuit interpolatori; atque ego, licet mihi Horatius non is sit poeta qui Gruppio, tamen tanto facilius ad eius sententiam accessi, cum iam ipsi mihi nonnihil suspicionis natum esset. Dignissima est quae legatur eius disputatio, cuius ego haec verba affero p. 274: „Welch ein Gedicht, wie krass, wie roh, wie gesucht, dabei wie trocken, wie anstössig im Einzelnen und durch und durch wie unpoetisch! Keine Spur von Horazischem Humor, von Horazischem Gemüth, von dem nie fehlenden Bezug auf persönliche Verhältnisse.“ Non repetam eius argumenta quae apud ipsum legantur; mea quaedam breviter proferam partim sane eadem atque illius. Cum hoc carmen tempore praecedere necesse sit septimo decimo, mirum est quod in hoc nulla illius neque rei illo descriptae inest memoria, nisi eo referre velis v. 49: tibi hospitale pectus et purae manus, cum octavae primi libri satirae manifesta sit significatio vv. 56, 76 ss.; quinti contra epodi verba v. 5: si vocata partubus Lucina veris adfuit manifesto ad septimi decimi vv. 50—52 respiciunt. Tum tota res quae producitur, ut atrocitatem eius mittam, magna laborat obscuritate tanto insigniore, si satiram illam et alterum illum epodum contuleris. Puerum vero qui a sagis vivus infoditur, si orationem eius spectes, imprimis vv. 5 s. et 87 s., cum iam grandem esse admodum necesse sit, mireris eum nihil omnino ad se defendendum facere ac ne clamore quidem vicinorum auxilium advocare; sin parvulus est, male convenit tenerae aetati eius oratio. Praeterea quomodo in manus mulierum venit? vincetusne est an solutus? Nihil horum edocemur. Et vincitum esse vix credas, sed pedes certe solutos esse docet v. 11. constitit: et tamen omnino non movere se videtur. Deinde quid sibi volunt vv. 41 ss., imprimis haec: et otiosa credidit Neapolis | et omne vicinum oppidum, cum res Romae in Esquiliis agatur v. 100? Atque hanc quidem offensionem fortasse sustuleris deletis sex illis versibus 41—46 et iis qui in antistropa eis respondent v. 77—82:

<i>Non defuisse masculae libidinis</i>	<i>Str.</i>	<i>Maius parabo, maius infundam tibi</i>	<i>Ant.</i>	77
<i>Ariminensem Foliam</i>		<i>Fastidienti poculum,</i>		
<i>Et otiosa credidit Neapolis</i>		<i>Priusque caelum sidet inferius mari</i>		
<i>Et omne vicinum oppidum,</i>		<i>Tellure porrecta super,</i>		80
<i>Quae sidera excantata voce Thessala</i>	45	<i>Quam non amore sic meo flagres uti</i>		
<i>Lunamque caelo deripit.</i>		<i>Bitumen atris ignibus.</i>		

Facile enim antistrophicis carebimus, cum nihil insit quod non iam proximis verbis contineatur praeter immodicam hyperbolam vv. 79 s. Atque in Horatii carminibus interpolationum quasdam esse aetates, ut non raro alia alii superveniat, satis demonstravit Gruppius. Oritur autem sic etiam id commodi, ut pueri vv. 1—10, 83—102 triginta sint versus, narratio vv. 11—40. totidem habeat, totidem Canidia 47—76. Sed ne sic quidem totum carmen liberatur. Etiam in verbis passim haeremus, ut v. 29: abacta nulla Veia conscientia. Quenam est haec conscientia? Rei actae esse non potest; an rei agenda? At quis sic loquitur? Deinde inemori v. 34 non modo est verbum unicum, sed contra omnes leges formatum et quale ne potest quidem formari. Immori poterat dici, inemori nullo pacto. An feras *ἐνεχθνήσκω*?

Tum v. 49: quid dixit aut quid tacuit? quid sibi haec volunt? Quid tacuit? quid sit ego intelligo, quid dixit? huic iunctum et praemissum non item. Iunctum utrumque illo modo foret: nihil dixit et nihil tacuit. Quis homo sanus sic loquitur? Faciliores hic sunt interpretes, cum comparant Epp. I. 7, 72: dicenda tacenda locutus. Haec enim ut sunt clarissima, ita illa obscurissima et ineptissime dicta. Neque tamen ego dubito quin ex his epistolae verbis illa ducta et inscite formata sint. Porro v. 69 s.: indormit unctis omnium cubilibus | oblivione pellicum non modo obscurius dicta (recte tamen a Bothio sunt intellecta), sed etiam nimis abrupta, ut Peerlkampius merito haeserit. Denique v. 100 notandus vitiosus ille hiatus: et Esquilinae alites. Sufficiant haec ad suspicionem movendam. Verum quisquis huius carminis auctor fuit, vestigiorem eum esse certum est eo qui Ep. 3 vv. 9—14 interpolavit, et omnino omnibus ceterorum epodorum interpolatoribus. Nam cum hi antistrophicam rationem perdiderint, ille cum ipse carmine suo eam observavit, eo ipso Horatii epodos antistrophicos tum fuisse clarissime demonstrat; atque adeo huius interpolatori, si vv. 41—46 et 77—82 ad alium auctorem referendi sint, hanc legem et cognitam fuisse et observandam visam probabile est.

In septimo decimo epodo, ut iam p. 1 monui, Horatii oratio quae 52 versus complectitur in senorum et vicenorum versuum stropham et antistropham divisa est. Utriusque autem tres sunt partes quae clarissime sententiarum argumentis discernuntur: a) vv. 1—10 = 27—36; b) 11—18 = 37—44; c) 19—26 = 45—52. Quae ratio cum tam concinna sit et elegans, minime probabile est Canidiae orationem nulla concinnitatis lege ab Horatio fictam esse. Quamobrem cum mihi persuasum esset undetriginta versuum numerum non ad ipsum poetam referendum esse, primo Canidiae sex et viginti versus fuisse suspicatus, quibus duplex Horatii numerus responderet (cfr. ep. 5.), is numerus ut efficeretur, eiiciendos putabam vv. 74, 75, 77. Atque hos versus spurios esse etiam nunc pro certo habeo. Sed accuratius examinata tota Canidiae oratione hanc quoque antistrophicam fuisse mihi persuasi et ab Horatio haec sic scripta fuisse:

I. Quid obseratis auribus fundis preces?	Str. 53	I. Voles modo altis desilire turribus,	Ant. 70
Non saxa nudis surdiora navitis.	54	Modo ense pectus Norico recludere,	
Inultus ut tu riseris Cotytia?	56	Frustraque vincula gutturi neces tuo	
Inpune ut urbem nomine inpleris meo?	59	Fastidiosa tristis aegrimonia.	73
II. Quid proderat ditasse Pelignas amas,	60	II. An quae movere cereas imagines,	76
Velociusve miscuisse toxicum?		Deripere lunam vocibus possim meis,	78
Sed tardiora fatu te votis manent:		Possim crematos excitare mortuos	
Ingrata misero vita ducenda est in hoc,		Desiderique temperare pocula,	80
Novis ut usque suppetas laboribus.	64	Plorem artis in te nil agentis exitum?	

Haec si quis integro animo legerit ac tum cum Canidiae oratione quae nunc in libris habetur comparaverit, si non ignorat quid distent aera lupinis, non poterit non sentire quanta orationis gravitas ac vehementia quam misere sit debilitata et corrupta. Quantam vim habent breves illae quattuor vv. 53, 54, 56, 59 sententiae suo quaeque versu inclusae! quam fervidae irae conveniunt! At interpolator hic in ipso ultimi epodi exitu pariter atque in sexto decimo splendidissima et artis suae et doctrinae edidit specimina Horatiumque undecim versibus auxit. Primo post v. 54 unum addidit, scribens: non saxa nudis surdiora navitis | Neptunus alto tundit hibernus salo, ampullis verborum utens ab hoc loco alienis. Cfr. Carm. III. 7, 21. Tum inter vv. 56 et 59 duo ille versus inseruit, ut legeretur: inultus ut tu riseris Cotytia | volgata, sacrum liberi Cupidinis, | et Esquilini pontifex venefici | inpune

ut urbem nomine inpleris meo? Hic cum vellet illustrare, non modo obscuravit clarissima, sed etiam turpi vitio inquinavit orationem; non enim riseris Cotyttia volgata dicendum erat, sed Cotyttiis volgatis, int. a te; verbis autem sacrum liberi Cupidinis nihil nisi Cotyttia, quae Horatii lectoribus satis nota erant, illustrari voluit; tum illa v. 58: et Esquilini pontifex venefici inscite ad octavam primi libri satiram, qua Canidiae ira commota erat, respiciunt; pontifex autem quid hic esset nemo satis explicare potuit. Et Canidiam ipsam suam actionem veneficii nomine notare putabimus? Mox interpolator post v. 64, scilicet ut tribus illis reconciliati animi exemplis, quae Horatius vv. 8—18 attulit, tria contraria opponerentur, itemque tria quae vv. 70 ss. memorantur mortis genera responderent, quinque versus de suo inseruit 65—69: Optat quietem Pelopis infidi pater, | egens benignae Tantalus semper dapis, | optat Prometheus obligatus aliti, | optat supremo collocare Sisyphus | in monte saxum; sed vetant leges Iovis. Verum enimvero hic quoque et vim fregit orationis et nexum sententiarum turbavit; artissime enim vv. 70 ss. cum vv. 63 et 64 cohaerent. Tum in istis versibus sunt quae nihil nisi explendo versui inserviant, v. 65 infidi (nam de Pelope nunc non agitur; infidus autem deteriorum librorum auctoritate nititur), v. 66 benignae et Tantalus; mitto sitim potius Tantali plerumque ut maiorem cruciatum quam famem a poetis commemorari; cfr. Sat. I. 1, 68. Praeterea Canidia quamvis sit impudens, tamen vix ad tantam progredietur arrogantiam, ut suam voluntatem Iovis equiparet legibus. Tum doceri velim, quid Prometheus in Horatium peccaverit, ut is liberatum olim ab Hercule et Iovi reconciliatum iterum aeterni in orco supplicii damnaret. An suum sibi Prometheum habere voluit? Ne quis mihi Carm. II. 13, 27 et 18, 35 opponat; nam illi quoque loci interpolati sunt, et Prometheus ex omnibus Horatii carminibus (etiam Carm. I. 16, 13) exulet necesse est et ubicunque ei comes additus est Tantalus. Notanda praeterea ut obscure dicta verba obligatus aliti v. 67. — Quae paulo post leguntur vv. 69 et 70: vectabor humeris tunc ego inimicis eques, | meaeque terra cedet insolentiae, inde a Porphyrione explicationes habuerunt aliam alia ineptiores. Prior quidem versus certe intelligi potest, si cum Baxtero Canidiam cum ephialte sive incubo se comparare statuas. Nam ut incubus dormientes ita gravat, ut somniantes ne in summo quidem vitae periculo — bis terve ipse expertus sum — movere se aut clamare posse videantur, ita Canidia Horatii se humeris insidentem minatur, cum mortem sibi consciscere velit, prohibitorum ne id facere possit, eoque refertur tunc particula quam plerique ne respexerunt quidem; sed ut proxima verba meaeque terra cedet insolentiae aliquo modo qui ferri posset intelligerentur nemo aut est assecutus aut assequetur. Auctor huius versus idem videtur esse qui Ep. 15, 15 verborum: nec semel offensae cedet constantia formae, quae non magis intelligi possunt; utroque loco et forma orationis eadem fere est et idem verbum cedendi. Haec omnia si reputaverimus, non dubitabimus quin verba vectabor — insolentiae interpolata sint. Addita autem sunt, quia hebetioris ingenii homo non intelligens satis id vv. 76—81 factum esse Canidiae desiderabat verba quibus voluntariam Horatii mortem se impedituram denuntiaret. Postremo cum vv. 56—81 aperte re ipsa ad Sat. I. 8, 30 ss. respiciant, hoc non satis perspicuum visum est interpolatori; inscite enim inseruit v. 77: ut ipse nosti curiosus, et polo —, scilicet ut Canidia significaret Horatium ipsum curiositate motum clandestinum fuisse spectatorem earum rerum quas satira illa Priapum facit narrantem. Eiecto vero hoc versu simul concinnitati membrorum consulitur; ita enim deripere pariter sine loci significatione positum est atque excitare; polo autem si recte se

haberet (ut caelo additum est 5, 46; cf. 17, 5, Verg. Ecl. 8, 69), in altero membro desideraretur orco vel inferis. Exitum autem oratio Canidiae simillimum habet atque Horatii 6, 15 s. in quendam insectatorem minae, in simili igitur causa, ut ipse poeta se tueatur a *Quieti* coniectura totum carmen v. 73 terminari volentis, vv. 74—81 abiicientis, quam rationem Gruppius p. 273 tanquam unice veram elegantissimamque summis laudibus extollit. Mihi certe tristis illa gravitas, quam vir doctissimus in verbis fastidiosa tristis aegrimonia inesse ratus his carmen aptissime terminari putat, tam levis argumenti carmini parum videtur convenire. Est autem Canidiae oratio sic comparata, ut et strophae et antistrophae ex quaternorum et quinorum versuum partibus constet, quae quantopere inter se congruant sua sponte in oculos incurrit.

Iam absoluta hac disputatione quae mihi necessario in multo brevius quam vellem spatium coartanda fuit, ut multa paulo minoris momenti argumenta omittenda essent, imprimis quae ad multorum versuum in strophis et antistrophis sibi respondentium similitudinem et congruentiam in rebus, sententiis, verbis, sonis¹⁾ positam pertinerent, pauca quaedam adiiciam necesse est de numero interpolatorum versuum, de sede, deinde quam ea res vim habeat in quaestione de *Odorum* interpolatione instituenda itemque in strophica ratione eorum carminum, quae ante *Meinekium* strophis non erant distincta.

Decem illorum epodorum quos interpolationibus tentatos esse docui cum summa versuum sit CCCIII, ut interpolatos ego eiiciendos censi sexaginta quinque, sin vero quinti, quem tanquam spurium in hoc numero non rettuli, ratio habetur, fortasse accedunt duodecim ex centum et duobus, cum *Peerlkampius* triginta sex damnasset, quorum viginti quinque ego item eieci. Sed quamvis ego in hoc genere audacior illo esse videar, tamen non erit mihi verendum ne sola arbitrii vanaeque opinionis libidine grassatus esse arguar. Nam omnes fere illi loci, quos antistrophica ratione ductus in suspicionem vocavi, vel sententia vel oratione offensionem habent, eamque non pauci gravissimam, quae ipsa causa fuit, cur *Peerlkampius* damnaret eorum permultos. Ii contra epodi, quorum antistrophica ratio integra ad nos pervenit, nihil habent suspicionis. In universum autem id quod supra p. 12 dixi affirmare posse videor, resectis interpolationibus boni nihil amitti, accedere multum gravitatis et venustatis. Sedes vero plurimarum interpolationum (triginta septem versuum) in septem carminibus in ipsa strophae et antistrophae compage invenitur, quae res nescio an vel ipsa indicium antistrophicae rationis putari possit; nec poterit dubitari quin locus ille natura sua eiusmodi conatibus fuerit aptissimus.

Si epodi, qui argumentorum natura et ratione interpolatoribus sua inserendi non largam darent copiam, tamen tot nacti sunt interpolationes, quid factum esse putamus in *Odorum* libris, quantopere in illis carminibus grassatam esse illorum audaciam? Ubi quanquam non ut in epodis antistrophicae rationis lex et norma ad interpolationes investigandas ducem se praebet certissimam, tamen si quae et quales quibusque locis insertae sint consideraverimus et perspexerimus, tanquam regulam quandam habebimus, quam secuti importunas istorum hominum fraudes etiam in odis aperiamus. Neque vero pauca sunt carmina in quibus praeter stropharum distinctio-

¹⁾ Quod Carm. I. 28, ut antistrophicam rationem probarem, etiam sonorum rationem habuerim, ridet Gruppius p. 353, non sane risurus, si quos illic eius rei auctores memoravi, Graecorum tragicorum plurima in antistrophicis carminibus nec pauca etiam Horatii exempla recordatus fuerit.

nem etiam antistrophica ratio appareat, qua recte intellecta certius et facilius falsa a genuinis discernas. Solent autem interpolatores aut comparisonum usu luxuriari, ut Ep. 1, 19 ss., 3, 9 ss., 10, 11 sqq., 17, 65 ss., aut doctrinam quandam mythicam vel historicam ostentare, ut 3, 9 ss. 9, 17 ss., 10, 11 ss., 15, 31 s., 17, 65 ss., aut sententias poetae amplificare, ut 9, 35 s., aut quae explicationi inserviant addere, ut 2, 51 s., 13, 6 s., 15, 14 s., 16, 25 ss., 47 s., 61 s., 64 s., aut quae sententias artius copulent inferre et quae desiderari videantur explere, ut 12, 13 s., 17, 74. Unum vero interpolationis genus in quo Carminum interpolatio praeter mythicam doctrinam maxime se iactat, in epodis, si 13, 7 s. exceperis, plane deest sententiosae sapientiae. Quae omnia si quis reputaverit, non difficile erit iudicare quo iure sola librorum et grammaticorum, qui aliquanto post interpolatorum aetatem floruerunt, auctoritate nitantur, qui quidquid in Horatii libris circumfertur ab ipso profectum existimant; nam in antistrophicis certe carminibus ipse poeta aliena additamenta et indicat et detestatur. Qua autem ratione interpolationes ortae et propagatae sint, egregie Gruppius demonstrat.

Postremo antistrophica epodorum ratio, in qua Horatius haud dubie Archilochi exemplum secutus est, clare demonstrat in quattuor Odarum libris ea carmina, quae ante Meinekium strophicam distinctionem non habebant, recte a viro clarissimo in strophas divisa esse; nam si epodi strophas necessario habent, odas iis carere non posse mihi quidem videtur esse certissimum. Multa tamen illius generis carmina multis adhuc laborant interpolationibus, quibus iusta stropharum distinctio saepissime perit; quanquam non ubicunque stropharum divisio cum sententiarum incisionibus non convenit, continuo interpolationis suspicio oriatur necesse est. Sed in hoc genere quamvis iam multum virorum doctorum ingenium et acumen profecerit, multo tamen plus laboris etiamnunc relinquitur.

Ser. Posnaniae Aprili MDCCLX.

Frid. Martinus,
prof.

ERRATA ET ADDENDA.

Pag. 3 v. 17 leg. adsidens.

= 3 = 29 = consideranti.

= 7 col. 1 v. 4 ab ult. leg. *debet*.

= 7 col. 2 v. ult. leg. *aegrimoniae*.

= 10 v. 10 ab ult. leg. uno miraculo non contentus.

= 10 = 2 = = - aetate.

= 11 = 10 = = post quorum delendum comma.

= 13 = 17 = = leg. significandae.

Haec et quae alia fortasse me fugerunt obtusa oculorum acie excusari velim.

Quod p. 2 in sexti epodi v. 12 a poeta peccatum esse dixi confusa canis et tauri comparatione, cum illi cornua tributa essent, vereor ne non Horatii id sit vitium, sed librariorum. Nam ipse poeta si sic scripsisset, dupliciter peccavisset, quia taurus impetum facturus non tollit cornua, sed demittit. Non sine dubitatione conicio scriptum fuisse parata tendo vel tundo volnera. Cum priori cfr. Cic. d. orat. I. 40, 184, cum altero *λείπειν κόρυνην*, alia eiusmodi.

